

Stans in medio
Ab die nuptiis fructum die
vixisse nuptiis zu nuptiis

Mox et amor immingit
nihil moderabile succedent

Mors iacet in molli ve
miranda scientia in
lecta sed iux assiduo
parta labore venit

Cum bibis ex vitro vitru
cinerem esse mentis

Sic eris ipse cinis coctus vaber
anima finis

Amicus certus in re certa
ceruitur

Josephus
Andreas Miksch

FABVLA

RVMQVÆHOC

libro continentur, interpretes

atq; Autores sunt hi:

Guilielmus Goudanus.

Hadrianus Barlandus.

Erasmus Roterodamus.

Aulus Gellius.

Laurentius Valla.

Anglus politianus.

Petrus Crinitus.

Ioannes Antonius Campanus.

Plinius Secundus Nouocomensis.

Anianus Guilielmus Hermannus.

Nicolaus Gerbelius Phorcensis.

Laurentius Abstemius.

Rimicius iam denuo additus.

George

Jacobi

*Æsopi uita ex Maximo Planude excerp-
pta & aucta.*

FRANCOFORDIÆ AD ODERAM,
IN OFFICINA IOHANNIS
EICHORNI.

ms 93. 9

Paul Sartorius Anno
Christi 1658.

ÆSOPI VI

TA BREVISSIME EX MAXI-
MO PLANVDE.

AESOPVS genus traxit ex Ammorio opa-
pido Phrygiæ, cognomento Magnæ, sed for-
tuna fuit seruus. Verum seruitus non potuit animam
eius liberam corrumpere. Fuit autem non solum
seruus, sed & deformosissimus omnium suæ ætatis
hominum. Nam acuto capite fuit, pressis naribus,
depresso collo, prominentibus labris, niger, unde &
nomen adeptus, uentrosus, ualvus, & incuruus, &
quod erat omnium pessimum, tardiloquentia, cum
obscura simul & inarticulata uoce, quæ omnia ser-
uitutem ei parasse uideri possunt. Sed cum tali esset,
tamq; deformi corpore, animo tamen fuit natura so-
lertissimo, felicissimoq; ad omne commentum. Homo
igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab herô
suo emittitur, quò digressus, alacriter operi incum-
bebat. Cumq; eius Domino ficus agricola quidam do-
no dedisset, eas Dominus seruo cuidam Agathopodi
domum ferendas commisit. Qui Agathopus consi-
lium inijt cum conseruo, ut ipsi ficus illatas deuora-
rent, causarenturq; postea Æsopum, eas furto ablas-
tas comedisse. Hero domum redeunte, accusatur Æso-
pus, parantur flagra, procumbit ad heri pedes miser

dilationem petit, qua impetrata, aquam calidam affert, cuius partem ebibit, reliquam propinat conseruis. Æsopus præter aquam nihil euomit, serui unâ cum humore & ficus in terram eijciunt. Nudi nebulae; flagris miserè conciduntur, laudato mirificè ingenio Æsopi. Cum sacerdotes Dianæ conuenissent Æsopum, rogassentq; uiam ut illius monstraret, quæ in urbem ducebat. Is prius frugali cœna refocillatos, in uiam dux ipse ducit. Ob quam hospitâ ita em sacerdotes precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat homini tam benè de ipsis merito. Quo facto reuersus Æsopus in somnum lapsus, uisus est Fortunam astare sibi, soluentem eius linguam atq; fabularum largientem doctrinam. Quare mirifice lætatus Æsopus, expergiscitur, beneficium hoc in hospitalitatis obseruationem reijcit. Non enim amplius loquendo tardus erat, sed lingua soluta expedite loquebatur. Quod cum Zenas quidam agri præfectus intellexisset, timens ne quando iniquitatis apud dominum ab Æsopo accusaretur, hominem præuenit, atq; grauissima accusatione in odium Domini induxit, adeo, ut eidem præfecto ab hero Æsopus traderet. Cumq; iam in potestate Zenæ foret Æsopus, conuenit Zenam mercator quispian, rogans, num iumentum aliquod uelit diuendere. Respondit Zenas iumentorum se potestatem non habere, uerum Æsopum monstrat, an hunc uelit, adesse quidem. Quem cum uidisset mercator, unde hæc tibi olla, inquit, an
ne trun

ne truncus est, uel homo? Ni uocem emitteret, ut rem
inflatum arbitrarer, atq; indignatus abiit. Æsopus
ipsum sequens, mane, inquit. Ille uerò conuersus, abi,
inquit, sordidissime canis. At Æsopus ait, eme me
mercator, non inutile tibi sum futurus mancipium.
Nam si tibi sunt domi mali pueri, & sine ocio flen-
tes, his me præfice pedagogum, omnino eis ero pro-
larua. Ridens igitur mercator, ad Zenam dicit:
Quanti uas hoc malum uendis? Ille tribus ait obulis.
Mercator tres obulos exponens, nihil emi (inquit)
nihil exposui Mercator ille cum Ephesi reliqua uen-
didisset mancipia, tria remanserunt illi, Grammaticus,
Cantor & Æsopus. Quos cum ille nequiret diuen-
dere, Samum petijt, atq; ibi expositis his tribus, Gram-
matico & Cantore egregiè ornatis, Æsopo uerò in
medio sordidissimo stante, uenit Philosophus Xan-
thus, atq; hos tres probè contuens, mercatoris com-
mentum miratus est, cur nam inter duos bellissimos
iuuenes tam sordidum statuisset homuncionem. Xan-
thus igitur percontatur Cantorem cuias sit? Respon-
dit, Cappadox sum. Quid sciret? Respondit omnia.
Quo dicto, risit Æsopus. Quæsiuit & à Gramma-
tico Xanthus, cuias esset, dixit se Lydum esse. Quid
facere sciret rogante Xantho, omnia inquit Gram-
maticus, atq; iterum Æsopus risit. Discedente Xan-
tho, rogant discipuli ut Æsopum emat, nam reli-
quos duos nimis magno precio aestimarat mercator.
Veniens ad Æsopum Xanthus, rogat unde sit, ni-

grum se esse respondit. Ille uerò, non hoc uolebans,
ait, sed unde natus sis. Ait Æsopus, ex uentre matris
mee. Non hoc dico, Xanthus inquit, sed in quo loco
natus sis. Æsopus ait, matrem non renunciaſſe ſibi,
an in ſublīmi uel in humili loco eum genuerit. Xan-
thus, quid facere ſciat percunctatur, & ille, nihil.
Quomodo? dixit Xanthus. Quoniam hi duo ſe
omnia noſſe profeſſi ſunt, mihi uerò nihil relique-
runt. Laudatus eſt multis modis Æsopus à Schola-
ſticis ob hoc reſponſum, quoniam nullus ſit uſpian-
inter mortales, cui cognita explorataq; ſint omnia.
Xanthus empturus Æſopum, dixit: Si emero te,
an ne es fugiturus? Cui Æſopus reſpondit, hoc ſi
facere uoluerò, haud quaquam te utar conſultore.
Que cum maximè placuiſſent Xantho, ſubintulit,
ſed deformis es. Atq; ille reſpondit: O Philoſophe,
non faciem, ſed mentem oportet inſpicere. Xanthus
ſoluto à Scholaſticis precio, Æſopum accepit. In-
ter deambulandum igitur, cum ſol eſſet ardentiffi-
mus, Xanthus meiebat nihilominus iter peragens.
Id animaduertens Æſopus, dixit ſe confeſtim fugi-
turum. Xantho cur nam id facere uellet, exquiren-
te. Quoniam, inquit, ſi tu cum herus ſis, nature non
potes morem gerere, quid ſeruo mihi faciendum?
Nam ſi ad miniſterium aliquot mitterer, num inter
uolandum cacare deberem? Poſt hæc accidit Xan-
thum die quodã amicos ad conuiuium inuiſſe, qui-
bus rem gratam facturus, Æſopo mandat ut lentem
coquat,

coquat, qua commodè parata & cocta, Xanthus
eam iubet afferri. Æsopus iussa exequitur. Xanthus
lente accepta, probaturus anne cocta foret satis, di-
gitis eam attriuit, multas adhuc superesse putans,
quas iubens Æsopum afferre, præter aquam is nihil
asportauit. Xantho grauiter indignante, cur non
lentes apponeret mensæ. Respondit se ueluti iussis-
set, non lentas sed lentem coxisse. Referuntur sen-
tentia aliquot Æsopi elegantissimæ, hæ uidelicet,
Deum ante omnia cole. Regem honora. Benè agen-
tibus ne inuide. Lingua continens esto. Mulieri nun-
quam secreta credas. Ne pudeat te semper discere
meliora. Fac quæ te non mcestificent. Bonum te esse
non poeniteat. Æsopus cum apud Samios ageret,
libertate donatus est, missusq; Cræso Regi, bellum
cum Samiis agenti, id sua cum prudentia, tum urba-
nitate effecit, ut Samiis placatus Rex conciliaretur,
Samij multis honoribus redeuntem Æsopum exce-
perunt. Qui discedens ex Insula, orbem peragravit,
cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum
Lycero Rege, à quo statua aurea Æsopo iussa erigi.
Deinde peragrata Græcia, Delphos peruenit, à qui-
bus nullo affectus honore est, sed ab ipsis post multa
salutaria præcepta, à rupe præceps deuolutus,
mortuus est. Cuius mors graui pestilentia
ulta, iniuste occisi Æsopi ma-
dicium Delphis ex-
hibuit.

EX PHILO

STRATI IMAGINIBVS.

Fabule se ad Æsopum, sua in eum beneuolentia conferunt, quòd satagat sui. Fabula quippe et Homero & Hesiodo, nec non & Archilocho in Lycamben curæ fuit, sed ab Æsopo humana omnia ad fabellas redacta sunt, sermone Brutis non temerè impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur, & fraudem. Atq; hæc ei leo quissiam agit, & uulpes, & per Iouem nec equus, nec testudo murta. Ex quibus pueri discunt, quæ in uita gerantur. Habentur igitur in precio fabulæ, propter Æsopum. Accedunt ad ianuam docti huius uittis eum de uincturæ, coronâq; oleagina coronaturæ. Hic, ut puto, fabulam aliquam textit, risus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ se ferunt. Pictorem fabularum curas remissiore animo indigere non latuit. Philosophatur autem pictura & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Æsopū statuit, ex illius Scena confictum, Chori dux Vulpes depicta est, utitur enim ea Æsopus ministra Argumentorum plurium, ceu Dauo Comœdia.

MAR

MARTI

NVS DORPIVS IOANNI LEV-

pe, Iacobo Papæ, & Ioanni Nimiute

eruditissimis in Flandria Lu-

dimagistris, S.

Equidem in ea & sum, & fui semper senten-
tia, Viri ornatissimi, quam mutare nullus
queam, sed nec uelim, ut impendio plus nutantibus
literis consultum putem ab eruditis aliquod nostra
memoria uiris, qui classicos Autores castigatè edis-
derunt, quàm à quibusdam gloriolæ aucupibus (nam
alios taceo) qui Commentariorum latifundijs omnia
occuparunt. Ecquis enim non eo nomine Aldum Ro-
manum suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum idem-
tidem reputans, ausus sum & ipse quiddam minus
(penè dixerim) minimo, nempe fabellas Æsopicas
rursus emittere, non carmine quidem illas subrusticè
conscriptas, sed prosa oratione nimis quam lepidè
concinatas, utpotè à Guilicmo Goudano, tanto ui-
ro, ut ab Erasmo meo literatorum quasi Phænice,
seriò sit laudatus. Eam opellam uobis ingeniosæ
Flandrorum iuuentutis præceptoribus nuncupatim
dedico, cò utiq; spectans, ut Scholasticuli uestri hoc
leuigatorio, omnem tenellarum linguarum stribilia-
ginem prius abradant, quàm ad Lilium nostrum ue-

A

5

tus atq;

ius atq; adeo primum apud Louanienses politioris
literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ initi-
entur. Adieci pauca ex Gellio, Politiano, Petro Cri-
nito, sed selecta, quod si genio quopiam aspirante,
leuis hæc alca feliciter ceciderit, plusculum aliquan-
do audebo, & quedam meæ ipsius foeturæ, quæ in-
terim parturio, pariam dialogos carmina, prolo-
gos in actiones Plautinas, complementum Aulula-
riæ, atq; id genus & i.

Cur enim (quæso) non ausim? quo nam abster-
rear? auxilio uidelicet fretus, Thesæi quondam ue-
stri, nunc & mei, Nicolai Buscoducensis, uiri (quod
uel tacente me ipsi probè nostis) exquisitè docti, siue
Philosophicas familias requiratis, siue uenustioris
dictionis lautitias, quin & amici candidi, synceri,
humani, qui curam huius æditiunculæ in se omnem
deriuauit. In reliquis idem (quæ est hominis uigilan-
tia) lubens obiturus. Rideri interim ab istis amuscis
sinistra Mineruæ natis, hoc uero mihi palmarium,
quando sui similes, & omnes & solos in cœ-
lum ferre obstinauerint. Valete Loua-
nij, ex nominatissimo Lilianorum
Gymnasio, ad X. Calend.
Decemb.

INDEX

INDEX FABVLA-

RVM OMNIVM QVÆ HOC

Libello continentur, secundum ordi-
nem Alphabeti.

A.

A Biete & dumo	54
A Accipitre columbam insequente	87
A Accipitribus inter se inimicis, quos columba pacauerant	130
Adolescente & cato	28
Adolescente ex coitu infirmo & lupo	127
Adolescente in funere matris canente	113
Adolescente quodam & hirundine	184
Adolescentibus & coquo	142. 167
Ægroto & medico	40. & 145. et 184
Agno & lupo	28. & 172
Agricola & filijs	165
Agricola & canibus	83. & 140. & 165
Agricola & gruibus	35
Agricola & Poëta	119
Agricola & pelargo	171
Agricola militiam & mercaturam affectante	110
Agricola seuiente in filios	140
Alite & pullis eius	55
Amne suum fontem conuitijs laceffente	111
Anguilla conquerente, quòd magis quàm serpens infestaretur	92
	Ansero

<i>Anfere</i>	59
<i>Anseribus</i>	43
<i>Anu & ancillis</i>	41
<i>Anu Dæmonem accusante</i>	99
<i>Ape & Ioue</i>	183
<i>Apro & asino</i>	4
<i>Apro & rustico</i>	58
<i>Aquila & cornicula</i>	5
<i>Aquila & coruo</i>	36. & 152
<i>Aquila & homine</i>	159
<i>Aquila & pica</i>	96
<i>Aquila & scabrone</i>	152
<i>Aquila & uulpe</i>	151
<i>Aquila filios cuniculi rapiente</i>	122
<i>Aranea & hirundine</i>	87
<i>Aranea & podagra</i>	76
<i>Arboribus pulchris & deformi</i>	90
<i>Ariete cum tauro pugnante</i>	121
<i>Arione & Delphine</i>	73
<i>Artubus humanis & uentre</i>	85
<i>Arundine & olea</i>	143
<i>Asino</i>	41. & 48. 65
<i>Asino egrotante & lupis uisitantibus</i>	114
<i>Asino & equo</i>	42. & 187
<i>Asino & Ioue</i>	185
<i>Asino & lupo</i>	146. & 187
<i>Asino & scurra</i>	110
<i>Asino & uiatoribus</i>	64
	<i>Asino</i>

Asino & uitulo	88
Asino laborum finem non inueniente	115
Asino qui hero ingrato seruierat	116
Asino, simia & talpa	92
Asinc tubicine, & lepore tabellario	129
Auaro & inuido	55
Aucupe	174
Aucupe & frigilla	102
Aucupe & merula	146
Aucupe & palumbo	31
Aucupe & uipera	143
Auibus	40
Auibus & noctua	70
Auibus & quadrupedibus	19
Auibus plures Reges eligere uolentibus	112
Auibus scarabcos timentibus	101
Auiculæ cassitæ nido	68
Auriga & rota currus stridente	124

B.

B oue & iuuençò	60
Buccinatore	31

C.

C alamo & oliua	168
Camelo	49
Caluo crines externos gerente, pro natiuis,	(149
Canceris matre & filio	47
	Cam

<i>Cane ad Cenam uocato</i>	159
<i>Cane carnes portante</i>	177
<i>Cane & asino</i>	8
<i>Cane & hero</i>	101
<i>Caneo & lanio</i>	27
<i>Cane & lanione</i>	145
<i>Cane & leone</i>	61
<i>Cane & lupo</i>	176
<i>Cane & oue</i>	28
<i>Cane & umbra</i>	2
<i>Cane inuido & boue</i>	36
<i>Cane mordaci</i>	49
<i>Cane oues Domini sui occidente</i>	120
<i>Cane uenatico</i>	13
<i>Canibus urbanis uillaticum insequentibus</i>	99
<i>Caponibus pinguibus & macro</i>	89
<i>Carbonario & fullone</i>	30. & 136
<i>Carbonario & lotore</i>	160
<i>Carduele & puero</i>	104
<i>Castore</i>	175
<i>Castore uirilia sibi amputante</i>	144
<i>Cato & Gallo</i>	154
<i>Cata in foeminam mutata</i>	164
<i>Cera duritiem appetente</i>	109
<i>Ceruo</i>	20
<i>Ceruo & bobus</i>	23
<i>Ceruo & leone</i>	170
	<i>Ceruo</i>

Ceruo & lupo	14
Cicada & fomica	60
Cochlea petente á Ioue, ut suam domum secum ferre posset	118
Columbis & miluo	11
Columba & pica	88
Coriario emente pellem urfi á uenatore nondum capti	107
Cornice & oue	37
Cornice & urna	56
Coruo egrotante	177
Coruo & lupis	72
Coruo & uulpe	176
Coruo & uulpecula	6
Cuculo & accipitre	88
Cucurbita ad pinum sata	71
Culice cibum & hospitium ab ape petente	129
Cygnio in morte canente, reprehensio á ciconia	90

D.

D uite quodam & seruo	98
Duabus ollis	50
Duobus adolescentibus	27
Duobus amicis & urso	49 & 141
Duobus amicis & ursa	167
Duobus gallis intra se certantibus	181
Duobus inimicis	168
Equite	

E.

E Quite caluo	50
Equo & asino	19. & 13 8
Equo & ceruo	25. & 84
Equo & leone	18
Equo inculto, sed ueloci, & ceteris eum irridenti- bus.	126
Erinacio uiperam hospitem eijciente	118

F.

F Abro & cane	173
Fele in foeminam mutata	139
Filio cuiusdam senis & leone	148
Formica	39
Formicis et cicada	45. & 196
Formica & columba	182
Fure & cane	12

G.

G Allina & uulpe	189
Gallis & perdice	135. & 157
Gallo & cato	35
Gallo Gallinaceo	1
Gliribus quercum eruere uolentibus	100
Graculo	16

H.

H Eremita & milite	107
Heremita uirgine egrotante	97
Hero rustici malum ad se transferente	38
Hiruna	

Mirandinibus	9
Hoedo & lupo	14. & 41
Homine à cane morfo	166
Homine & ligneo Deo	158
Homine quem canis momorderat	141

I.

Ioue	195
Ioue & coruo	172
Ioue & simia	43
Iuuenē senis curuitatem irridente	95

L.

Leona & uulpe	180
Legato auaro tubicines decipiente	94
Leone, asino & uulpe	179
Leone cuiusdam rustici filiam amante	179
Leone & alijs	40
Leone & capella	56
Leone & capra	42
Leone & homine	190
Leone & mure	8. & 109
Leone & quibusdam alijs	3
Leone & rana	39. & 177
Leone & tauro	46. & 178
Leone & uenatore	56
Leone & uulpecula	24

B

Leone

Leone porcum sibi socium eligente	129
Leone sene	178
Leone senectute confecto	7
Lepore calliditatem, & nulpè celeritatem à Ioue petentibus	125
Lepore & testudine	191
Lepore sese uulpi præferente, ob pedum uelocita- tem	119
Leporibus & ranis	13 & 186
Lignatore quodam	185
Lupis & agnis	22
Lupo & agno	1. & 180
Lupo & cane	32
Lupo & capite picto	16
Lupo & gruc	3. & 180
Lupo & sucula	12
Lupo & uulpè	20
Lupo ouis pelle induto, qui gregem deuorabat	120
Lupo pisce fluuij, maris regnum affectante	123
Lupo suadente histrici ut tela deponeret	117
Luscina cantum accipitri pro uita pollicente	128

M.

M Edico quodam	174
M Membris & uentre	22 & 73
M Milite & equo	103
Mituo egroto	9
Mula quadam	173
Muliere	

Muliere amatoris discessum flente	91
Muliere & gallina	241. & 166.88
Muliere & medico	164
Muliere ignem in mariti domum ferente	830
Muliere, quæ pro uiro mori se uelle dicebat	112
Muliere uirum morientem flente	91
Mulo & equo	106
Mure in cista nato	86
Mure liberante miluum	117
Mure qui cum fele amicitiam contrahere uolebat	(116
Mure urbano & rustico	5
Muribus & cato	199
Musca	183
Muribus & ranis	2
Musca & formica	17
Musca quæ quadrigis insidens, puluerem se excitasse dicebat	98
Mustela senicula & muribus	37

N.

N Autis sanctorum auxilium implorantibus	(93
Nuci, asino, & mulieri profunt uerba	118
Nutrice & lupo	46

O.

O Ve pastori conuiciante	123
Opilione & agricolis	36

Perdo

P.

P Ardo & uulpecula	62
Partu montium	12
Partu terræ	73
Pastore artem nauticam exercente	148
Pastore & mari	193
Patre & filijs	29
Patre filium ad uirtutes frustra hortante	120
Pauone & grue	52
Pauone & luscinia	37
Philomela & accipitre	153
Piscatore	137
Piscatore & pisciculo	45. & 64
Piscatore & smaride pisciculo	156
Piscatore quodam	161
Piscatoribus quibusdam	64. & 161. & 162
Piscibus	61
Piscibus è sartagine in prunas desilientibus	93
Porco & equo	106
Prætoris repetundarum damnato	131
Puero & fortuna	169
Puero & fure	57
Puero & matre	147
Puero & scorpione	191
Puero oues pascente	175
Puero quodam fure	192
Pulice	196
	Pulice

Pulice & homine 196
Punica & malo, & arboribus 193

Q.

Q Vadrupedibus societatem aduersus aues
cum piscibus ineuntibus 93
Quercu & arundine 44. & 52

R.

R Ana & boue 18
Rana & uulpe 48. & 188
Ranis & earum rege 10
Ranis regem petentibus 163
Rege & simijs 63
Rustico amnem transituro 87
Rustico & angui 15
Rustico & colubro 4
Rustico & equo 30
Rustico & fortuna 51
Rustico & Hercule 59
Rustico & iuueno 57
Rustico & mure 96
Rustico impetrante, ut triticum absq; aristis nasce-
retur 86
Rustico per uocem hœdi, ad Iuriconsultum admissio 126

S.

S Acerdote & pyris 105
Salice & securi 192
B 3 Satyro

Satyro & rustico	67
Satyro & uiatore	58
Scarabeo & aquila	65
Scurra & Episcopo	104
Sene iuuenem poma sibi surripientem, lapidibus deij- ciente	128
Sene mortem differre uolente	131
Sene mortem uocante	164
Sene ob impotentiam, libidinem carnis relinquente	(119)
Sene puellam in uxorem accipiente	95
Serpente & agricola	188
Simia	195
Simia & duobus eius natis	60
Simia & eius prole	52
Simia & uulpe	170
Simia & uulpecula	23
Simijs & pardale	66
Sole & aquilone	47
Sue & cane	803
Sylua & rustico	22

T.

T Alpa & matre	194
Tauro & capro	51
Tauro & muro	59
Tauris & leone	53
Testudine & aquila	47
Testudine	

Testudine & rana	100
Trigride & uulpe	53
Trabe bouum pigritiam increpante	103
Trabe & bobus eam trahentibus	90
Tubicine	143 & 172
Turdo amicitiam cum hirundine incunte	96
Thynno & delphino	144 & 174

V.

V ate quodam	145 & 182
Venatore & perdice	191
Vespis, perdicibus & agricola	194
Viatore	189
Viatore & pera inuenta	147
Vidua & asino uiridi	121
Vidua uirum petente	98
Vipera & lima	21
Viro & agricola	160
Viro amicos experiri uolente	124
Viro Apollinem tentante	137
Viro auaro, sacculum nummorum alloquente	132
Viro clysteria recusante	114
Viro & Satyro	138
Viro & uxore bigamis	108
Viro & uxoribus	197
Viro iactabundo	136
Viro inope & infirmo	161
Viro maligno & demone	111
Viro Cardinali nuper creato gratulatore	94

B 4

Viro

Viro zelotypo, qui uxorem dederat custodiendum

	(113
Vitula & boue	169
Vitulo & cerua	183
Vlmo & silere	109
Vpupa indignè honorata	105
Vrso & apibus	102
Vulpecula & ciconia	15
Vulpecula & mustela	25
Vulpecula & pardale	62
Vulpe carnem leporis cani laudante	125
Vulpe & erinacio	83
Vulpe & aquila	34
Vulpe & fele	63
Vulpe esuriente	166
Vulpe & capite reperto	130
Vulpe & capro	134
Vulpe & crocodilo	156
Vulpe & larua	158
Vulpe & leone	34. & 135. & 154
Vulpe & mulieribus gallinam edentibus	89
Vulpe & pardo	139. & 162
Vulpe & rubo	156
Vulpe & trago	153
Vulpe & uenatoribus	157
Vulpe quadam	190
Vulpe sine cauda	155
Vulture alijsq; auibus	43
	DE

FABVLÆ ÆSOPI
DE GALLO GALLINACEO.

GALLVS gallinaceus dum uertit
stercorarium, offendit gemmam.
Quid inquit, rem sic nitidam re-
perio? si gemmarius reperisset, nihil
eo esset letius, ut qui praeium sciret.
Mibi quidem nulli est usui, nec magni aestimo, imò
quidem omnibus gemmis granum hordei mallem.

MORALE.

¶ Per gemmam artem sapientiamq; intellige, per
gallum hominem stolidum et uoluptuarium. Nec sto-
lidi artes liberales amant, cum usum earum nesciant,
nec uoluptuarium, quippe cui una placet uoluptas.

DE LVPO ET AGNO.

LVpus ad caput fontis bibens, uidet agnum
procul infra bibentem. Accurrit, agnum incre-
pat, quòd turbarit fontem. Trepidare agnus,
supplicare, ut parcat innocenti, se quòdo longè infra
biberit, potum lupi non potuisse quidem turbare, ne-
dam uoluisse. Lupus contrà intonat, nihil est sacri-
lega, semper obes, pater, mater, et omne tuum inui-
sum genus, sedulo mihi aduersatur. Tu mihi hodie
dabis poenas.

MORALE.

¶ Vetus dictum est: Ut canem cedas, facile inueniri
baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi
causam. Satis peccauit, qui resistere non potuit.

DE MVRIBVS ET RANIS.

Bellum gerebat mus cum rana, de paludis ceratubatur imperio. Pugna erat uehemens & anceps. Mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs ranam adoritur. Rana uiribus melior, pectore & insultu ualens, aperto Marte hostem laceffit, hausta utriq; erat iuncea. Quo certamine procul uiso Mibiuis adproperat, dumq; præ studio pugnae neuter sibi cauet, utrumq; bellatorem miluus rapit ac laniat.

MORALE.

¶ Idem euenire solet factiosis ciuibus, qui accensi libidine dominandi, dū inter se certāt fieri magistratus, opes suas, plerumq; etiā uitā in periculo ponunt.

DE CANE ET VMBRA.

Canis trans fluuium rictu uehebat carnem splendente solo. Ita ut sit, umbra carnis lucebat in aquis, quam ille uisam auidè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaq; cū rei, tum spei iactura percussus, primum stupuit, deinde animum recipiens, sic elatraq; ait: Miser deerat cupiditati tuæ modus, satis superq; erat, ni desipuisses, iam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

MORALE.

¶ Monemur hac fabella modestiæ, monemur prudentiæ, ut & cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus. Astute certè Terentianus ille Sannio: Ego, inquit, spem precio non emo.

FABVLÆ

5

DE LEONE & quibusdam alijs.

CUm bove & quibusdam alijs pepigerat leo, uenationem fore communem, itur uenatum, capitur ceruus, partiuntur, singulas singulis partes tollere, ut conuenerat, incipientibus, leo irarugiuit. Vna inquit pars mea est, quia sum dignissimus. Altera item mea est, quia uiribus prestantissimus. Porro quia in capiendo ceruo plus sudarim, uendico tertiam. Quartam denique partem nō concesseritis, actum est de amicitia. Socij hoc audito, discedunt uacui & taciti, non ausi mutire contra leonem.

MORALE.

Rara fuit semper fides, apud hoc seculum rarior est, apud potentes & est, & fuit semper rarissima. Quo circa satius est, ut uiuas cum pari. Qui cum potentiore uiuit, necesse habet sepe de suo iure concedere, cum equali equalis tibi ius erit.

DE LVPO ET GRUE.

Lvpo uoranti ouem, forte ossa hæsere in gula, ambit, orat opem, opitulatur nemo, omnes distitant tulisse eum precium uoracitatis. Tandem blandicijs multis pluribusque promissis grauem inducit, ut collo longissimo in gulam inserto, os infixum eximeret. Petenti autem precium illusit, inepta, inquit, abi, non sat habes quod uiuis? uitam debes mihi, si libuisset, licuit premordere collum tuum.

MORALE. **T**ritum est: Perire quod facis ingrato.

DE

DE RVSTICO ET COLVRO

Rvsticus repertum in niue colubrum frigore
propè enectum, domum tulit, abiicit ad fo-
cum. Coluber ab igne uim uirusq; recipiens,
deinde flammam non ferens, omne tugurium sibilan-
do insecit. Accurrit rusticus, correpta sude, uerbis
uerberibusq; cum eo iniuriam ex postulat. Num hanc
referat gratiam? num uitam erepturus sit illi, qui
uitam ipsi dederit? MORALE.

¶ Fit interdum ut obsint tibi quibus tu profueris, et
malè de te mereatur is, de quibus benè tu sis meritus.

DE APRO ET ASINO.

Dum uers asinus irridet aprum, ille indignans
frendebat. Malum quidem ignauissime fueras
meritus, sed etiamsi tu pœna fueras dignus,
tamen ego indignus, qui à te pœnas sumam. Irride
tutus, impunè tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

MORALE.

¶ Demus operã, ut cum indigna nobis audimus, aut
patimur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus.
Mali enim et perditæ plerunq; gaudent, si quispiam
bonorum eis resistat. Magni pendunt haberi se di-
gnos ultione. Imitemur equos et magnas bestias, qui
oblatrantes caniculos cum contemptu prætereunt.

DE MVRE VRBANO ET

mure rustico.

Libitum est urbano muri deambulare rus. Vidit
hunc

hunc mus rusticus, inuitat, apparatus, itur coenatum.
 Depromit rusticus quicquid posuerat in hyemem, &
 exhaurit omne penu, ut tanti hospitis expleat lauti-
 tiam. Urbanus tamen frontem corrugans, ruris dam-
 nat inopiam, urbis subinde laudat copiam. Remeans
 ducit secum in urbem rusticū, ut quæ uerbis iactita-
 rat re comprobaret. Incunt conuiuium, quod urbanus
 splendide comparat. Inter epulandum auditur in sera
 murmur clauis, trepidare illi, et fugitare fugitando.
 Rusticus & insuetus & loci ignarus, ægrè se tueri.
 Discedente famulo, redit urbanus ad mensam, uocat
 rusticum. Ille uix tandem metu deposito, proripit.
 Inuitantem ad pocula urbanum percunctatur, num
 hoc periculum crebrum sit? Respondit ille, quotidia-
 num esse, oportere contemni. Tum rusticus, quotidia-
 num inquit? Me Hercle, istæ dapes plus fellis quàm
 mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam
 inopiam, quàm cum tali anxietate istam copiam.

MORALE. ¶ Diuitiæ præ se ferunt quidem uo-
 luptatem, sed si introspicias, habent pericula & ama-
 ritadinem. Eutrapeles quidam fuit, qui cum inimicis
 suis quàm maxime nocere uellet, diuites eos facie-
 bat, dictitans ita se eos ulcisci, quippe accepturos
 cum diuitijs ingentem sarcinam curarum.

DE AQUILA ET CORNICULA.

Aquila nacta cochleam, non ui aut arte quiuit
 eruere piscem. Accedens cornicula, dat consi-
 lium

lium, suadet subuolare, & è sublimi cochleari in saxa præcipitare, sic enim fore, ut concha frangatur. Humi manet cornicula, ut præstoletur casum, præcipitat aquila, frangitur testa, surripitur piscis à cornicula, dolet elusa aquila.

MORALE.

¶ Noli quibusuis habere fidem, & consilium, quod ab alijs acceperis, fac inspicias. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

DE CORVO ET VULPECULA.

Predam nactus strepitat in ramis coruus. Vidit vulpecula gestientem, accurrit, coruum inquit, plurima salute impertit uulpes. Sæpenumero audieram famam esse mendacem, iam re ipsa experior. Nam ut hæc forte iam prætereo, suspiciens te in arbore, aduolo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, & uideo candidiorem niue. Meo sanè iudicio cygnos uincis, & hederam formosior alba es. Quod si ut plumis, ita et uoce excellis, omnium auium equidem te dixerim reginam. Hac assentatiuncula ille. Aus coruus ad canendum apparat, apparanti uero è rostro excidit caseus, quo correpto vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum coruum pudet pigetq; sui. Et lactura re mixta pudore dolet.

MORALE.

¶ Nonnulli sic auidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem. Eiusmodi homunciones

nes

FABVLÆ.

nes præde sunt parasitis. Quod si uitaueris iactantiam, facile assentatorum pestiferum genus uitaueris. Si tu uoles esse Thraso, nusquam deerit Gnatho.

DE LEONE senectute confecto.

LEO qui iuuentute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exoluit poenas. Reddunt rationem bestie. Dente aper, cornu petit taurus. in primis asellus uetus ignauie nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus strenue insultat. Tum gembundus leo: Hi quibus olim nocui, iam uicissim nocent, & merito. Sed his quibus aliquando profui, iam uicissim non prosunt, imò etiam immerito obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos, stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

MORALE.

¶ In secundis rebus, non cfferaris, non sis ferox. Nam si uultum mutauerit fortuna, ulciscuntur quos lesisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, & fortunæ tuæ. Quæ quidē fortuna simul ac mutata erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ouidius:

En ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flauit uelis aura secunda meis.

Vt fera nymboſo tumuerunt æquora uento,
In medijs lacera puppe relinquer aquis.

DE CANE ET ASINO.

DUM

DVm blandiretur canis hero & familie, herus
et familia canem demulcent. Asellus id uidens
altius gemit, coepit eum pigere suae sortis,
iniquè putat comparatum, canem gratū esse cunctis,
pasci de mensa herili, idq; ocio ludoq; consequi. Sese
contrà portare elitellas, cædi flagello, nunquam ocio-
sum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blan-
dicijs, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari.
Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem-
tentaturus, procurrit obuiam, subsilit, pulsat ungu-
lis, exclamante hero, accurrere serui, & ineptus
asellus, qui se urbanum credidit, fuste uapulat.

MORALE. ¶ Non omnia possumus omnes (ut
ait Virgilius in Bucolicis) Nec omnes omnia decent.
Id quisq; uelit, id tentet quod possit. Non simus, quod
Græce significantius dicitur, ὄντι λύρα, id est,
asinus lyrarum, uel lyre. Sic autem Boëtius: Asinus ad
lyram positus. Repugnante natura irritus est labor.
Tu nihil inuita dices faciesue Minerua, teste Horat.

DE LEONE ET MURE.

LEO æstu cursuq; defessus, sub umbra fronde
super uiridi quiescebat. Murium autem grege
tergum eius percurrente, experrectus, unum è
multis comprehendit. Supplicat captiuus, indignum
se esse cui leo irascatur, clamitat. Reputans ille in
nece tantillæ bestiolæ nihil laudis, captiuum dimittit.
Nec uerò ita multò post, leo fortè dum per saltum
currit,

FABVLÆ

9

currit, incidit in plagas, rugire licet, exire non licet.
 rugientem miserabiliter leonem mus audit, uocem
 agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos,
 quæsitos inuenit, inuentos corrodit, leo è plagis eua-
 dit. MORALE ¶ Hæc fabula suadet potentibus cle-
 mentiã. Etenim ut sunt res humanæ instabiles, egent
 interdum ipsi potentes ope humiliorum. Quare uir
 prudens, etsi potest, timebit uel ulli hominum nocere.
 Qui autem non timet nocere alteri, ualde desipit.
 Quid ita? Quia etsi iam potentia fretus, neminem
 metuis, forsau olim erit ut metuas. Constat enim
 euenisse claris magnisq; Regibus, ut uilium hominum
 cionum uel gratia indiguerint, uel iram metuerint.

DE MILVO ÆGROTO.

Læto decumbebat miluus, iam fermè moriens,
 matrem orat, precatum ire Deos. Mater re-
 spondet, nil opis illi sperandum à Dijs, quorum
 sacra & aras suis rapinis toties uiolasset.

MORALE.

¶ Decet uenerari Superos. Illi enim pios iuuant,
 impios auersantur. In felicitate neglecti, in miseria
 non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum
 memor, ut in aduersis rebus præsentés sint uocati.

DE HIRVNDINIBVS.

Cum primum coeptum est seri linum, hirundo
 suadet auiculis impedire sementem, dictitans
 sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultum uatens

C

hiruna

hirundinem uocant. Surgente iam lino & uirescente, rursus monet euellere sata. Iterum irridet, maturefcit lnum, hortatur populari segetem, cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo auium coetu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam, inquit cum eo foedus, cohabitatur, cantu demulcet. Coeteris autibus e lino fiunt retia & laquei.

MORALE.

¶ Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec recte consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat superque consilij est. Hoc, inquit, & illud factum oportuit. Sed prestat esse Prometheum, quam Epimetheum. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca, alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem, quod declarat interpretatio nominum.

DE RANIS & earum Rege.

Gens ranarum cum esset libera, Ioui supplicabat dari regem. Ridere Iupiter uota ranarum, illæ tamen iterum atque iterum uisitare, donec ipsum perpellerent. Deicit ille trabem, ea moles ingenti fragore quassat fluum. Territe silent rane, regem uenerantur, accedunt pedetentim proprius, tandem abiecto metu, insultant & desultant iners rex lusui est, & contemptui. Lacesunt rursus Iouem, orant regem dari qui strenuus sit. Dat Iupiter Ciconiam, is per strenue perambulans paludem, quicquid

quid ranarum obuiam fit, uorat. De huius igitur se-
 uitia rane frustra questæ sunt. Iupiter non audit.
 Nam & hodie adhuc queruntur, uesper enim cico-
 nia cubitum eunte, ex antris egressæ, rauco ululatu
 murmurant, sed surdo canunt. Vult enim Iupiter, ut
 quæ regem clementem sint deprecatae, iam ferant
 inclementem.

MORALE.

¶ Perinde atq; ranis, euenire solet plebi, quæ si re-
 gem paulò mansuetiorem habet, ignauum, inertem
 esse causatur, optat aliquando contingere sibi ui-
 rum. Contrà si quando nacta est regem strenuum,
 huius seuitiam damnat, prioris laudat clementiam,
 siue quòd semper presentium nos pœnitet, siue quòd
 uerum est uerbum: Noua ueteribus non esse potiora.

DE COLUMBIS ET MILUIS.

COLUMBÆ olim bellum gessere cum miluo,
 quem, ut expugnarent, delegerunt regem acci-
 pitrem. Ille rex factus, hostem agit non re-
 gem, non segnius ac miluus rapit ac laniat. Pœnitet
 columbas incepti, satius fuisse putantes, pati bella
 milui, quàm tyrannidem accipitris.

MORALE.

¶ Neminem suæ sortis nimium pigeat. Nihil est (teste
 Flacco) ab omni parte beatū. Equidem meam sortem
 modò tolerabilis sit, mutari non optem. Multi noua
 sorte quesita, ueterem rursus optarunt. Ita pleriq;
 ingenio sumus omnes, nosmet nostri pœnitet.

DE FVRE ET CANE.

FVri aliquando panem (ut sileret) porrigenti,
respondet canis. Insidias tuas novi, panem das,
quò desinam latrare. Sed ego munus tuum odi,
quippe si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta
asportabis.

MORALE.

¶ Caue parui commodi causa amittas magnum, ca-
ue cuius homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo
non tantum benignè dicunt, sed & benignè faciunt.

DE LVPO ET SUCVLA.

Parturiebat sucvula, pollicetur lupo se custo-
dem fore foetus. Respondit puerpera, lupi ob-
sequio se non egere. Si velit pius haberi, si cu-
piat gratum facere, longius abeat. Lupi enim offi-
cium constare non præsentia, sed absentia.

MORALE. ¶ Non sunt cuncta credenda cunctis.
Multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed
sui, suum quærentes commodum, non tuum.

DE PARTV MONTIVM.

Olim rumor erat parturire montes, homines
accurrunt, circumstant, monstri quippiam
non sine pauore expectantes. Pariunt tandem
montes, exit mus. Tum omnes risu emori.

MORALE.

¶ Hanc fabulam tangit Horatius: Parturiunt mon-
tes (inquit) nascetur ridiculus mus. Notat autem ia-
stantiam. Iactabundi enim cum magna profitentur
& ostentantur.

ostentant, uix parua faciunt. Quapropter Thras-
sones illi iure sunt materia ioci & scommatum. Ves-
tat enim hæc fabella inanes timores. Plerunq; enim
grauior periculo est periculi metus, imò ridi. u. um
est quod metuimus.

DE CANE VENATICO.

Canem uenaticum, qui iam senuerat, instigat
herus, frustra hortatur, tardi sunt pedes, non
properat, prehenderat feram, fera edentulo
elabatur. Increpat herus uerbere & uerbo. Canis
respondit, debere sibi iure ignosci, iam senuisse, at iu-
uenem fuisse strenuum. Sed ut uideo, inquit, nil pla-
cet sine fructu, iuuenem amasti, senem odisti. Amasti
prædabundum, odisti tardum edentulum. Sed si gra-
tus esses, quem olim iuuenem frugis causa dilexisti,
senem fructuose iuuentutis gratia diligeres,

MORALE. ¶ Rectè canis. Nam teste Nasone:
Nil nisi quod prodest charū est, en detrahe menti
Spem fructus auidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nullā est memoria, futuri au-
tem gratia non magna, præsentis commodi summa.

Turpe quidem dictu, sed si modò uera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

DE LEPORIBVS & ranis.

Syna insolito mugiente turbine, trepidi lepores
rapidè occipiunt fugere. Fugientes, cum obsi-
steret palus, steterè anxij, utrinq; comprehensi
periculis

periculis, quoque maioris esset incitamentum timore, vident in palude mergi ranas. Tum ex leporibus unus prudentior ceteris ac disertior. Quid, inquit, inaniter timemus? animo opus est. Corporum quidem agilitas nobis est, sed animus deest, hoc periculum a turbinis non fugiendum est, sed est contemnendum.

MORALE.

¶ Omni in re opus est animo. Iacet uirtus sine confidentia. Confidentia enim dux et regina uirtutis est.

DE HOEDO ET LVPO.

CApra cum esset pastum itura, hœdum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipsa. Lupus qui id procul audierat, post matris discessum, pulsat fores, uoce caprisat, iubens recludi. Hœdus dolos præsentiens, non aperio, inquit. Nam etsi uox caprisat, tamen equidem per rimulas lupum uideo.

MORALE.

¶ Obaudire parenti filios, ipsis est utile, & iuuenem seni decet auscultare.

DE CERVO ET LVPO.

Ceruus coram lupo ouem ream facit, modicum tritici debere clamitans. Ouis debiti quidem erat inscia, tamen ob lupi præsentiam spondet se daturam. Dicitur solutioni dies, dies adest, monet ceruus ouem. Illa it efficias. Quod enim promiserit, excusat factum id metu & præsentia lupi. Votum extortum non esse seruandum.

Morale

MORALE.

¶ Sententia iuris est: Vim ui repellere licet. Ex hac fabella noua quædam nascitur. Fraudem fraude repellere licet.

DE RVSTICO ET ANGV. I.

Rusticus quidam nutriuerat anguem iratus aliquando, bestiam petiti securi, euadit illa non sine uulnere. Postea rusticus deueniens ad paupertatem, ratus est, id infortunij propter anguis iniuriam sibi accidere. Igitur supplicat angui ut redeat. Ille ait, ignoscere se, sed redire nolle. Neq; enim fore securum, cum rustico tanta sit domi securis, liuorem uulneris desijisse, superesse tamen memoriam.

MORALE.

¶ Ei qui semel soluit fidem, iterum habere fidem, uix est tutum iniuriam quidem donare, id sane misericordie est, cauere aut sibi & decet & prudentie est.

DE VVLP ECULA & Ciconia.

Vulpecula uocarat Ciconiam ad coenam. Obsonium in mensam effundit, quod cum liquidum esset, Ciconia frustra rostro tentante, uulpecula lingit. Abit elusa auis, pudetq; pigetq; iniurie. Post plusculum dierum redit, inuitat uulpeculam. Vitreum uas situm erat plenum belli obsonij. Quod quidem uas cum esset arcti gutturis, uulpecule obsonium licuit uidere & esurire, gustare non licuit, Ciconia rostro facile exhausta.

MORALE.

¶ *Risus, risum, iocus iocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.*

DE LVPO & capite picto.

Lupus in officina sculptoris, caput humanum repertum uersat, miratur, sentiens (id quod erat) nihil habere sensus. O pulchrum, inquit, caput, est in te artis multum, sed sensus nihil.

MORALE.

¶ *Externa pulchritudo, si adsit, grata est, sin alterutra carendum est, præstat externa quam interna carcas. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stolidus, sit cò odiosior, quò formosior.*

DE GRACVLO.

Graculus ornauit se plumis Pauonis, deinde pulchellus sibi uisus, fastidito genere suo contulit se ad pauonum genus. Illi tandem intellecta fraude stolidam auem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabulam i. Epistolarum libro narrat de cornicula. Ait eam olim adornatam collectis, quæ auibus exciderant, plumis, post ubi unaquæq; auium suam plumam decerpserit, ridiculam fuisse. Ne si forte suas repetitum uenerit olim. Grex auium plumas, moucat cornicula risum
Furtiuus nudata coloribus.

MORALE.

¶ *Notat hæc fabula eos, qui se gerunt æquo sublimius*

mius, qui cum his uiuunt, qui & ditiores sunt, & magis nobiles. Quare sepe inopes fiunt, & sunt ludibrio. Probè iuuenalis monet: E cœlo descendit γυνώθι σεαυτόν, hoc est, nosce te ipsum.

DE MUSCA ET FORMICA.

Musca altercabatur cum formica, se nobilem, illam ignobilem se uolitare, illam reperere, se uersari in tectis Regum, illam cauernis latere, segetem rodere, aquam bibere, se splendide epulari iactabat, & hæc tamen ocio nancisci. E regione formica se non ignobilem esse, sed suis natalibus contentam, muscam uagam esse, se stabilem, sapere formicæ grana & fluenta, quod muscæ pastilli et uina. Atq; hæc se non segni ocio, at strenua opera nancisci. Porro formicam letam esse & tutam, charam omnibus, exemplar deniq; laboris, muscam anxiam cum periculo esse, cunctis infestam, cunctis inuisam, exemplar deniq; segniciei. Formicam hyemis memorem, alimenta reponere, muscam in diem uiuere, hyeme aut esurituram, aut certè morituram.

M O. ¶ Qui pergit quæ uult dicere, quæ non uult audiet. Musca si bene dixisset, benè audisset. Assentior autem formicæ. Videtur enim optabilior uita obscura cum securitate, quàm cum periculo splendida.

DE RANA ET BOUE.

Rana cupida equitandi bouem, se distendebat, Filius hortabatur matrem, cepto desistere.

C 5

Nihil

Nihil enim esse ranam ad bouem illa secundum intumuit, clamitat natus. Crepes licet mater, bouem nunquam uincit. Tertium cum intumuisset, crepuit.

MORALE.

¶ Cuius sua dos est, hic forma, ille uiribus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnumquemque suo decet esse contentum, ualet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisque semet consulat, nec inuideat superiori, quod miserum est, nec (quod stultitiæ est) certare optet.

DE EQVO ET LEONE.

Venit ad equum comedendum leo, carens autem præ senectâ uiribus, meditari cœpit artem, medicum se profitetur, uerborum ambage equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fugit se nuper in loco spumoso pupugisse pedem orat, ut inspiciens sentem medicus educat. Paret leo, at equus quanta potuit ui calcem leoni impingit, & se continuo conijcit in pedes. Leo uix tandem ad se rediens, ictu enim propè exanimatus fuerat, precium inquit fero ob stultitiam, & is iure effugit. Dolum enim dolo altus est.

MORALE.

¶ Odio digna est simulatio, & simulatione capienda. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert, sed qui cum hostis sit, beneuolentiam simulat, is demum timendus & odio dignissimus.

DE EQVO ET ASINO.

Equus

Temp'atur, dum iudicat, interuenit uenator. Fugijt
ceruus ocyor pilis, & agente nymbos ocyor Euro.
Insectantur fugientem canes. Sed cum intrasset con-
densam syluam, implicita sunt ramis cornua. Tum
denuum tibias laudabat, quæ fecere, ut præda non es-
set canibus.

MORALE.

¶ Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ
officiunt, quæ conferunt displicent. Beatitudinem cus-
pimus priusquam ubi sit intelligamus. Opum excel-
lentiam & bonorum celsitudinem quærimus, in his
beatitudinem sitam opinamur, in quibus tamen mul-
tum laboris est, & doloris. Pulchrè id significat
Lyricus ille noster: Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus & celsæ grauiore casu Decidunt turres, fe-
riuntq; summos Fulgura montes.

DE VIPERA ET LIMA.

IN fabrica offendens limam uipera, cœpit rodere.
Subrisit lima. Quid, inquiens, inepta quid agis?
Tu tibi antè contriueris dentes, quàm me atteras,
quæ duritiem æris premordere soleo.

MORALE.

¶ Etiam atq; etiam uide, qui cum tibi res sit: Si in-
fortiorem dentes acuis, non illi, sed tibi nocueris.

DE LVPIS ET AGNIS.

LVpis & agnis quibus natura discordia est, foæ-
dus aliquando fuit, datis utrinq; obstitibus, lu-
pi suos catulos, oves canum cohortem dedere.

Quictis

Quietis ouibus ac pascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes, fidem fœdusq; solutum clamitant, ouesq; canum præsidio destitutas laniant. MORALE.

¶ Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsitan nondum esse desijt. Fortassis & causam ceperit, cur nudatum præsidij adoriatur.

DE SYLVA ET RVSTICO.

QUO tempore etiam arboribus suus sermone rat, uenit rusticus in syluam, rogans ut ad curim suam tollere liceat capulum, annuit sylua. Rusticus aptata securi, cœpit arbores succidere. Tum & quidem serò penituit syluam suæ facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitij.

MORALE.

¶ De quo bene merearis uide. Multi fuere, qui accepto beneficio in auctoris abusi sunt perniciem.

DE MEMBRIS & VENTRE

PES & manus uentrem olim incusarunt, quòd ab ocioso eo lucra ipsorum uorarentur. Iubent ut laboret, aut alia ne petat. Supplicat ille semel atq; iterum, negant tamen manus alimentum. Exhausto in media uentre, ubi cœpere omnes artus deficere, tum manus uoluit tandem officiosa esse, uerum id serò. Nam uenter desuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum uentri inuidet, cum uentre percunt. MORALE

MORALE.

¶ Perinde atq; in membrorum societate est, ita habet se societas humana. Membrum eget membro, amicus eget amico. Quare mutuis operis, & mutuis officijs utendum est. Neq; diuitiæ neq; dignitatum apices hominem satis tuentur. Vnicum & summum præsidium complurium amicitia est.

DE SIMIA ET VULPECULA.

Simia vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet ad tegendas nates. Illi enim esse oneri, quod sibi foret usui & honori. Respondit illa, nihil nimis esse, & se malle humum cauda sua uerri, quàm simiæ nates tegi.

MORALE.

¶ Sunt qui egeant, sunt quibus superest. Nulli tamen diuitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

DE CERVO ET BOBUS.

Ceruus uenatorem fugiens, coniecit se in stabulum, boues orat, ut in præsepe latitare liceat. Boues tutum esse negant, mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modò ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non uidet, exit. Gestire ceruus, & nihil iam timere. Tum unus è bobus, & auo & consilio grauis: Facile inquit, erat hunc, qui Talpa est, fallere, sed ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde introgreditur herus, qui ut serui negligentians

gligentiam corrigat, cuncta lustrans oculis, præsepe manu tentans, cerui deprehendit sub fœno cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram ocludunt, capiunt

MORALE.

¶ In aduersis rebus & periculis latebræ difficiles sunt inuentu, aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat, aut quia ipsi metu impediti, & inopes consilij semet imprudentia produnt.

DE LEONE ET VULPECULA:

LEO egrotabat, uiscbantq; animalia, una officium differente uulpecula. Ad hanc legatum mittit leo cum Epistola, quæ uenire admoneat. Gratissimam rem egroto fore eius unius præsentiam. Nec quicquam periculi fore cur uulpecula metuat. Leonem enim primum quidem amicissimum esse uulpecula, ideoq; percipere eius colloquium. Deinde egrotum esse & decumbere, ut etiamsi id, quod non erat, uelit, nocere tamen non queat. Rescribit uulpecula, optare se ut leo conualescat, idq; oraturam Superos. Cæterum minimè uisuram, terreri enim se uestigijs. Quæ quidem uestigia, cum omnia sint antro leonis aduersa, & nulla auersa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introisse, sed exiisse nullum.

Horatius:

Olim quod uulpes egroto cauta leoni
Respondit, referam, quia me uestigia terrent,
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.

Morale

MORALE.

¶ *Caue fidem habeas uerbis, ni caueris, saepe tibi dabuntur uerba. Capienda est coniectura, cum ex uerbis ium ex factis ex his illa sunt iudicanda.*

DE VULPECULA & Mustela.

Vulpecula longa inedia tenuis, fortè per angustiore[m] rimam in camerã frumenti rep[er]sit. In qua cum probè pasta fuit, dein rursus tentantem egredi, distentus impediit uenter. Mustela luctantem procul contemplata, tandè monet si exire cupiat, ad cauum macra redeat, qua macrò intrârat.

MORALE.

¶ *Videas complures in mediocritate letos esse atq[ue] alacres uacuos curis, expertes animi molestijs. Si hi diuites facti fuerint, uidebis eos mœstos incedere, nunquam frontem exporrigere, plenos curis, animi molestijs obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit:*
 Fortè per angustam tenuis uulpecula rimam
 Repserat in cameram frumenti, pastaq[ue] rursus
 Ire foras pleno tentebat corpore frustra.
 Cui mustela procul si uis (ait) effugere isthinc,
 Macra cauum repetas arctum, quem macra subisti.

DE EQVO ET CERVO.

Equus gerebat bellum cum ceruo. Pulsus tandem e pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; descendit in campum, uictus antea, iam fit uictor. Sed tamen hoste uicto &

D

sub

Subiugum misso, ipse uictor necesse est seruiat homi-
ni. Equitem fert dorso, & frenum ore.

MORALE.

¶ Dimicant multi contra paupertatem. Qua per
fortunam & industriam uicta, sepe uictoris interit
libertas. Domini quidem & uictores paupertatis,
seruire incipiunt diuitijs, aguntur auaritiæ flagris,
parsimonia cohibentur frenis, nec quærendi tenent
modum, nec iusto quidem auaritiæ supplicio, partis
rebus audent uti.

Horatius de hac fabella:

Ceruus equum pugna melior communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frenumq; recepit.
Sed postquam uiolans uictor discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frenum reppulit ore.
Si qui pauperiem ueritus, qotiore metallis
Libertate caret, dominum uehet improbus, atq;
Seruiet æternum, qui paruo nesciat uti.

ÆSOPI FABVLÆ
HADRIANÆ

NO BARLANDO IN-
TERPRETE.

DB

DE DVOBVS ADOLE-
scentibus.

Adolescentes duo obsonium apud cocum sese
empturos simulant. Cocus alias res agente,
carnem alter e canistro surripuit, dat socio
ut sub ueste occultet. Cocus surreptam sibi carnis
partem ut uidit, furti utrumq; coepit in simulare Qui
abstulerat per iouem nihil habere, is uero qui habu-
it, nihil abstulisse idētidem deierat. Ad quos me qui-
dem, inquit cocus, fur nunc latet, sed is inspexit, is
scit, quem iurastis.

MORALE.

¶ Si quid peccauimus, id statim non sciunt homines,
at Deus omnia uidet, qui sedet super caelos & intue-
tur abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius
prudentiusq; peccabitur.

DE CANE ET LANIO.

Canis in macello cum lanio carnem abstulisset,
in pedes sese continuo quantum potuit, conie-
cit. Lanus iactura rei percussus, primum ta-
cuit, deinde animum recipiens, sic procul acclama-
uit. O furacissime, curre tutus, impune tibi licet, tu-
tus enim nunc es ob celeritatem, posthac autem cau-
tius mihi obseruaberis.

MORALE.

¶ Haec fabula significat, plerosq; omnes tum de-
mum fieri cautiore, ubi damnum acceperint.

DE CANE ET OVE.

Canis ouem in ius uocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Miluus, lupus, uultur accersuntur, rem affirmant, damnatur ouis, damnatam canis rapit, ac deglubit.

MORALE.

¶ Falsis testimonijs opprimi quàm plurimos cum nemo nescit, tum hæc quàm optumè docet fabella.

DE AGNO ET LVPO.

Agno comitante caprum, lupus fit obuiam, rogat, cur relicta matre olidum potius sequatur hireum, suadetq; ut ad distenta lacte matris ubera redeat, sperans ita fore abductum ut laniet. Ille uerò, mater me ô lupe, inquit, huic commisit, huic summa cura seruandi data est. Parenti potius quàm tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, se ductum mox percerpere.

MORALE.

¶ Noli omnibus fidem habere, multi enim dum alijs uidentur uelle prodesse, sibi interim consulunt.

DE ADOLESCENTE & Cato

Cum adolescens quidam in delitijs amoribusq; usurpasset catum, Venerem precibus fatigauit, ut catum in foeminam transfiguraret. Commiserescit & audit orantem Venus, fit metamorphosis, quæ adolescenti miserè amanti, perplacuit, nempe tota succi plenula, tota cantitula, tota elegans

elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec uerò ita multo post percipiens experiri Dea, nunquid catus, cum corpore mutasset & mores, per impluuium immittit musculum, ibi risu prorsus atq; ludo res digna accidit.

Conspectam illico bestiolam, insequitur muliercula. Venus indignans, foeminae uultum iterum in catum mutauit.

Cum pedibusq; manus, cum paruis brachia mutat
Cruribus, & cauda est mutatis addita membris.

MORALE.

¶ Caelum non animum mutant, qui trans mare curant. Nimsiq; difficile est assueta relinquere.

Naturam expellas furca, tamen usq; recurrit, inquit Horatius.

DE PATRE ET FILIIS.

Complures habebat agricola filios adulescentulos inter se discordes, quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, apposito fasciculo, iubet singulos breui circundatum funiculo csafringere, imbecilla nequicquam conatur etatula. Soluit parens, redditq; singulis uirgulam, quam cum pro suis quisq; uiriculis facile frangeret. O, inquit, filioli, sic concordēs uos uincere poterit nemo, sed si mutuis uolueritis sauire uulneribus, atq; intestinum agitare bellum, eritis tandem praeda hostibus.

MORALE.

D 3

Docet

¶ Docet hic apologus, concordia paruas res cresce-
re, discordia magnas delabi.

DE RVSTICO ET EQVO.

Rvsticus equum uacuum, asinumq; sarcinulis
egregiè onustum, producit ad uiam. Defessus
asellus equum sibi onera ut adiutet orat, si
saluum uelit. Negat facturum equus. Asellis tandem
sarcinæ pondere grauatus, procumbit, moritur. He-
rus omne onus, mortui quoq; aselli corium in equi
dorsum reclinat, quibus cum ille deprimeretur, ut
miserum, inquit, merito meo sic nunc exerceor, qui
dudum laboranti asino opitulari nolui.

MORALE.

¶ Monemur hac fabula, ut oppressis subueniamus
amicis, ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patriæ
uendicat, partem amici.

DE CARBONARIO & Fullone

Fullonem inuitabat carbonarius, ut secū in unis
ædibus habitaret. Fullo non est, inquit mi homo
isthuc mihi uel cordi uel utile, uereor enim ma-
gnopere, ne quæ ego eluam, tu reddas tam atra quàm
carbo est.

MORALE.

¶ Monemur hoc apologo, cum inculpatis ambulare,
monemur sceleratorum hominum consortia, ueluti
pestem quandam deuitare. Trahunt, inquit, Campa-
nus hominem sodalicia commertia, etiam in mores
penetrant, & perinde quisq; euadit, ut quibus cum
uersatur.

DE

DE AUCVPE ET PALVMO.

LT uenatum auceps, uidet nidulantem procul in
altissima arbore palumbum, adproperat, dumq;
insidias molitur, premit fortè calcibus anguem,
hic mordere, ille improuiso exanimatus malo. Memi-
serum inquit, dum alteri insidior, ipse dispereo,

MORALE.

¶ Significat hæc fabula, nonnunquam eos suis arti-
bus circumueniri, qui res nouas moliuntur.

DE BUCCINATORE.

BVccinator quidam ab hostibus capitur, abduci-
tur, trepidare ille, supplicare, ut parcant inno-
xio, se quando nihil unquam armorum, præter
unam buccinam gestauerit, hominem non potuisse
quidem occidere, ne dum uoluisse. Illi contrà mur-
mure tum sæuo, tum uerberibus intonant, nihil agis
scelus, maximè noces, atq; nunc hinc trucidabere,
quòd cum ipse, ut fateris, sis rei militaris imperitus,
cornu isthoc tuo, aliorum excitas euibrasq; animos.

MORALE.

¶ Grauißimè peccant nonnulli, qui ad mala, quiq;
satis pronis principibus, ut iniquè agant, consulunt,
atq; huiusmodi quædam ad aures illorum occinunt.
Quid etiam dubitas? An te Principem esse oblitus
es? An non tibi quod libeat licet? Tu legibus maior,
in te legi rupæ nomen cadere haud potest, quia ipsis
etiam dominaris legibus, tui nihil possident, quod

tuum non sit, tu potes & seruare & perdere, tibi fas est opibus, dignitateq; augere, quem uisum sit. Fas est, ubi libuit adimere, alios alia uel damnant uel commendant, tibi nihil non honestissimum futurum.

DE LVPO ET CANE

Lupus cani ante lucem in Sylua fortè fortuna fit obuiam, salutatur, aduentū gratulatur, deniq; rogat, quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, herilis cura hoc efficit, herus me blandientem sibi demulcet, de mensa pascor herili nitidissima nunquam sub dio dormito, tum uniuersæ familie, non dici potest, quàm sim gratus. Ne tu (inquit lupus) multo es felicissimus ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus, quo cum ô utinam commorari & mihi liccat, nullum me animantium esset uspiam fortunatius. Canis noui status cupidissimum uidens lupum, effecturum se pollicetur, ut hereat in parte aliqua apud herum, modò de pristina ferocia aliquid remittere, & seruitutem seruire uelit. Stat sententia, lupo libitum est deambulare ad uillā, sermones cædunt in itinere prorsus iucundissimos. Postea uerò quàm illuxit, contritum canis collū uidens lupus. Quid sibi uult, inquit, ô canis tua isthæc prorsus depilata ceruix? Solebam inquit ille, feroculus, notis pariter & ignotis allatrare, obmordereq; nonnunquam, id egrè ferens herus, crebris me tundeat uerberibus, prohibens etiam, ne quem præter furem lupumq; adorirer,

adorirer, ego sic uapulando uictus sum, et mitior factus, hocq; genialis seuitiæ seruauit signum. Lupus hoc audito, ego inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur ô canis, cum tua isthac seruitute, mihi mea potior est libertas.

MORALE.

¶ Optabilius est in humili casa dominum esse, & panem atrum uorare, quàm in amplissima regia opiparis mensis frui, & obnoxium strepidumq; agere. Nam libertas sublimi exulat aula, ubi accipienda uenit, & musuanda iniuria est.

DE AGRICOLA & Canibus.

Agricola cum ruri plusculos hyemasset dies, cepit tandem necessariarum rerum penuria laborare. Interfecit oues, mox & capellas, postremo boues quoq; mactat, ut habeat quo inedia penè exhaustum corpusculum sustentet. Id uidentes canes, salutem fuga querere constituunt, sese enim non uicturos diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciendo utebatur opera, percerit herus.

MORALE.

¶ In quam domum mercedis gratia te tradas, uide. Nonnulli humanissimi sunt heri. Multi etenim hodie cò dementiæ prolabantur, ut uel seruos infortunio, malo & damno libenter mactent.

DE VVLPE ET LEONE.

D 5

Vulpe

Vulpecula que leonis immanitatem insuetam habebat, semel atq; iterum id fortè animalis contemplata, trepidare & fugitare, cum iam tertio obtulisset sese obuiam leo, tantum absuit, ut metueret quicquam uulpes, ut confidenter illum audiuerit salutaueritq;. MORALE.

¶ Omnes nos consuetudo audaciores facit, Vel apud eos quos antea aspicere uix ausi fuimus.

DE VULPE ET AQUILA.

Vulpecule proles foras excurrerat, ab aquila comprehensa, matris fidem implorat. Accurrit illa, ut captiuam prolem dimittat, aquilam rogat, aquila nacta præda, ad pullos subuolat. Vulpes correpta face, quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cum iam arborem conscendisset & ipsa, nunc te, inquit, tuosq; si potes, tuere. Trepidans aquila, incendium dum metuit, parce, inquit, mihi paruisq; liberis, tuum quicquid habeo reddidero. MORALE.

¶ Per aquilam potentis atq; audacis animi homines intellige, per uulpem pauperculos, quos calumnijs premere contumelijsq; afficere, diuitibus æquè studium est. Verum quando est sua & formicis ira, impotentes ij acceptam interdum probè ulciscuntur iniuriam.

DE AGRICOLA & GRUIBUS.

Gruibus anseribusq; sata depascentibus, lætæ quæcum præterdit rusticus, capiuntur grues, capia

capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat illa
innocentem sese clamitans, & nec gruem nec anse-
rem esse, sed auium omnium optimam, quippe quæ
parenti sedulo semper inseruire, eundemq; senio con-
fectum alere consueuerit. Agricola horum, inquit
nihil me fugit, uerum cum nocentibus postquam te
cepimus, cum his quoq; morieris.

MORALE.

¶ Qui flagitium committit, & is qui impuris se ad-
iungit socijs, pari poena plectuntur.

DE GALLO ET CATO.

Venit ad gallum comedendum catus, non satis
autem habens ad nocendum cause, gallum
criminari occipit, obstreperam esse auem di-
ctitās, ut pote quæ uoce tam acuta noctu dormientes
homines expergeficiat. Ille se innocentem ait, cum
sic excitet in opera mortales. Catus contra intonat,
nihil agis sceleste, cum matre rem habes, nec sorore
abstines. Id gallus quoq; expurgare cum niteretur:
Nec hoc inquit, perseuerantius seuiens catus, quicquam
facis, tu mihi hodie discerperis. MORALE.

¶ Verus dictum est, ait Guilielmus Goudanus, ut canem
cedas, facile inueniri baculum. Malus si libitum
fuerit, quo iure, quaq; iniuria te precipitem dabit.

DE OPILIONE & agricolis.

Per editiore pratulo oues pascebat, atq; per
iocum terq; quaterq; lupum adesse clamitans,
agricolas

agricolas undiq; exciebat, illi sæpius elusi, seriò auxili-
um imploranti, dum non subueniunt, fiunt oues
præda lupo.

MORALE.

¶ Si mentiri insueuerit quispiam, huic si quando ue-
rum narrare occeperit, haud facile habebitur fides.
Superiori apologo finitimus est ille apud Horatium,
de Plano scurra iocus:

Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per sanctum iuratus dicat Osirim.
Credite, non ludo crudcles tollite claudum.
Quære peregrinum, uicinia rauca reclamation.

DE AQUILA ET CORVO.

Rupe æditissima in agni tergum deuolat aqui-
la, uidens idc oruus, imitari (uelut simius) ge-
stat aquilam, in arietis uellus se demittit, de-
missus impeditur, impeditus comprehenditur, com-
prehensus proijcitur pueris.

MORALE.

¶ Non aliorum, sed sua se quisq; uirtute æstimet.
Tuo te pede metire, inquit Horatius. id uelis, id ten-
tes quod possis.

DE CANE INUIDO,
et boue.

Prescilio sceni pleno decumbebat canis, uenit
bos ut comedat. Ille sese surrigens, prohibere.
Bos Dii te cum tua isthac inuidencia perdant
inquit,

inquit, qui nec sceno uesceris, nec eo me uesci sinis.

MORALE.

¶ Eo sunt ingenio pleriq; , ut alijs inuideant quod ipsi mentis inopia assequi nequeunt.

DE CORNICE ET OUE.

S Trepitat in ouicula dorso cornicula. Canis cornici inquit, si sic obstreperes, ferres infortunium. At cornix, scio quibus insultem, placidis molesta, seuis amica.

MORALE.

¶ Impotenti et syncero perpetua est cum malis parata certatio, illuditur solus innocētissimus quisq; nocētis uerò præferocis hominis aures adstrepit nemo.

DE PAVONE ET LVSCINIA.

P Auo apud summi Iouis sororem & coniugem Iunonem queritur, lusciniā suaue cantillare, se obraucā aem ab omnibus irrideri. Cui Iuno, dos sua à Dijs cuiq; , lusciniā cantu, tu plumis longè superas, unumquemq; sua sorte decet esse contentum.

MORALE.

¶ Quæ Diui largiuntur, grato sumamus animo, neq; maiora quæsierimus. Superi temerè agunt nihil.

DE MVSTELA senicula & muribus.

M Vstela præsenio uiribus carens, mures iam ita ut solet, insequi non ualebat, meditari cœpit dolum, in farinula se colliculum illatebrat, sic sperans fore, ut citra laborem uenetur.

Accura

Accurrunt mures, & farinam esitare dum cupiunt,
ad unum omnes à mustela uorantur.

MORALE.

¶ Vbi uiribus quispian destitutus fuerit, ingenio
opus est. Lysander Lacedæmonius subinde dicere so-
lebat, quò non perueniet leonina pellis, uulpinam
assuendam esse. Quod sic lucidius dixeris: Vbi uirtus
non satis potest, adhibenda est astutia.

APOLOGVS ex Mantuano traductus.

Rusticus quidam ex malo quam in proximo
habebat agello, sapidissima quotannis lege-
bat poma, heri lecta donabat urbano, qui ille
ctus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem
ad se transtulit, ea ueterrima repente exaruit, atq;
ibi poma pariter & malus periere. Quod cum patri
familias nūciaretur, heu difficile est, inquit, annosam
transplantare arborem, satis superq; fuerat, si frenos
meæ nouissem imponere cupiditati, fructus ramo de-
cerpere. Hanc fabulam sic Mantuanus:

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,

Vnde dare urbano dona solebat heri,

Ast herus illectus frugum dulcedine, malum

Transtulit in laribus proxima rura suis.

At quia malus erat senior, translata repente

Aruit, & proles cum genitrice obiit.

Heu malè transfertur senio cum induruit arbor,

inquit herus, fuerat carpere poma satis.

Morale

MORALE eiusdem.

¶ Qui nimium sapiunt atq; inconcessa sequuntur
Desipiunt, cohibet qui sua uota, sapit.

FABVLAE

M. PETRO SCOTO VIRO OR=
natissimo, eidemq; humanissimo,
scripta à Barlando.

DE LEONE ET RANA.

Avdire uocem uisus leo profilit, subsistit non
sine trepidatione, magni quippiam expe=
ctans, egreditur tandem aquis ranula. Leo
deposito metu adpropians, bestiolam proculcat pes=
dibus.

MORALE.

¶ Vetat hic apologus inanes timores, ut illa à Gui=
lielmo Goudano uersa fabula de partu montium.

DE FORMICA.

Sitiens uenit ad fontem ut biberet formica, inci=
dit fortè in putum, opitulatur eminus ex ar=
bore deiecto ramo columba. Ramum conscen=
dens formica, seruatur. Adest columbam ut capiat
auceps, non sinit formica, aucupis pedem arrodib
mordicus, auolat columba.

Morale

MORALE. ¶ Docet hæc fabella, præclarè meritis referendam esse gratiam.

DE AVIBVS.

Gens auium, cum liberè uagaretur, optabat sibi dari regem, pauo se in primis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem accepto, pica, ô rex inquit, si te imperante, aquila nos perstrenuè (ut solet) insequi cœperit, quo illam modo abiges? quo nos pacto seruabis?

MORALE. ¶ In principe non tam forma, quàm corporis fortitudo spectanda est, & prudentia.

DE ÆGROTO ET MEDICO.

Medicus curabat ægrotum, ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, hic, inquit, intemperantia periit.

MORALE.

¶ Bibacitatem & libidinem nisi quis maturè reliquerit, aut nunquam perueniet ad senectutem, aut perbreuem est habiturus senectutem.

DE LEONE ET ALIIS.

LEO, asinus uulpes, eunt uenatum, capitur ampla uenatio, capta partiri iussa. Asino singulas singulis partes ponente, irruigit leo, asinum rapit ac laniat. Postea uulpeculæ id dat negocij, quæ astutior, cum leoni longè optima posita parte, sibi uix minimam particulam reseruasset, rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, huius me (inquit) calamitas

mitas docuit mortuum asinum ostendens.

MORALE.

¶ Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

DE HOEDO ET LUPO.

Fenestra prospiciens hœdus, præter untem lupum conuictis incessere audebat. Cui lupus, non tu (ait) sceleste mihi conuictaris, sed locus.

MORALE. ¶ Et tempus & locus saepe audaciam addunt homini.

DE ASINO.

Asinus de hortulani scuitia querens, Ioui supplicat alium dari herum. Exaudire Iupiter uota asini, dat tegularium. Apud quem cum regulas grauioraq; tergo uectaret onera, accessit rursus Iouem, orat dari qui mitior sit. Ridere Iupiter, ille tamen non destitit instare, orare, usq; adeo donec perpelleret, dat illi coriarium, quem ubi pernouit assellas, me miserum, inquit, qui dum nullo sum contentus domino, in eum incidere, qui nec corio quidem meo, quantum auguror, parcat.

MORALE. ¶ Semper damnamus quæ presentia sunt, & noua appetimus, quæ (ut dici solet) ueteribus non sunt potiora.

DE ANV ET ANCILLIS

ANus quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie antequam lucefceret, ad galli gallimacci, quem domi alebat, cantum excitabat

E

citabat

citabat ad opus. Ancille quotidiani tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant, sperantes iam necato illo in medios sese dies dormituras. Sed hæc spes miseræ frustrata est. Hera enim, ut interemptū gallum rescivit, intempesta deinceps nocte surgere iubet.

MORALE.

¶ Non pauci grauius, malum dum student euitare, in alterum diuersum incidunt. Peruulgatum est: incidit in Scillam qui uult uitare Charybdim.

DE ASINO. ET EQVO.

Asinus beatum putabat equum, quod pinguis esset, & in ocio degeret, se uerò infelicem dicebat, quod macilentus esset, ac strigosus, quotidieq; ferendis oneribus ab immiti hero exercebatur. Haud multò post ad arma conclamatum est. Tum equus non equitem dorso, non frenum repulit ore, nec telum corpore, hoc uiso, asinus magnas Dijs gratias agebat, quod non equum se, sed asinum fecisset.

MORALE.

¶ Miseri sunt quos uulgus beatos iudicat, & non pauci beati, qui se miserrimos putant. Sutor crepidarius Regem dicit felicem, quem omnium rerum compotem uidet, non considerans in quantas Rex sollicitudines distrahatur, dum interim ipse optima cum paupertate cantillet.

DE LEONE & Capra.

Edita rupe ambulantem capram fortè conspicuus

cauus

vatus leo, mouet ut potius in uiride pratum descen-
dat. Capra facerem fortassis, inquit, si tu abesses, qui
mibi non istud suades, ut ego inde ullam capiam uo-
luptatem, sed ut tu habeas quod uores famelicus.

MORALE ¶ Omnibus ne habeas fidem, quidam
enim non tibi, sed sibi consulunt.

DE VULTURE alijsq; auibus.

Annum se natalem celebrare astimulat uul-
tur, auiculas ad coenam inuitat. Veniunt ple-
raeq; omnes, uenientes magno plausu fauori-
busq; accipit, acceptas laniat uultur.

MORALE ¶ Non sunt omnes amici, qui blan-
de dicunt, aut benignè se facere uelle simulant, la-
tent sub hoc melle uenens.

DE ANSERIBVS.

Anseres unà cum gruibus agrum uastabant,
quibus auditis, rustici protinus in illos serun-
tur. Rusticus conspicate auolant grues, ca-
piuntur anseres, qui impediti corporis onere, subuo-
lare non poterant.

MORALE ¶ Expugnata ab hostibus urbe, facti-
le se subducit inops, at diues seruit captus. In bello
diuitie magis oneri sunt quam usui.

DE IOVE & Simia.

Iupiter scire percupiens, quisnam mortalium scia-
tissimos ederet liberos, conuocari iubet quie-
s quid uspiam est animantium. Concurritur ad io-

uem undiq; aderat iam alituum pecudumq; genus,
inter quos Simia deformes catulos brachio gestans,
cum aduenisset, à risu temperare nemo potuit, quia
etiam Iupiter ipse profuse admodum risit. Ibi con-
tinuò simia. Imò, inquit, nouit & Iupiter iudex no-
ster, catulos meos magnopere omnes quotquot ad-
sunt præcellere.

MORALE.

¶ Suum cuiq; pulchrum, ut est adagium. Et alibi
apud Theocritum in Ecloga 6. Que minime sunt
pulchra, ea pulchra uidentur amanti.

ANIANI

FABVLÆ HADRIANO

Barlando interprete.

DE QUERCU ET ARVNDINE.

Fastus olim atq; adeo insolentie plena quercus
arundinem aggressa est, si nunc inquit, pectus
animosum tibi, procede agendum ad pugnam, ut
noster duarum euentus ostendat, utra uiribus præstet.
Arundo quercus tantum, exultatione fortitudinisq;
agitationem uanam nihil mirata, sic respondit: Cer-
tamen nunc abnuo, nec mee sortis me piget. Nam si
in omnem partem mobilis, tempestatis tamen per-

uincō

quinto sonoras, tu si semel uasto rex Aeolus antro, lu-
stantes emiserit uentos concides, & mihi tum ride-
beris.

MORALE.

¶ Declarat hæc fabella non eos semper fortissimos
esse, qui nulla etiam lacessiti iniuria, alijs insultant.

DE PISCATORE & Pisciculo.

Piscator, iacto in aquam hamo, cibus illoto pisci-
culum eduxit, orat, obsecratq; captiuus, se mi-
nutulum ut abire sinat & adolescere, ut postea
maiore potiatur. Piscator, ego inquit, spem precio
non emo, quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut
quicquid possem, mallem potius auferre in presentia.

MORALE.

¶ Hæc nos monet fabula, ne certa unquam incerto-
rum spe unguibus emittamus. Quid enim stultius (ut
est apud Ciceronem) quam incerta pro certis habere?

DE FORMICA & Cicada.

Appetente hyeme, frumentum in areolam ad
Solem trahebat formica, uidet id cicada, ac-
currit, rogat granum. Formica cur non,
inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcunq;
potes, atq; addis aceruo? Respondit illa, sibi id tem-
poris cantando transigi Ridens formica, si, ait, æsta-
te cantitare soles, merito nunc esuris.

MORALE.

¶ Monemur hac fabula, dum adhuc rebur corporis
adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senec-

Ætus. Per hyemem senectutem intellige: Per æstatem
adoleſcentiam, & florem illum ætatis.

DE LEONE ET TAVRO.

Leonem fugitabat taurus, in hircum incidit, is
cornu & caperata miritabatur fronte, ad
quem plenus iræ taurus, non tua, inquit, in rugas
contracta frons me territat, sed immanem meo
tuo leonem, qui nisi tergo hereret meo, iam scires,
non ita paruum rem eſſe, pugnare cum tauro, &
nostro ſequi de uulnere ſanguinem.

MORALE ¶ Calamitoſis non eſt addenda cala-
mitas Sat miſer eſt, qui ſemel eſt miſer.

FABVLÆ

ANIANI, GVILIELMO HERMANNO
diui Auguſtini ordinis Cæconico interprete,
mutatæ, incipiunt fœliciter.

DE NVTRICE ET LVPO.

Nutrix mimatur puerum plorantem (ni ta-
ceat) dari Lupo. Lupus id fortè audit, ſpe ci-
bi manet ad fores, puer tandem ſileſcit, obre-
pente ſomno, regreditur lupus in ſyluam ieiunus &
manis. Lupa ubi ſit præda ſciſcitatur. Gemebundus
ille, uerba, inquit, data mihi ſunt. Puerum plorantem
ſe abijcere mimabatur nutrix, at ſefellit.

Morale

MORALE. ¶ Fœminæ non est adhibenda fides.

DE TESTUDINE & Aquila.

CEperat testudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur bacchas maris rubri. Sustulit eam aquila, poscit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ita testudo, quæ concupijt uidere astra, in astris uitam reliquit.

MORALE.

¶ Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui si mansissent humiles, poterant esse tuti, facti sublimes, inciderunt in pericula.

DE CANCRIS matre & filio.

CAncrum retrogradum monet mater, antrorsum ut eat. Filius respondit: Mater, inquit, i præsequar.

MORALE.

¶ Nullum reprehenderis uicij, cuius ipse queas reprehendi.

DE SOLE ET AQVILONE.

SOL & aquilo uentus certant, uter sit fortior. Conuentum est experiri uires in uiatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horrifono nympo uiatorem aggreditur, at ille neia desistit, amictum gradiendo duplicans. Assunt uices Solis, qui nympo paulatim euicto, emolitur radios. Incipit uiator æstuarere, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum, atq; sub

frondoso nemore, abiecta mantica resedit. Ita soli
contigit uictoria.

MORALE.

¶ Qui cum certes, etiam atq; etiam uide. Nam et si
tu fortis es, est forsitan te alius fortior. Aut si non
fortior, certe callidior, ut consilio suo tuum uincat
robur.

DE ASINO.

Asinus uenit in syluam, offendit exuias leonis,
quibus indutus redit in pascua, greges ar-
menta q; territat & fugat. Venit qui perdis-
derat, quæritat suum asinum. Asinus uiso hero, oc-
currit, imò cum rug tu suo incurrit. At herus pres-
hensis quæ extabant, auriculis, alios licet, inquit, fal-
lus, ego te aselle mi probè noui.

MORALE.

¶ Quod non es, nec te esse simules, non doctum, cum
sis indoctus, non diuitem, non nobilem, cum sis pau-
per & ignobilis, te iactes, uero enim comperto ride-
beris.

DE RANA ET VULPE.

Rana egressa paludem, in syluis apud feras me-
dicinã profitetur. Ait se nec Hippocrati, nec
Galeno cedere. Cæteris n abentibus fidem, il-
lusit uulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur pe-
rita, cui sic pallet os? quum curet se ipsam. Sic illusit
uulpes. Est enim rane os cœruleo colore.

Morale

MORALE. ¶ Stultitia est profiteri quod nescias
& ridiculum.

DE CANE MORDACI.

CAni subinde homines mordenti, ut sibi quisq;
caueret, alligarat dominus nolam. Canis ratus
uirtuti suæ tributam decus, suos populares
despicit. Accedit ad hunc canem aliquis ætate atq; au-
toritate grauis, monens eum ne erret. Nam ista, in-
quit, nola data est tibi in dedecus, non in decus.

MORALE. ¶ Gloriosus interdum sibi ducit lau-
di, quod ipsi est uituperio.

DE CAMELO.

Camelus sui poenitens, querebatur tauros in si-
gnis ire geminis cornibus, se inermem obie-
ctum cæteris animalibus. Orat Iouem, donari
sibi cornua. Ridet Iupiter stultitiã cameli, nec modò
uotum negat, uerum & auriculas bestie decurtat.

MORALE.

¶ Sit quisq; fortuna contentus sua. Etenim multi
fortunam secuti meliorem, incurrere peiorem.

DE DVOBVS amicis & urso.

Dvo amici faciunt iter, occurrit in itinere ur-
sus. Unus arbore conscensa, pericula euitat.
Alter cum spes fugæ non esset, colligit se hu-
mi. Accedit belua, contrectat, iacentem, os explorat
& aures. Homine spiritum continente, ac motum,
ursus quia mortuus parcit, ratus cadauer esse, inno-

E S CUIS

onus discedit. Percontanti postea socio, quidnam bestia dixisset iacenti in aurem, hoc monuisse, ait, non unquam cum eiusmodi amicis iter faceret.

MORALE.

¶ Rara avis in terris nigroq; simillima cygno
Fides est. Verum amicum res aduersæ & pericula
monstrant.

DE EQVITE CALVO.

Eques caluus illigarat pileo comam ficticiam.
Venit in campum, acri spirante Borea, ac dum
malè obseruat capillatum galerum subito ap-
paret caluities. Tolleit cachinum corona, nec non &
ipse ridet, Quid noui est inquit, auolare capillos alie-
enos, cum olim defluerint, qui fuerant mei?

MORALE.

¶ Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cum
ridentibus risit. Socrates uerò cum accepisset in fo-
ro alapam, hoc modo respondit: Molestum est ne-
scire homines, quando debeant prodire cum galca.

DE DVABVS OLLIS.

Dvæ ollæ steterè in ripa, altera erat lutea, al-
tera ærea, utramq; tulit uis fluij. Luteæ col-
lisionem metuenti, respondet ærea, ne quid ti-
meat, sese enim ne collidatur, satis curaturam. Tum
altera, seu me, inquit, tecum, seu te mecum flumen
colliserit, cum meo utrumq; fiet periculo. Quare
certum est, à te seperari.

Moralo

MORALE. ¶ Satius est uiuere cum socio pari, quam cum potentiore. A potentiore enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

DE RVSTICO & Fortuna.

Rvsticus cum araret, offendebat in sulcis thesaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc dedisset. Fortuna uidens nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta. Thesauro reperto, stolidus mihi non est gratus, at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium uotis & clamore sollicitabit.

MORALE.

¶ Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est, etiam beneficio, quod iam acceperit, priuari.

DE TAVRO ET CAPRO.

Fugit leonem taurus, uenit ad speluncam, querens latibulum. Intransi occursum cornibus, quibus intus erat caper. Tum ijs uerbis bos emugit. Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam. Verum si abierit quem fugio, quantum à uiribus tauri distet caper, tum senties.

MORALE.

¶ Quis nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum? Quisquis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris cum poenitebit.

De

DE SIMIA ET eius Prole.

Omnēs animantes suo conspectui Iupiter adesse iusserat, cuius nā soboles esse pulcherrimam dicaturus. Properant feræ, aduolant aues, nec non ad id certamen adnātant pisces. Omnium postrema festinat simia trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis scēdas nates cunctis ridentibus, sic inquit: Maneat cui fauerit Iupiter uictoria, meo tamen iudicio hic natus meus est bellus, & omnium natis iure preferendus. Hoc dicto subrisit & Iupiter.

MORALE.

¶ Et nos & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis, aliorum sit iudicium, ne si ipsi iudicemus, cum simia rideamur.

DE PAVONE ET GRUE.

Pauo & grue unā cenant. Pavo sciactat, caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pauonem formosis esse pennis, se tamen dum uix tectis superuolat pavo, animoso uolatu penetrare nubes.

MORALE.

¶ Nemo alterum contempserit. Sua cuiq; dos, sua cuiq; est uirtus. Qui tua uirtute caret, forsā habet, qua careas tu.

DE QUERCU ET ARVNDINE.

Validiore Notho effracta quercus, in flumen precipitatur. Dumq; fluitat, hæret sorte ramis suis in arundinæ, miratur arundinem in tanto

tanto turbine stare incolum m. Hæc respondit, cedendo & declinando se esse tutam, inclinare ad Northum, ad Boream, & ad omnem flatum, nec mirum esse, quòd quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupiuit.

MORALE. ¶ Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendo uincas. Quod pulchrè docet facundissimus Poëtarum Virgilius.

Nate Dea quò fata trahunt, retrahuntq; sequamur,
Quicquid erit superanda omnis fortuna ferendo est.

DE TIGRIDE ET VULPE.

Venator iaculo agitabat feras. Tigris iubet omnes feras absistere, sese unam ait bellum confecturam. Pergit uenator iaculari. Tigris oppido sauciatur Fugientè è prælio, telumq; extrahentem percunctatur uulpes, quisnam ualentem beluam tam ualde uulnerasset? Respondit se autorem uulneris haud nosse, uerù ex uulneris magnitudine capere se coniecturam, aliquem fuisse uirum.

MORALE.

¶ Fortes sunt plerunq; temerarij, & ars uim, ingenium fortitudinem superat.

DE TAVRIS ET LEONE.

Quatuor fuere tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Videt leo simul pascentes, cisi esurrit, tamen coniunctos aggredi metuit. Primum dat operam

operam, uerbis fallacibus segregare, tum segregatos
laniat.

MORALE.

¶ Concordia nihil est firmitus, discordia etiam foras
tes reddit imbecilles.

DE ABIETE ET DVMO.

Fertur olim abies despiciere dumos, iactitit se
proceram esse, locari in ædibus, cum uelò stare
in nauibus, dumos autem humiles, uiles, nulli
usui idoneos. Quorum quidem tale fuit responsum.
Tu sanè abies tuis gloriaris bonis, ut nostris insultes
malis. Verùm nec tua refers mala, & nostra præ-
teris bona. Cum tu sonanti detruncare securi, quàm
uelles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem.

MORALE.

¶ Et summæ fortunæ suæ insunt mala, & humili
fortunæ suæ bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc se-
cura est ac tuta, illa nec extra metum est, nec caret
periculo. Horatius in Lyricis:

Celse grauiore casu

Decidunt turres, feriuntq; summos

Fulgura montes.

DE PISCATORE & PISCICULO.

Subductus hamo pisciculus, orat piscatorē se di-
mitti. Ait se modò à matre fusum, & mensam,
cum adhuc minutus sit, non multum iuuare. Si
dimittat, postea grandem ultro ad hamum eius re-
diturum. Piscator negat se dimittere prædam cer-
tam,

tam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio, quid
 sim habiturus, nescio. Ego spem precio non emo.

MORALE.

¶ Certum præstat incerto, præsens futuro, etsi non
 nunquam exile commodum omissum, attulit magnū.

DE ALITE & pullis eius.

Ales positos in segete pullos monet, ut, dum
 ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo
 de occatione. Redeūti è pastu matri, pulli an-
 xij narrant dominum agri operam illam mandasse
 vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die
 trepidi, aiunt rogatos esse ad metendum amicos. Itē-
 rum iubet illa, ut sint securi. Tertio, ut audiuit ipsum
 dominum cum filio statuisse, postero manè cum falce
 messem intrare, iam inquit, tempus est, ut fugiamus.
 Vicinos & amicos non timui, quia non uenturos
 ciui. Timeo dominum, illi enim res est cordi.

¶ MORALE. ¶ Socordes alienis in rebus pleriq;
 sumus. Quòd si quid rectè curatum uelis, alteri ne
 mandes, sed cures ipse.

DE AVARO ET INVIDO.

DVO homines orabant Iouem, cupidus & in-
 uidus. Mittitur à Ioue Apollo, per hunc, ut
 eorum uoti satis fiat, dat hic utriq; optandi
 liberam facultatem, hac conditione, ut quodcunq;
 petijisset alter, id ipsum alter accipiat duplicatum.
 Hæret diu cupidus, cum nihil putat fore satis. Petit
 tandem

tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porro inuidus hoc petit, ut ipse uno priuetur oculorum, letus socium multandum esse utroq[ue].

MORALE. ¶ Auaritiam quid possit satiare? Inuidia uerò dementius nihil est, quæ dum modo non est alteri, sibi et imprecatur malum.

DE LEONE ET CAPELLA.

Vidit leo pendere dumosa de rupe capellam, suadet descendere, ut in campo thymum salicesq[ue] carpat. Recusat capella descendere, uerba quidem eius haud sanè mala, sed mentem esse plenam dolis reclamans.

MORALE. ¶ Cogita, quis quid suadcat. Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.

DE CORNICE ET VRNA.

Sitibunda cornix reperit urnam aquæ, sed erat surna profundior, quàm ut posset à cornice aqua contingi, conatur effundere urnam, nec ualet. Tum lectos ex harena scrupulos, micctat, hoc modo aqua leuatur, & cornix bibit.

MORALE.

¶ Interdum id, quod non potes efficere ui, efficies prudentia & consilio.

DE LEONE & Venatore.

Litigat leo cum uenatore, suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa iurgia, uenator ducit Leonem ad Mausolum, in quo

quo sepultus erat leo, caput deponens in gremium uiri. Negat fera id satis esse indicij, homines enim sculperre quod uellent, ait, quod si & leones forent artifices, iam uirum sculptum iri sub pedibus leonis.

MORALE.

¶ Quisq; quo ad potest, & dicit & facit, quod sua parti & cause putat prodesse.

DE PVERO ET FVRE.

Sedebat puer flens apud puteum Pur rogat causam flendi. Puer dicit rupto fune, incidisse in aquas urnam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, querit. Vase non inuento, conscendit, atq; ibi nec puerum nec suam inuenit tunicam. Puer quippe sublata tunica fugerat.

MORALE.

¶ Falluntur interdum, qui fallere solent.

DE RVSTICO ET IUVENCO.

ERat rustico iuencus, uinculi omnis, iugiq; impatiens. Homo astutus bestiae resecat cornua, (cornibus enim petebat) tum iungit non curru, sed aratro, ne, ut, solet, herum pulsaret calcibus. Stiuam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut iam foret tutus, & a cornibus & ab unguis. Sed quid euenit? Taurus subinde resistens, spargendo pedibus, os caputq; rustici opplet harena.

MORALE. ¶ Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulli queant arte, nulla consilio tractari.

DE SATYRO ET VIATORE.

Satyrius, qui Deus nemorum olim est habitus, uis-
torem niue obrutum, atq; algore enectum, misere-
ratus, ducit in antrum suum, fouet igne. Spirans
tem autem in manus, percontatur causam. Qui res-
pondens, ut calefiant, inquit. Postea cum accumbe-
ret, sufflat uiator polentã. Quod cur faceret, inter-
rogatus, ut frigescat, inquit. Tum continuo Satyrus
uiatorem eiciens, nolo, inquit, in meo sit antro, cui
tam diuersum est os.

MORALE. ¶ Caue sit in tuo conuictu homo dus-
plici ore, quiq; in sermone est Proteus.

DE APRO ET RVSTICO.

Apro uastanti segetes, rusticus præcidit auris-
culam. Iterum deprehenso præcidit alteram.
Et tunc quoq; redeuntem capit, captum por-
tat in urbem destinatum lauticiæ sui patroni. Secta-
iam in conuiuio belua, nusquam apparet cor. Excana-
descende hero, & flagitante cocos, uillicus respondit:
Patrone, inquit, non est mirum non apparere cor,
nam credo stultum aprum nunquam cor habuisse.
Nam si cor habuisset, nunquam in poenam suam ad
meas segetes toties redisset. Sic rusticus. At omnes
conuiuæ emori risu, cachinnari de stulticia rustici.

MORALE.

¶ Multorum hominum est tam excors uita, ut an-
cor habeant, possis ambigere.

DE TAVRO ET MURE.

MVS tauri pedem momorderat, fugiens in
antrum suum. Taurus uibrat cornua, quaerit
hostem, nusquam uidet, irridet eum mus.

Quia, inquit, robustus es et uastus non idcirco quemuis contempseris. Nunc te (et quidem gratis) laesit exiguus mus.

MORALE.

¶ Tritum est illud uerbum, quod significantius nostrate lingua dixerim: Niemand soll verachten seinen feind. Latine sic: Nemo suum hostem floccipendat.

DE RVSTICO & Hercule.

Rustici currus haeret in profundo luto. Mox supinus Deum Herculem implorat. Intonat uox e caelo, inepte, inquit, flagella equos, et ipse annitere rotis, atque tum Herculem uocato, tum enim aderit Hercules uocatus.

MORALE.

¶ Nil profunt ociosa uota, quae sane Deus non audit. Iuua temet (inquiunt) ipse, tum iuuabit te Deus.

DE ANSERE.

Fuit anser, qui ponebat oua aurea singulis diebus singula, dominus ut subito fiat diues, anserem iugulat, sperans intus latere gazam. Sed ansere iuuento uacuo, stupet miser, anxieque dehinc suspirat, ac plangit, et rem et sperperisse.

MORALE.

¶ Moderanda sunt uota. Curandum est, ne uel

preproperi simus, uel nimij. Nam & festinantiã nocet, & qui plura quam decet querit, interdum acquirit nihil.

DE CICADA & Formica.

Cum per æstatem cicada cantat, formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sæuiente bruma, famelica cicada uenit ad formicam, mendicat uictum. Renuit formica dictitans sese dum illa cantabat, laborasse.

MORALE.

¶ Qui segnis est in iuuetate, egebit in senectate, & qui non parcit, olim mendicabit.

DE SIMIA & duobus eius natis.

Simia, ut ferunt, cum peperit gemellos alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis, atq; cum incidisset terror, ut tatura periculũ, dilectũ prehendit ulnis, quem, dum præeps fugitat, collidit petrae, atq; enecat, neglectus autẽ qui in hirsuto hæserat fugientis tergo, mansit incolumis.

MORALE. ¶ Solet euenire ut ipsi parentes, filio, quem temerè amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio & periculi, eo quem minus amârunt, præstante se strenuum ac probum.

DE BOVE & Iuuenco.

BOS iam grandis æuo, quotidie traherat aratrum. Iuuenco laboris expers, uicinis exultat in pascuis, ac tandem insultat fortunæ senioris

ris

vis. Iactat se iugi & uinculi inscium, se liberum, se ociosum, illi attritum esse labore collum. Deniq; se glabrum ac nitidum, illum esse hirtum & squalidum. Senior tum nihil quidem contra, sed breui post tempore uidet hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce uerbis affatur: Quò tua mollis uita peruenit? securum illud ocium redijt ad securum. Iam saltem (ut opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quàm ocium, quod nunc te traxit ad necem.

MORALE.

¶ Ad uitam rectè gerendam, opus est labore & uigilantia. Secors autem & uoluptati deditus, suarum rerum quem nollet, sortietur exitum.

DE CANE ET LEONE.

Occurrit canis leoni, iocatur, quid tu miser exhaustus in media, percurris syluas & deuia? Me specta pinguem ac nitidum atq; hæc non labore consequor, sed ocio. Tum leo, habes tu quidem tuas epulas, sed habes stolide etiam uincula. Tu seruus esto, qui seruire potes, equidem sum liber, nec seruire uolo.

MORALE.

¶ Pulchrè respondit leo, quibuslibet enim rebus potior est libertas.

DE PISCIBVS.

Piscis fluuiialis ui fluminis est correptus in mare ubi suam efferens nobilitatem omne marinum genus uilipendebat. Non tulit hoc Phoca, sed

ait tunc fore iudicium nobilitatis, si cum Phoca captus portetur ad forum. Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MORALE.

¶ Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi predicent & iactent. Sed laus sui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum risu.

DE PARDO & Vulpecula.

Pardus cui pictum est tergum, ceteris feris, etiam leonibus despectis, intumescibat. Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidem speciosam esse pellem, sibi uerò speciosam esse mentem.

MORALE. ¶ Discrimen est bonorum & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Vtrisq; illis, animi bona præferantur oportet.

APOLOGI

EX CHILIA DIBVS ADAGIORUM

Erasmi, desumpti ad communem puerorum fructum.

DE VVLPVCVLA ET PARDALE.

Cum aliquando Partalis uulpem præ se contemneret, quòd ipsa pellem haberet omni generis colorum maculis uariegatam, respondit
vulpes

vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute.

MORALE.

¶ Neq; uerò paulò satius est ingenio præditum esse uastro quam cute uersicolore.

DE VULPE ET FELE.

Cum aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, iactitaret sibi uarias esse technas, adco ut uel peram haberet dolis refertam Felis autem responderet sibi unicam duntaxat arte esse, cui fideret si quid esset discriminis. Inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur, ibi felis in arborem altissimam subsiliit, cum vulpes interim à canum agmine cincta, capitur.

MORALE.

¶ Innuit fabula, præstabilius esse nonnunquam unicum consilium, modò id sit uerum & efficax, quam plures dolos consiliaq; friuola

DE REGE ET SIMIIS.

Rex quidam Ægyptius aliquot simias instituit ut saltandi rationem perdiscerent, ut enim nullū animal ad figuram hominis proprius accedit, ita nec aliud actus humanos, aut melius aut libentius imitatur. Artcm itaq; saltandi protinus edoctæ, saltare cœperunt, insignibus indutæ purpuris, ac personatæ. Multoq; iam tempore maiorem in modum placebat spectaculum, donec è spectatoribus factus quispiam, nuces, quas clanculū in sinu gestabat

in medium abiicit, ibi statim simiæ, simul atq; nuces vidissent, oblitæ choreæ, id esse cœperunt quod antè fuerant, & repente è saltatricibus in simias redierunt. Contritisq; personis, dilaceratis uestibus, pronucibus inter se pugnabant, non sine maximo spectatorem risu.

MORALE.

¶ Admonet hæc fabula fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

DE ASINO & Viatoribus.

DVO quidam cum in desertis locis asinum quempiam fortè fortuna nacti essent, contendere inter se cœperunt, uter eorum, uti suum domum abduceret. Nam utriq; pariter à fortuna uidebatur obiectus. Hac interim de re illis inuicè altercantibus, asinus sese subduxit, et neuter copotus est.

MORALE.

¶ Quidam à præsentibus commodis, quibus ob insciam uti nesciunt, excidunt.

DE PISCATORIBVS.

Piscatores aliquot iactò reti, testudines eduxerunt, eas cum essent inter sese partiti, neq; sufficerent omnibus comedendis. Mercurium fortè accedentem, munitauerunt ad conuiuium. At is intelligens se neutiquam humanitatis gratia uocari, sed ut eos fastidito cibo subleuaret, recusauit, iussitq; ut ipsi suas testudines ederent quas cepissent.

Morale

MORALE. ¶ Nonnulli posteaquam inconsulté quippiam adorti sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admiscant.

DE ASINO.

A Pud Cumanos asinus quisspiam pertesus seruitutem, abrupto loro, in syluam aufugerat. Illic fortè repertas leonis exuias, corpori applicabat suo, atq; ita pro leone se gerebat, homines pariter ac feras uoce caudaq; territans. Nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hic asinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec hospes quisspiã Cumas profectus, qui sæpe numero uiderat et leonem & asinum, atq; ob id non erat difficile dignoscere aurium prominentium indicio, neq; non alijs quibusdam coniecturis asinum esse deprehendit, ac probè fustigatum reduxit, dommoq; agnoscenti reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis asinus iam agnitus, quos dudum creditus leo, metu propemodum exanimauerat.

MORALE. ¶ Haud facile tegimus uitia, que à puero nobiscum adoluerunt.

DE SCARABEO & Aquila.

S Carabeus aliquando spretus ab aquila, cœpit de uindicta quoquo pacto sumenda cogitare. Peruestigauit, ubi nam aquila nidum collocasset, adrepsit scarabeus, et oua simili dolo deiecit. Aquila

cum sepius domicilium commutasset, neq; quicquam proficeret, Iouem patronum adiit, exponit calamitatem suam. Is iubet, ut suo in gremio ponat oua, uel isthic in turo futura. Et huc peruestis lacrimas sinusque prorepsit pertinax scarabeus, haud quaquam sentiente Ioue. Deinde ubi uidet oua commoueri Iupiter, neq; satis animaduertit, unde territus rei nouitate, excusso gremio, in terram deiecit.

MORALE. ¶ Monet hæc fabula, neminem quantumuis pusillum, contemnendum esse.

DE SIMIIS ET PARDALE.

IN Maurusia simiarum ingens copia est. Pardalis autem animal est, natura simijs infestissimū, quas tamen uiribus assequi non potest, nimirum illis in summas arbores subuolantibus. His itaq; dolis in eas utitur. Sternit se sæpimum sub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit sese. Gaudent eo spectaculo simiæ, confidentes in arbore, deinde ubi iam mortuam arbitrantur, unam aliquam emittunt exploraturam, num uerè mortuus sit hostis. Illa cautim & pedetentim accedens, ubi nullum uitæ uidet argumentum, Pardale nimirum modis omnibus cadauer imitante, demum audet etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ simiæ conspexerint, iam deposito omni metu descendunt, & Pardalim omnia ferentem circumfultant. Postremò conculcant insultantes, ludibrii causa, donec sentiens illas iam saltando defatigatas, de repente

repente reuiuiscens, aliam dentibus, aliam unguibus
corripit, dilaniat ac deuorat.

MORALE. ¶ Hostem simulantem uires deficere
summo opere fugiendum esse.

DE SATYRO ET RVSTICO

Aniani fabula Erasmo quoq; interprete

Satyros quidam, cum uehementer algeret, hybera
no gelu supra modum seuiente, à rustico quor-
dam inductus est in hospitium. Admiratus au-
tē, cur homo inflaret in manus ori admotas, rogauit
cur ita faceret? Is respondit, ut frigidus halitus
tepore calefaceret. Deinde ubi extracto foco,
apposita mensa in pulcem feruidam rursus inflaret,
magis etiam admiratus est, quid hoc sibi uellet, uti
pulcem, inquit ille, nimium feruentem halitu refrige-
rem. Tum Satyrus surgens à mensa, quid ego audio
inquit. Tunc eodem ex ore pariter & calidum &
frigidum efflas? Valebis, neq; enim mihi ratio est
cum huiusmodi homine commune habere hospitium.

MORALE.

¶ Notantur bilingues, qui eundem modò laudant,
modò uituperant.

IS QUI EMENDANDIS ijs Fabulis preses
fuit, sequentes Apologos ex uarijs et his optimis
Autoribus collegit, ut à pueris quoq; legerentur,
quibus nunquam est benè instructa atq;
copiosa Bibliotheca.

EX SECVNDA

DO NOCTIVM ATTICARVM

Gellij Apologus, Æsopi Phrygis
memoratu non inutilis.

ASopus ille è Phrygia fabulator, haud immeritò sapiens existimatus est, cum, quæ utilia monitu suasuq; erant, non seuerè, non imperiosè præcipit et censuit, ut Philosophis mos est, sed festiuos delectabilesq; Apologos commentus, res salubriter & prospicienter animaduersas, in mentes animosq; hominum cum audiendi quadam illecebra induit, uelut hæc eius fabula de auiculæ nidulo, lepidè atq; iucundè præmonet, spem fiduciamq; rerum, quas efficere quis possit haud unquam in alio, sed in semetipso habendam. Auicula, inquit, est parua, nomen est cassita, habitat nidulaturq; in segetibus, id ferme temporis, ut appetit, messis, pullis iam iam plumentibus. Et cassita in sementis fortè concesserat tempestiuiores, propterea frumentis flauescens, pulli etiam tunc uolucres erant. Cum igitur ipsa iret cibum pullis quæsitum, monet eos, ut si quid ibi noue rei fieret dicereturue, animaduertent, idq; uti sibi ubi redisset, renunciarent. Dominus postea segetum illarum filium adolescentem uocat, & uidesne, inquit, hæc ematuruisse, & manus iam postulare? Idcirco

Circo die crastino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges ut ueniant, operamq; mutuam dent, & messem hanc nobis adiuuent. Hæc ubi ille dixit, discessit, atq; ubi redijt cassita, pulli trepiduli circumstrepere, orareq; matrem, ut statim iam properet, atq; in alium locum sese asportet, nam dominus, inquiunt, misit, qui amicus rogaret, uti luce oriente ueniant & metant. Mater iubet eos à metu ociosos esse si enim dominus, inquit, messem ad amicos reijcit, crastino seges non metetur, neq; necesse est hodie uti uos auferam. Die igitur postero, mater in pabulū uolat, dominus quos rogauerat operitur. Sol feruit & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rursus ad filium, amici, isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt, quin potius inuis, & cognatos, affines uicinosq; nostros oramus, ut adsint cras tempori ad metendum. Identidem hoc pulli pauesacti matri nunciant. Mater hortatur, ut tum quoq; sine metu, ac sine cura sint, cognatos affinesq; nullos ferme esse tam obsequibiles ait, ut ad laborem capessendum nihil cunctentur, & statim dicto obediunt. Vos modò, inquit, aduertite, si modò quid denuò dicetur. Alia luce orta, auis in pastum profecta est, cognati & affines opera, quam dare rogati sunt, superseant. Ad postremum igitur dominus filio ualeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram

teram

teram, & frumentum nosmet ipsi manibus nostris
 cras metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum ma-
 ter audiuit, tempus inquit, est cedendi & abeundi,
 fiet nunc procul dubio, quod futurum dixit. In ipso
 enim iam uertitur, cui res est, non alio unde peri-
 tur. Atq; ita cassita nidum migravit, & seges à do-
 mino demessa est. Hæc quidem est Æsopi fabula, de
 amicorum & propinquorum leui & inani fiducia.
 Sed quid aliud sanctiores libri Philosophorum mo-
 nent quàm ut in nobis tantum ipsis nitamur? Alia
 autem omnia quæ extra nos, extraq; nostrum ani-
 mum sunt, neq; pro nostris, neq; pro nobis ducamus.
 Hunc Æsopi Apologum Q. Ennius in Satyris, scitè
 admodum & uenustè uersibus quadratis composuit,
 quorum duo postremi illi sunt, quos habere cordi &
 memoriæ, operæ precium hercle esse puto.

¶ Hoc erit tibi argumentum semper in promptu si-
 tum, Ne quid expectes amicos, quod tu agere possis.

FABVLA EX LAMIA PO-
 litiani desumpta.

Aves olim propè uniuersæ noctuam adierunt
 rogaueruntq; eam, ne posthac in ædium cas-
 uernis nidificaret, sed in arborum potius rami-
 nis, atque inter frondes, ibi enim uernari suauius.
 Quin eidem quercum modò enatam pusillam, tenela-
 lamq; adhuc ostendebant, in qua scilicet molliter (ut
 aiebant) & sidere ipsa aliquando noctua, & suum
 sibi

sibi construere nidum posset. At illa facturam se negavit. Quin uicissim consilium dedit ijs, ne arbuscule illi se crederent. Laturam enim quandoq; esse uiscum, pestem uidelicet auium. Contempsere illæ, (ut sunt leue genus & uolaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Iam quercus adoleuerat, iam patula, iam frondosa erat. Ecce ibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant, lasciuunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea uiscum protulerat, atq; id homines animaduertent. Implicitæ ergo repente ibi omnes pariter misellæ, ac frustra eas serò pœnitentia subiit, quòd salubre illud consilium spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nunc aues omnes ubi ubi noctuam uiderint, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumfidunt, circumuolitant. Etenim consilij illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipantq; densa caterua, ut uidelicet ab ea sapere aliquando discant. Sed opinor frustra, imò uerò etiam interdum cum magna ipsarum malo. Nam ueteres illæ noctuæ reuera sapientes erant, nunc multe noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent & oculos & rostrum, sapientiam uerò non habent.

MORALE. ¶ Benè monentis consilia ne spernas hæc fabula docet.

APOLOGVS EX II lib Petri Criniti,
de honesta disciplina desumptus.

Sata

Sata est olim cucurbita iuxta arborem pinum
 que grandis admodum & ramis patulis exta-
 bat. Cucurbita uero cum multis pluuijs atque cœli
 temperamento creuisset, lasciuire incipit, & ramu-
 los audacius porrigere, iam serpere ad pinum, iam
 surgere, iam ramos & frondes inuolucere audebat,
 ampliora folia, candentes flores, prægrandia pomi
 & uirentia ostentans. Itaque tanto fastu atque insolentia
 intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, &
 uides, inquit, ut te supero amplis folijs, ut uirore
 præsto, & iam iam ad cacumen profurgo? Tum pi-
 nus, que senili prudentia, & robore pollebat, nihil
 mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ita ad
 eam respondit: Ego hic multas hyemes, calores,
 æstus uariisque calamitates peruici, & adhuc integra
 consisto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis,
 cum & folia concident, & uiror omnis abierit.

MORALE.

¶ Secundis rebus non esse superbiendum.

FABVLA DE CORVO ET LVPIS.

ex Ioanne Anto. Campano desumpta.

Coruu lupos per ardua montium iuga comi-
 tatur, partem sibi præde fieri postulat, qui
 eos secutus, nullo tempore destituisset, sociusque
 fuisset. Depulsus deinde à lupis, tanquam non eos, sed
 prædam cibumque secutus, nec minus lutorum, si occi-
 derentur quam cæterorum animalium exta fuisset
 moraturus.

Morale

MORALE.

¶ Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quo simus animo, cum agimus.

ALTERA DE PARTU

terre, ex eodem.

T Vrgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura uidebatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem metumq; expectant, alij Typhœa illum Centimanum, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabantur, in risum atq; iocum conuerterunt.

MORALE.

¶ Non semper credendum promissis magnificis.

APOLOGVS DE MEMBRIS ET

uentre, ex Plinio desumptus.

H Vmani artus, cum uentrem ociosum uiderent, ab eo discordârunt, & suum illi ministerium negauerunt. Cum eo pacto & ipsi quoq; deficerent, intellexerunt uentrem cibos acceptos per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.

MORALE.

¶ Magnæ res discordia pereunt, concordia ualent.

DE ARIONE ET DELPHINO, FA

bula elegantissima ex lib. XVI. Gellij.

Vetus & nobilis Arion Cantator fidibus fuit.
 Is loco & oppido Methymneus, terra atq;
 Insula omni Lesbios fuit. Eum Arionem Rex
 Corinthi Periander amicum amatumq; habuit artis
 gratia. Is inde à Rege proficiscitur, terras inclytas
 Siciliam atq; italiam uisere. Vbi eò uenit, auresq;
 omnium mentesq; in utriusq; terræ urbibus demulsit
 in quæstibus isthic & uoluptatibus amoribusq; ho-
 minum fuit. Is tum postea grandi pecunia & rebona
 multa copiosus, Corinthum instituit redire. Nauens
 igitur & nautas, ut notiores amicioresq; sibi Corin-
 thios delegit, sed eo Corintheos homine accepto, nauis
 uicq; in altum prouecta, prædæ, pecuniæq; cupidos,
 coepisse consilium de necando Arione. Tum illum ibi
 pernicie intellecta, pecuniam, cæteraq; sua ut habe-
 ret, dedisse, uitam modò sibi ut parcerent, orauisse.
 Nautas precum eius harum commiseratos esse illate-
 nus, ut ei necem afferre per uim suis manibus tempe-
 rarent. Sed imperauisse, ut iam statim coram desilia-
 ret præceps in mare. Homo ibi territus spe omni ui-
 te perdita, id unum postea orauit, ut priusquã mor-
 tem oppeteret, induere permitterent sua sibi indus-
 menta, & fides capere & canere carmen casus illius
 sui consolabile. Feros & immanes nautas prolabium
 tamen audiendi subiit, quod orauerat, impetrat, atq;
 ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, stansq; in
 summe puppis foro, carmen quod Orthium dicitur,
 uoce

nec sublatissima cantavit. Ad postrema cantus, cum
 fidibus ornatusque omni, sicut stabat, canebatque, eiecit
 sese procul in profundum. Nautæ haudquaquam du-
 bitantes, quæ perisset, cursum quem facere cœpe-
 rant, tenuerunt. Sed nouum et mirum et pium faci-
 nus contigit. Delphinum repente inter undas adna-
 uisse, et dorso super fluctus edito uectuisse, incolu-
 miusque eum corpore et ornatu, Tænarum in terram
 Laconicam deuexisse. Tum Arionem prorsus ex eo
 loco Corinthum petiuisse, talemque Periandro regi
 qualis Delphino uectus fuerat, sese obtulisse, eiusque
 rem sicuti acciderat, narrauisse. Regem isthæc pau-
 rum credidisse, Arionem, quasi falleret, custodiri
 iussisse. Nautas requisitos, ablegato Arione dissimu-
 lanter interrogasse, ecquid audissent in ijs locis, un-
 de uenissent, super Arione? Eos dixisse, hominem
 cum inde irent, in terra Italia fuisse, eumque bene agi-
 tare, et studijs delectationibusque urbium florere,
 atque in gratia pecuniæque magna fortunatum esse.
 Tum inter hæc eorum uerba, Arionem cum fidibus
 et indumentis, cum quibus se in salum eiacularæ-
 rat, extitisse. Nautas stupefactos conuictosque ire in-
 ficias non quisse.

MORALE.

Documento est hæc fabula, plus aliquando inue-
 nire in brutis animalibus clementie, quam in ijs ho-
 minibus, qui præter opes nihil habent pensi, præter
 figuram nihil humanitatis.

NICOLAI

GERBELI PHORCENSIS,

Apologus lepedissimus.

DE ARANEA ET PODAGRA.

Aranca paululum à texendo opere quietior, animi relaxandi gratia commodum deambulabat. Huic se obuiam præbuit podagra, tametsi passibus ambiguis admodum ægre illam assequeretur. Eius dici itinere utcunq; emenso, non longè aberant ab oppido, cui regionis eius incolæ Tische nomen indiderant. Vtriq; consilium fuit, conditionis suæ hospitem peruestigare. Aranea non maxime opere data opera, in opulenti cuiusdam ciuis ædes diuertit. Inibi quaqua uersum telas suas præpandebat, prætendebatq; retia, aderant illico nescio qui Trygodæmones, qui textrimam illius demoliebantur. Momentaneum itaq; erat ipsius, quo etiam cunq; se uerteret, ædificium. Nusquam enim scopariorum oculatas scopas poterat effugere. Misera planè quæ in tanta rerum omnium affluentia, sola egebat perturbabaturq;. Podagra uerò mendicabuli instar uix tandem egestosi cuiuspiam tuguriolum impetrârat. In id loci cum decubuisset, nihil non experiebatur miseriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibus, aridis uix faucibus hianti hydropoteriū. Jamq; diurno

diurno itinere lassescenti, torus ligneus, nullis frons
 dibus, nullo gramine, sed præternuibus placis inster-
 nebatur. Atqui dicere non est huius instituti, quam
 cõuenerint malè membris mollibus, cuticulæ (ut ita
 dixerim) holosericæ, stragula tam dura, tam barbari
 uilli. Oriente igitur uix tandem illo Augusto sidere
 quod exaudit, quod intuetur omnia, conuenere rur-
 sum aranea simul & podagra. Prior aranea præte-
 rite noctis molestias, tot locorum commutationes de-
 narrat, nunc heri exprobans mundiciem, nunc ni-
 miam scopariorum obseruantiam. Podagra contra
 de hospitis sui egestate complura cõminiscitur. Nec
 ociũ habet admonstrare araneæ liuidas uibices, quas
 adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impresserant.
 Consilium ineunt, araneam deinceps pauperum tus-
 guria, podagram uerò diuitũ aulas debere subingre-
 di, in hanc aranea pedibus, podagra animis abit sen-
 tentiã. Veruntamen tenebris iam iam inerescentibus
 urbi cuiquam sese approximant. Podagra instituti
 non immemor, pedetentim se in nummosi cuiusdam
 domum illatebrauit. Quæ commodum ab hero con-
 specta, Dij boni, qua beneuolentia, qua humanitate,
 quibus nomimibus excipitur supponuntur, substruan-
 turq; olorinæ culcitrae, toralia perdicum subalari-
 b9 plumis referta, tacco uinum dulce, uinum nigrum
 Lesbium, Surrentinum. Taceo ficedulas, phasianos,
 atq; eas auiculas, quæ binis superbiunt cordibus. in

summa, nihil deliciarum, nihil uoluptatum non ex-
 hauriebat. Aranea pauperis casam ingressa, telas ora-
 ditur quaquaversum parietes interpant, retia sus-
 pendit. Orbicula operi manibus pedibusq; incum-
 bit, reficit abrupta, perficit intercepta, & ut dicam
 breuiter, uacua dominatur in aula. Nullas insidias,
 nullius formidabat insultus. Imò uerò etiam iam sco-
 pis superior omnibus. Non multò post podagra ara-
 neam conuenit, delicias suas, felicitatem, fortunas
 ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit
 imperium suum, edificandi texendiq; libertatem.
 Placuit tandem utrisq; hæc sententia, quorsumcunq;
 proficiscerentur, podagram in diuitum domos, ara-
 neam in pauperum tuguria debere diuertere.

¶ Apologus iste, tametsi ad usus uarios accommoda-
 ri queat, id tamen in primis declarat alium alio loco
 fortunatiorem esse. Præterea morborum domicilia
 um esse diuitum aulas. Ad ultimum, nusquam libera-
 tatem maiorem, quàm ubi diuitiarum minus.

FABVLARVM ÆSOPI FINIS.

LAVRENTII
 ABSTEMII VIRI ELEGANTIS
 & amœni ingenij fabulæ elegantissimæ, nuper
 per clarissimum Poëtam & Philosophum
 Gargetium emaculatæ,

Domus

DOMICIVS

PALLADIVS SOVRANVS POLLIO

oni Vadio, Sacerdoti uenerando,

S. P. D.

IAmpridem tuo sermone de Absternio frequenti literatorum confessu, Pollio uenerande, non inuitus interfui. Cum minime pretextatis (ut ita dicam) laudibus hominem celebrares, adeoque in aram euasisti, ut nemo sane (mea sententia) eum cumulatius laudare potuerit. Mox inde secedens, diu hec omnia mecum animo uolutabam, unde tanta conflueret laudationis abundantia, unde tanta non uulgaris obseruatio emanaret, unde denique amicitia a deo perfecta exoriretur. Procul dubio non aliunde mecum tandem collegi, quam ex preclare eius uirtutis nomine proficisci, cuius quidem uis magna & prepotens est. Quamobrem non possum profecto non suspicere ingenium tuum amabile, tuumque animum uirtutibus fultum, diligentius non admirari. Qui neque ambitione, neque inuidia, neque aliquo alio liuore deuincitur. Siquidem omnes quas meretur Absternius noster laudes non transis silentio, imò ad alias ipsas cumulandas, ob eius incredibilem eloquentiam, singularemque doctrinam ultrò accedis, idque haud ab re, cum pater omnium elegantiarum, atque idem leporem

omnium meritò sit & habeatur. Et ut hæc clariora luce non officij gratia. aut temerè dicantur quotidie, quemadmodum aliqua eius laborum monumenta existere uidemus, quæ undiq; perfecta uerborum concinnitate, perspicacissimisq; sententijs scatent. Nam modò dicam de hoc Apologorum libello nuper impresso, in quo perspicua ac insignis eius ingenij amœnitas, non absq; laude maxima redundare uideatur. Quare non uereor, ut is remisso cuiuscunq; animo pessum eat. Abstemiocq; (absit inuidia uerbo) omnium quàm iucundissimo detrahatur. Cui & te & me ob tanti nominis celebritatem nulla unquam in re defuturos esse liquido constabit. Vale.

LAVREN

TIVS ABSTEMIUS OCTAVIA

no Vbaldo Comiti Mercatelli,

S. P. D.

Editurus hunc Apologorum libellum, quem de numero fabularum hecatomythium nuncupavi, multum diuq; dubitavi, Octauiane Princeps inclyte, tuo ne eum nomini potissimum dedicarem. Nam cum tuam in me non sine plurimis beneficijs perspicerem beneuolentiam nō aliquid mearum uigiliarum tibi deuouere, ingratisimi hominis esse uidebatur. Rursum cum tuorum in me officiorum

numerum

numerum, diuinasq; uirtutes tuas mecum ipse reuolu-
 uerem, indignum tantis meritis, tantaq; sapientia
 munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubi-
 tationem meam amouit humanitas et prudentia tua,
 qua non tam res tibi dono datas, quam offerentium
 uoluntate soles inspicere. Addidit quoq; mihi ani-
 mum Guidus Vbaldus clarissimus Dux & Princeps
 meus omni laude maior, qui opusculum meum de non
 nullis locis obscuris superiori ano ei dedicatum, uul-
 tu ita placido et serena fronte suscepit, ut sperare me-
 rito possem, hoc tibi qualecunq; fore non ingratum.
 Non mediocriter etiam me incitarunt Georgius E-
 mus, pro Venetis hic agens legatus, non solum patri-
 cia nobilitate, uerum etiam bonarum artium studijs
 clarus & Carolus Verardus Cesenas Archidiaconus
 Cesene, et Alexãdri Pontificis Maximi cubicularius
 uir omni literarum genere præstans, nec non Re-
 natus, Melioratus & Robertus Ursus Ariminenses
 Iurisconsulti clarissimi, nec minus qui humanitatis
 uacant studijs, eruditi. Hi enim alijsq; complures opti-
 mi harum rerum censores, cum hunc libellum legis-
 sent, multis me uerbis sunt ad editionem cohortati.
 Non putauit igitur tam humano Principi hoc munus
 ingratum futurum, quod tot eruditissimis uiris ante pla-
 cuisse cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid est li-
 belli ab Absternio tuo, cuius mentem animumq; si pe-
 nitus posses inspicere, in hac tenui re magnum munus
 tibi

tibi iudicares oblatum. Ne quis autem in utilem & inanem hunc meum scribendi laborem existimaret, præfatiunculam quandam præponendam censui, qua intelligetur doctos etiam & claros uiros in magnis rebus huiusmodi fabulis non uoluptatis tantum uerum etiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius, quam iocos saperent, unde ridiculas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant consulto præterij, quia nimis lasciuæ, & tanti Principis grauamine mihi uidebatur indignæ. Non tamen ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime ad Principem scribens cum Principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia, iocos appetere. Vale.

EIVSDEM ABSTEMII

Proœmium.

COgitanti mihi uaria scriptorum genera, qui, ut humane uitæ prodesse, cogitationes suas literarum mandauere memoriæ, qui Apologos scripsere non postremo loco digni esse uidentur. Non enim modò mortalium animos incredibili quadam afficiunt uoluptate, uerum etiam ad res honestas, utilesq; peragendas suis fabellis, magis quam Philosophi suis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam iucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commouendos animos ualent, quid uitandum, faciendumq; sit

fit ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogantur. Sensus enim est audiendi fastidiosissimus, res etiam utiles honestasq; haud facile admittit, ni fuerint aliqua urbanitate conditæ. Testis quidam orator Atheniensis, qui ad Athenienses uerba faciens, cum eos minus attentos uideret, rogauit, ut saltem fabulam audire dignarentur, quo impetrato, Ceres, inquit, & hirundo & anguilla simul iter facientes, ad quendam fluuium peruenerunt. Hirundo quidem superuolauit, Anguilla autem annem tranauit, quod cum dixisset, obticuit. Interrogantibus autem illis, quid Ceres egisset? Vobis, inquit, Dea uestra succensuit, qui eos, qui uobis utilia suadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes, auditis. Quantam uim Apologi habeant ad animos commouendos, cum multis possem, tribus ero contentus exemplis ostendere. Samijs rectorem populi morti addicere uolentibus, Æsopus hac fabella dissuasit, sic dicens: Vulpem quandam fluuium transcuntem in lacunam fuisse propulsam, unde cum exire non posset, tenaci limo retenta, muscarum affligebatur aculeis, quod erimaceus conspicatus, misericordia motus est, interrogauitq; an uellet, ut ab ea muscas abigeret. At illa abnuuit, dicens, hæ meo sanguine iam plenæ, paruam mihi possunt inferre molestiam, si autem has abegeris, aliæ famelicæ superuenient, quæ, quicquid mihi superest sanguinis, exhaurient.

Ita

Ita ô uiri Samij uobis eueniet, si enim hunc rectorem uestrum iam locupletem occideritis, alios eligatis, necesse est, qui dum se opibus uolent implere, quicquid hic uobis reliquerit, eripient. His uerbis moti Samij, ab incepto destitère. Hac ratione adductus Tyberius Cæsar, diurnos magistratus dabat, unde, (ut refert Iosephus) sub eo, per uiginti annorum spacia, per duos tantum præsides, Gratum scilicet & Pilatum est gubernata Iudæa. Non parcat populis regnū breue, ut inquit Statius. Himerenses Phalaridem Agrigentimorum tyrannum ducem exercitus sui eligere uolentes: Stesichorus Poëta hoc Apologo eos deterruit. Equus dicens, solus pascebat in prato, adueniente autem ceruo, & pascuâ corrumpente, consuluit hominem, qua posset illum arte punire. Cui homo, si frenum, inquit, acceperis & me armatum dorsum tuum ascendere permiseris. Cum huic consilio esset obsecutus, ceruum quidem hominis auxilio uictor abegit. Sed non amplius hominem dorso, non frenum depulit ore. Ita inquit Stesichorus, Viri Himerenses uobis eueniet, si Phalaridem ducem efficiatis, hostes quidem uestros punietis, sed huic Tyranno perpetuo seruietis. Quibus uerbis territi Himerenses, huiusmodi Ducis eligendi consilium de posuère. Cū populus Romanus à senatu secessisset, qui tributum & militiam toleraret, nec ullo pacto reduci posset, nonne Agrippa Menenius eum hoc Apologo reuocauit?

uocauit? Olim, inquit. Quirites, humani artus uentrem ociosum & desidentem intuentes ab eo discordauerunt, nec amplius illi cibum ministrare decreuerunt, sed cum ipsi quoque alimenta illi denegando, quae per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo, Senatus & populus, quasi uenter & membra, alterum alterius auxilio indigent, & ut discordia intereunt ita concordia ualent. Qua fabula populus reuocatus, cum Senatu in gratiam redijt. Non immerito igitur, & non solum Graeci & Latini Poetae, ut Hesiodus & Horatius, huiusmodi fabulas suis operibus inseruerunt, uerumetiam maximi & celeberrimi Philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus et multi alij eas plurimum commendauerunt, et ad institutionem morales et ciuilem uitae non minimum facere arbitrati sunt. Quocirca Omnibonus Leoniceus, & Laurentius Valla, uiri aetatis nostrae doctissimi, paucos Aesopi Apologos e Graeco in Latinum uertere, sibi laudi, ceteris uero uoluptati & utilitati fore non dubitarunt. Et iure quidem, leguntur enim & in doctissimorum uirorum manibus quotidie uersantur. Non uideo igitur cur has componendo fabulas laude frandari debeam, quam ceteri Latini ex translatione consecuti sunt, nisi adeo inuidi sumus, ut Latinis licere non putemus, quod Graecis est cum summa omnium laude concessum.

DE MVRE IN CISTANA
TO. FABVLA I.

MVS in cista natus, omnem ferè ibi duxerat
etatem, nucibus pastus, quæ in ea seruari
solebant. Dum autem circa oras cistæ lu-
dens decidisset, quæreretq; ascensum, reperit epulas
lautissimè paratas, quas cum gustare cœpisset, quàm
stultus, inquit, hætenus fui, qui in toto terrarum or-
be nihil melius cistula mea esse credebam. Ecce
quàm suavioribus hîc uescor cibus.

¶ Hæc fabula indicat, non ita patriam diligendam,
si ignobilis sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi
beatiores esse possimus.

DE RVSTICO IMPETRANTE VT TRI-
ticum absq; aristis nasceretur. II.

IMpetrauerat à Cerere Rusticus quidam, ut tri-
ticum absq; aristis nasceretur, ne metentium,
triturantiumq; manus lederet, quod ubi inarui-
it, à minutis auibus depastum est. Tum rusticus,
quàm digna, inquit, patior, qui parue commodita-
tis causa, emolumenta quàm maxima perdidit.

¶ Hæc fabula indicat, parua incommoda maiori
utilitate pensanda.

DE ACCIPITRE COLVMBAM
insequente. III.

CVM accipiter columbam præcipiti insequeretur
uolatu, uillam quandam ingressus, à rus-
tico

rustico captus est, quem blandē, ut se dimitteret obsecrabat, non enim te læsi dicens. Cui rusticus, nec hæc, respondit te læserat.

¶ Fabula indicat, merito puniri, qui innocentes lædere conantur.

DE ARANEA & Hirundine. IIII.

Aranæ in hirundinem excandescens, quæ muscas, qui suus est cibus, capiebat, retia in foribus per quas uolitare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo uerò aduolans, retia cunctatrice per aëra portabat. Tunc aranea in aëre pendens, & se iam perituram intelligens. Quam iuste hæc patior, dicebat, quæ minima uolatilia magno labore uix capiens, crediti tam magnas aues posse comprehendere. ¶ Hac admonemur fabula, ne uiribus maiora aggrediamur.

DE RUSTICO AMNEM

transituro.

V.

Rusticus torrentem transiturus, qui fortè imbribus excreuerat, querebat uadum. Et cum primum eam fluminis partem tentasset, quæ quietior placidiorq; uidebatur, reperit eam altiore, quàm animo erat opinatus. Rursus ibi breuiorem tutioremq; adinuenit, ubi maiori aquarum strepitu fluuius decurrebat. Tunc secum, Quàm tutius, inquit, clamosis aquis, quàm quietis, & silentibus uitam nostram credere possumus.

Hæc

¶ Hac admonemur fabula, ut minus uerbosos at
minnaces, quàm quictos extimescamus?

DE COLUMBA & Pica VI.

Columba interrogata à pica, quid eam indu-
ceret, ut in eodem loco semper nidificaret,
cum eius pulli inde sibi semper surriperētur,
simplicitas, respondit. ¶ Hec indicat fabula, facia-
le esse, uiros probos sepe decipi.

DE CUCULO & Accipitre. VII.

Irrius ab accipitre cuculus, quod cū sibi & cor-
pore par, & colore non absimilis esset, præ ad-
gustia animi potius uermibus terrenis, quàm sua-
uibus aliarum auium carnibus uesceretur. Vidit pau-
cis post diebus accipitrem à rustico, cuius columbas
insectabatur, captum, ad metum cæterorum ex alta
turre pendere. Cui cuculus: Quàm melius tibi in-
quit, amice fuisset, uermes uenari, quàm alienas aues
impetere. ¶ Hec fabula indicat, eorum uitam tu-
torem esse, & magis probandam, qui suis rebus sine
periculo contenti sunt, quàm illorum, qui aliena ap-
petentes, adeunt magna uitæ discrimina.

DE ASINO & Vitulo. VIII.

Asinus & uitulus in eodem pascentes prato,
sonitu campanæ hostilem exercitum aduen-
tare præsenferant. Tum uitulus, fugiamus
hinc ô sodalis inquit, ne hostes nos captiuos abducāt.
Cui asinus, fuge tu inquit, quē hostes occidere et esse
consue-

consueuerunt, asini nihil interest, cui ubiq; eadem ferendi oneris est proposita conditio. ¶ Hæc fabula seruos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modò prioribus deteriores futuri non sint.

DE VULPE ET MULIERIBVS

gallinam edentibus

IX.

Vulpes iuxta uillam quandam transiens, conspexit cateruam mulierum, plurimas gallinas opipare assatas, alto silentio comedentes, ad quas conuersa, Qui clamores, inquit, et canum latratibus contra me essent, si ego facerem quod uos facitis Cui respondens quædam anus: Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt, comedimus, tu uerò aliena furaris. ¶ Hæc fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod proprijs dominis licet.

DE CAPONIBVS PINGUI-

bus & macro.

X.

Vir quidam complures capones in eodem Ornithobosco inclusos, largo nutricauerat cibo, qui pigues effecti sunt omnes præter unum quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus conuiuio, imperat coco, ut ex his interimat, coquatq; quos pinguiore inuenerit. Hoc audientes corpulentissimi, sese afflictabant, dicentes, quanto præstitisset nos macilentos esse. ¶ Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quorum uita tutior est, quàm diuitum.

H

DE

DE TRABE ET BOBVSEA M

trahentibus.

XI.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens: Ingrati, ego multò tempore meis uos frondibus alui, uos uerò me nutricem uestram per saxa & luta trahitis. Cui Boues: Gemitus suspiriaq; nostra & stimulus quo pungimur, te docere possunt, quòd te trahamus inuiti. Ignouit trabs.

¶ Hec fabula nos docet, ne in eos excaudescamus qui non sua sponte nos ledunt.

DE ARBORIBVS PVLCHRIS

& deformi.

XII.

ARbores complures in eodem creuerant loco, proceræ, rectæ, enodesq;, præter unam humilem, paruam, nodosamq;, quàm ut deformem, pusillamq; ceteræ ludibrio habere solitæ erant. Edificaturus domum loci dominus, iubet omnes excidi, præter eam quæ breuitate & deformitate sua edificium indecorum redditura uidebatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat: De te non amplius querar natura, quòd me turpem genueris, cum formosis tam magna uideam immimere discrimina.

¶ Hec fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

DE CYGNO IN MORTE CANENTE

te, reprehenso à Ciconia.

XIII.

CYgnus moriens interrogabatur à ciconia, cur

In morte, quam cætera animalia adeò exhorrent,
multò suauiores quàm in omni uita emitteret sonos,
cum potius mæstus esse deberet. Cui cygnus, quia in-
quit, neq; cibi querendi cura amplius cruciabor, ne-
que aucupum laqueos extimescam.

¶ Hæc fabula nos admonet, ne mortem formidemus,
qua omnes uitæ præsentis miseriæ præciduntur.

DE MULIERE uirum morientem flente,

et patre eam consolante.

XIII.

Mulierem adhuc iuuenem, cuius uir animam
agebat, pater consolabatur, dicens: Ne te
affluctes tantopere filia, alium enim tibi ui-
rum inueni, isto longè formosiorẽ, qui prioris de-
siderium facile mitigabit. At mulier doloris impa-
tiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequen-
tur, non modò uerba parentis non admittebat, sed in-
tempestiuam alterius mariti mentionem accusabat.
At ubi maritum defunctum uidet, inter lachrymas et
luctus parentem interrogat, an adsit ibi iuuenis ille,
quem sibi in uirum dare uelle se dixerat?

¶ Fabula significat, quàm citò defunctorum maria-
torum amor, ex uxorũ animo excidere soleat.

DE MULIERE AMATORIS

discessum flente.

XV.

Mulier impudica amatorem suum abeuntem
quem omnibus ferè rebus spoliauerat, mul-
tis lachrymis prosequabatur. Interrogante

H 2

autem

autem eam uicina, cur ita inconsolabiliter fletet. Non discessum eius inquit, sed pallium, quod ci reliqui, fleo. ¶ Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona à meretricibus amari.

DE MUSCA quæ quadrigis insidens, puluerem se excitasse dicebat. XVI.

Quadrige in stadio currebant, quibus musca insidebat. Maximo autem puluere tum quinorum pedum pulsu, tum rotarum uoluntatione exorto, dicebat musca, quàm magnam uim pulueris excitauit. ¶ Hec fabula ad eos spectat, qui, cum ignaui sint, alienam tamen gloriam suis magnificis uerbis in se transferre conantur.

DE ANGVILLA conquerente, quòd magis quàm serpens infestaretur XVII.

Anguilla interrogabat serpentem, quare cum similes essent atq; cognati, homines tamen se potius, quàm illum insequerentur? Cui serpens, quia rarus, inquit, me ledit impunè. ¶ Fabula indicat, minus ledi solere, qui sese ulciscuntur.

DE ASINO, Simia, & Talpa, XVIII.

Conquerenti asino, quod cornibus careret, Simie uerò quod cauda deesset, tacete, inquit talpa, cum me oculis captam esse uideatis.

¶ Hec fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua forte contenti, qui si aliorum fortuna in considerarent, equiore animo tolerarent sua.

DE NAVTIS SANCTORVM

auxilium implorantibus. XIX.

Nauta quidam in mari subita & atra tempestate deprehensus, cæteris eius socijs diuersorum auxilium implorantibus, nescitis, inquit quid petatis. Antè enim quàm Sancti isti ad Deum pro nostra liberatione se conferant, hac imminenti procella obruemur. Ad Deum igitur confugiendum censeo, qui absq; alterius admiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Inuocato Dei igitur omnipotentis auxilio, illico procella cessauit.

¶ Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non confugiendum.

DE PISCIBVSE SARTAGINE

in prunas desilientibus. XX.

Pisces adhuc uiui in sartagine, feruenti oleo coquebantur, quorum unus, fugiamus hinc fratres, inquit, ne pereamus. Tunc omnes pariter è sartagine exilientes, in ardentis prunas decidunt. Maiore igitur dolore affecti, damnabant consilium quod ceperant, dicentes: Quanto atrociori nunc morte perimus. ¶ Hæc nos admonet fabula, ut ita presætia uitemus pericula, ne incidamus in grauiora.

DE QVADRV PEDIBVS societatem aduersus aues cum piscibus inuentibus XXI.

Quadrupes, cum bellum sibi ab auibus esset indictum, cum piscibus fædus inierunt, ut

eorum auxilio se ab auium furore tuerentur. Cum autem expectarent optata auxilia, pisces negant per terram ad eos accedere posse.

¶ Hec nos admonet fabula, ne eos nobis socios faciamus, qui cum opus sit, nobis adesse non possint.

DE LEGATO AVARO TV

bicines decipiente.

XXII.

Quidam avarus, pro patria legatus, in aliam urbem profectus erat. Cui tubicines preesto affuerunt, ut illius aures tubarum clangore, loculos autem suos pecunia implerent. Quibus ille renunciari iubet non esse nunc locum cantibus, se in summo luctu & mœrore constitutum, matrem enim suam obiisse. Tubicines autem spe frustrati, & mœsti abeunt. Amicus quidam legati, audiens luctum, ad eum uisendum consolandumq; accedit, in-terrogatq; quàm diu mater eius obiisset. Quadraginta iam anni sunt, inquit. Tum amicus intellecta legati strophæ, in risum effusus est.

¶ Hec fabula ad auaros facit, qui omni arte student conseruare pecuniam.

DE VIRO qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi causa accessit.

XXIII.

Vir quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad Cardinalatus dignitatem assumptum, ad eum gratulandi gratia accessit. Qui honore tumidus, amicum ueterem agnoscere

scere dissimulans, quisnam esset interrogabat. Cui ille ut erat ad iocos promptus. Miseresco, inquit, tibi ceterisque, qui ad huiusmodi honores perueniunt. Quam primum enim dignitates eiusmodi estis assecuti, uisum, auditum, & ceteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non cognoscatis.

¶ Hec fabula eos notat, qui in altum sublatis, ueteres despiciunt amicitias.

DE IUVENE SENIS CURVITATEM

irridente. XXIII.

Iuuenis quidam conspicatus senem in arcu tensi similitudinem curuum, interrogauit, an sibi arcum uellet uendere? Cui ille. Ecquit, inquit, est tibi opus pecuniâ admittere? Si enim ad meam perueneris ætatem, absque pecunia arcum tibi natura concedet.

¶ Hec fabula indicat, minimè irridenda uitia senilis ætatis, quam nemo uiuendo effugere potest.

DE SENE PVELLAM IN VXOR

rem ducente. XXV.

Vir quidam imprudens, exacto septuagesimo uitæ anno, puellâ duxerat uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui cum debitum soluere non posset, dicere solebat: Quam malè uitam meam disposui. Iuueni enim mihi uxor deerat, nunc autem senex, desum uxori. ¶ Hec fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

DE AQUILA & PICA. XXVI.

H A

Pica

Pica aquilã rogabat, ut se inter suos familiares et domesticos acciperet, quando id meretur cum corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda lingue uolubilitate. Cui aquila, hoc facerem respondit, ni uererer, ne quæ intra tegulam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. ¶ Hæc fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

DE TURDO AMICITIAM CVM

hirundine incunte.

XXVII.

Gloriatur turdus, se amicitiam contraxisse cum hirundine. Cui mater, stultus es fili, inquit, si credis cum ea te posse conuenire, cum uterq; uestrum diuersa soleat appetere loca, tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis.

¶ Hac monemur fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorum uita à nostra dissentit.

DE RVSTICO & Mure.

XXVIII.

Rusticus quidam erat admodum pauper, sed adeo facetus, ut ne calamitatis quidem tempore natiui lepõris obliuisceretur. Is cum uillam suam casu, igne iniecto, ita ardentem uideret, ut aliquo modo ignem extinguere posse diffideret, mcestus spectabat incendium. Interim cernit murcm quendam, qui uilla egressus periculum quàm ocysimè fugiebat. Oblitus damnorum rusticus, cucurrit et murẽ corripuens, illum in medium iecit incendium, dicens, ingratum animal, tempore felicitatis mecum habitasti, nunc

sti, nunc quia fortuna mutata est, uillam meam dese-
ruisti. ¶ Fabula indicat, eos non esse ueros amicos,
qui arridente fortuna, à letere tuo non discadunt,
turbata autem præcipiti abeunt cursu.

DE HEREMITA VIRGINE

egrotante.

XXIX.

Insitum est à natura omnium animantium generi
ut rei Venereæ libidine incitentur, à qua, si qui
homines qui coruo albo rariores sunt, se abstinere
uolunt sæpe in graues morbos incidere solent. Qui-
dam igitur heremita ab ipsa adolescentia, ita titilla-
tiones carnis euicerat, ut usq; ad quintū et uicesimū
ætatis annum uirgo permaneret. Cum autem in eam
ætatem grauissimè egrotare cepisset, medici nullum
aliud salutis eius remedium se inuenire dicebant, nisi
ut cum aliqua muliere coiret. Diu heremita recusa-
uit, mori se potius uelle dicens, quàm uirginitatem,
rem tam præclaram, & Deo maximè gratam amitti-
tere. Assueti enim uirtutibus, ægrè illas se discedere
patiuntur. Victus tandem precibus et cupiditate uis-
te, qua nihil homini sanæ mentis dulcius est, adductæ
sibi mulieris infusus gremio, placidum petiuit per
membra soporem. Experrectus autem uehementer
angebatur, & tantam uim lachrimarum effundebat,
ut omnes qui aderant, illius misererentur. Quisq;
igitur consolari, & ut bono animo esset hortari,
quoniam Deus clementissimus Pater ei ignosceret.

H S

Quia

Quia non uoluptatis, sed recuperandæ sanitatis causa opus talæ patrasset. At ego, inquit, istud non fleo, sed quod tantam dulcedinē citius expertus non sum. ¶ Hec indicat fabula, humanam naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut uitiorum uoluptatem facile uirtutum amaritudini anteponat.

DE DIVITE quodam & seruo. XXX.

VIR erat diues, seruum habens tardi ingenij, quem Regem stultorum solebat nuncupare. Ille his uerbis sepius irritatus, statuit hero par referre. Semel enim in herum conuersus, utinam, inquit, rex stultorum essem, in toto enim terrarum orbe, nullum meo latius esset imperium, & tu quoque meo subesses imperio. ¶ Fabula indicat omnia plena esse stultorum.

DE VIDVA uirum petente. XXXI.

Vidua quædam diues, à uicina petebat, ut maritum sibi repeteret, quem non coitus gratia, qui ingratus sibi admodum erat, sed ne bonâ sua dilapidarentur, exoptare, se dicebat. Mulier sagax & uiduæ uersutias intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus uiduam conueniens, reperi inquit, tibi uirum ex animi tui sententia. Est enim uir prudens & ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui uidua, abi hinc inquit, in malam rem cum isto marito tuo tam Hepido, etsi enim coitus appetens non sum, uolo tamen hæc

men habeat, quod nos reconciliet, si quando coeperimus esse discordes. ¶ Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clauus defuerit, qui uirum & mulierem arctissime constringit.

DE CANIBVS VRBANIS VILLAS

ticum insequentibus.

XXXIII

Canes complures urbani, quendam uillaticum precipiti insequentibus cursu, quam diu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conuersus substitit, & dentes ipse quoque ostendere coepit, omnes pariter substititerunt, nec aliquis urbanorum illi propinquare audebat. Tunc imperator exercitus, qui forte ibi aderat, ad suos conuersus milites, Commilitiones, inquit, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum presentiora fugientibus, quam repugnantibus uideamus imminere pericula.

DE ANV Demonem accusante. XXXII.

Volunt homines ut plurimum, quando sua culpa aliquid sibi acciderit aduersi, in fortunam uel in Demonem culpam conferre, ut se crimine exuant, adeo omnes sibi indulgent. Hoc Demon egrè ferens, cum uideret anum quandam arborem ascendentem, ex qua illam ruituram, & in se culpam collaturam præuiderat, accitis testibus dixit: Videte anum illam absque meo consilio arborem ascendentem, unde eam casuram esse prospicio. Estote mihi testes, me ei non suasse, ut soleata illuc ascenderet.

ret.

ret, mox anis cecidit, cum interrogaretur, cur soleas
ta arborem ascendisset. Dæmon, inquit, me impulit.
Tunc Dæmon adductis testibus, probauit, Id ab anis
absq; suo factum esse consilio. ¶ Fabula indicat ho-
mines minimè uenia dignos, qui cum liberè peccent,
fortunam uel Dæmonem accusant.

DE TESTVDINE & Ranis. XXXIII.

TEstudo conspicata ranas, quæ in eodem stagno
pascabantur, adeò leues agilesq;, ut facile
quolibet prosilirent, & longissimè saltarent,
naturam accusabat, quod se tardum animal et maxia-
mo impeditum onere procreasset, ut neq; facile mo-
uei posset, & magna assidue mole premeretur. At
ubi uidit ranas, anguillarum escam fieri, & cuius-
cunq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquantulum re-
creata dicebat. Quanto melius est onus, quo ad om-
nes ictus munita sum, ferre, quam tot mortis subire
discrimina. ¶ Hæc fabula indicat, ne agrè feramus
dona naturæ, quæ maiori nobis commodo sæpe
sunt, quam nos intelligere ualeamus.

DE GLIRIBVS QUERCVM

eruere uolentibus.

XXXV.

GLires quercum arborem glandiferam dentia-
bus eruere destinauerant, quo paratiorem ha-
berent cibum, ne uictus gratia toties ascende-
re & descendere cogerentur. Sed quidam ex eis, qui
etate & usu rerum ac prudentia cæteros longè an-
teibat,

teibat, eos absterruit, dicens: Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac posteris alimenta præbebit? ¶ Fabula hæc monet, uirum prudentem debere non modo presentia intueri, uerum etiam futura longè prospicere.

DE CANE & HERO. XXXVI.

Canem quidam habens, quo magis ab illo diligeretur, semper cum suis pascebat manibus ligatumq; soluebat. Ligari autem & uerberari iubebat à seruo, ut beneficia à se, maleficia autem à seruo in illum uiderentur esse collata. Ægrè autem ferens canis se assidue ligari uerberariq; aufugit, et cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui se fugisset, à quo semper dilectus pastusq; fuisset, ligatus autem uerberatusq; nunquã, respondit, quod seruus tuo iussu facit, à te factum puto. ¶ Hæc fabula indicat, eos malefactores habendos, qui maleficiorum causa fuere.

DE AVIBVS SCARABEOS

timentibus. XXXVII.

Magnus timor aues inceserat, ne scarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum uim in sterquilinio summo labore fabricatã audierant. Tunc passer, nolite inquit, expauescere. Quomodo enim pilas in nos per aëra uolantes, iacere poterunt, cum eas per terram magno molimine uix trahant. ¶ Hæc fabula nos admonet, ne hostium

opes

opes extimescamus, quibus deesse uidemus ingenium.

DE VRSO & Apibus. XXXVIII.

Vrsus ictus ab ape, tanta ira percitus est, ut alucaria, in quibus apes mellificauerant, tota unguibus discerperet. Tunc apes uniuerse, cum domos suas dirui, cibaria auferri, filios necari uiderent, facto impetu aculeis ursum inuadentes penè necauere. Qui ex earum manibus uix elapsus, se cum dicebat, quanto melius erat apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hostes mea iracundia concitare. ¶ Hæc fabula innuit, longè melius interdum esse, iniuriam unius sustinere, quàm dum unum punire uolumus, multos nobis inimicos comparare.

DE AUCVPE & Fringilla. XXXIX.

Auceps tetenderat uolucris retia, largamque illis in area effuderat escam. pascentes tamen aues, non capiebat, quia sibi uidebantur paucae, quibus pastis ac uolantibus, alie pastum adueniunt: Quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine seruato, ac alijs aduenientibus, alijs abeuntibus, illo semper maiorem prædam expectante, tandem aduersperascere coepit. Tunc auceps amissa spe multas capiendi, cum iam tempus esset quiescendi, attrahens retia unam tantum fringillam, quæ infelix in area remanserat, cepit. ¶ Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere uolunt, sæpe pauca uix capere posse.

De mis

DE MILITE & equo.

XL.

Miles equum habens optimum, emit alium nequaquam illi bonitate parem, quem multo diligentius quam priorem nutricabat, tunc priori sic ait: Cur me dominus quam te impensius curat, cum tibi neque pulchritudine, neque robore, neque uelocitate comparandus sim? Cui ille: Est hec, inquit, hominum natura, ut semper in novos hospites benigniores sint. ¶ Hec fabula indicat, hominum amentiam, qui noua etiam, si deteriora sint, solent ueteribus antepone.

DE SVE ET CANE.

XLI.

Sus irridebat canem odorisequum qui domino murmure & cauda adularetur, a quo ad artem aucupatoriam multis uerberibus auriumque uellicationibus fuerat instructus. Cui canis: Nescis, inquit, insane nescis, quae ex uerberibus illis sim consecutus? per ea enim suauissimis perdicum coturnicumque carnibus uescor. ¶ Hec fabula nos admonet, ne iniquo seramus animo praceptorum uerba, quae multorum bonorum causa esse consueuere.

DE TRABE BOVM PIGRI-

tiam increpante.

XLII.

TRabs quae curru uehebatur, boues ut lentulos increpabat, dicens: Currite pigri, onus enim leue portatis. Cui boues: Irrides nos, responderunt, ignara quae te poena maneat. Onus hoc nos
cito

citò deponemus, tuum autem tu quo adrumparis, sustinere cogaris, indoluit trabs, nec amplius boues conuitijs laceffere ausa est. ¶ Hec fabula quemlibet monet, ne alium insultet in calamitatibus, cum ipse possit maioribus subiicere.

DE CARDVELE & Puerò. XLIII.

CArduelis auis interrogata à puero, à quo in delitijs habita, et suauibus & largis cibis nutrita fuerat, cur cauca egressa, regredi nollet, ut meo inquit, arbitrato, non tuo me pascere possim. ¶ Hec fabula indicat, uitæ libertatem cura & delitijs anteponendam.

DE SCURRA & Episcopo. XLIII.

Scurra quidam Calendis Ianuarijs ad Episcopum quendam diuitem quidem, sed auarum, accedent numisma aureum strenæ nomine petijt. Antistes insauire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tunc scurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cum ille hoc quoque nimium sibi uideri diceret, æreum quadrantem ut altem sibi traderet, orabat. Sed cum ne hunc quoque spoffet ab Episcopo extorquere, Reuerende, inquit, Pater, saltem benedictione tua me pro strenâ imperiti. Tunc Episcopus, flecte, inquit, genua fili, ut te benedicam. At ego, inquit scurra, benedictionem istam tuam tam uilem nolo. Si enim nummum æreum ualeret, eam mihi nunquam profectò concederes.

Hec

¶ Hæc fabula contra Episcopos & sacerdotes conficta est, qui diuitias & opes pluris faciunt, quam cuncta sacra atq; mysteria.

DE VPVPA indignè honorata. XLV.

Inuitate ferè omnes aues ad aquilæ nuptias, indignè ferebant upupam cæteris præferri, quia corona insignis esset, & uersicoloribus pennis ornata, cum semper inter stercorea et sordes solita esset uolutari. ¶ Hæc fabula stulticiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potius uestitum, nitorem, præstantiamq; formæ, quam uirtutes moresq; soleant attendere.

DE SACERDOTE & pyris. XLVI.

Sacerdos quidam gulosus, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat inuitatus, reperit in itinere pyrorum aceruum, quorum ne unum quidem attigit, quamuis magna affectus fame. Quum potius ea ludibrio habens, lotio conspersit, indignabatur enim huiusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cum in itinere torrentem quendam ita imbribus auctum offendisset, ut sine uitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Reuertens autem ieiunus, tanta est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ urina consperserat, comesset, cum aliud non inueniret, extingueretur. ¶ Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum, cum nihil sit tam uile et abiectum, quod aliquando usui esse non possit.

DE MVLO ET EQUO. XLVII.

Mvlus conspiciens equum, aureo freno ephippioq; insignem, et purpureis operum phaleris, rumpebatur inuidia, illum beatum reputans, qui continue optimis uesceretur cibis, & decore amircetur ornatu, se autem præ illo infelicem qui litellis malè dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi uidit equum pugna redeuntem, multis affectum uulneribus, præ illius calamitate se felicem appellabat, longè melius esse dicens, quotidiano labore durum uictum queritare, & turpiter uestiri, quàm post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

¶ Hec fabula monet, Regibus & Principibus minime inuidendum, quia diuitijs & opibus abundant, ut cum uitam eorum longè pluribus periculis quàm pauperum uideamus subiectam.

DE PORCO ET EQVO. XLVIII.

Porcus conspiciens equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat. Stulte, inquit quo properas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus: At tibi inter lutum sordesq; impinguato, quamuis nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet uitam, mortem uerò meam comitabitur gloria. ¶ Hec fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis occumbere, quàm uitam turpiter actant protrahere.

De coa

DE CORIARIO EMENTE PELLE M

ursi á uenatore nondum capti. XLIX.

Coriarius ad uenatorem accedens, emit ab eo pellem ursi, pecuniamq; pro ea protulit. Ille sibi in presentia pellem ursi non esse, ceterum postridie uenatum profecturum, ursoq; interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius animi gratia cum uenatore in syluam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde ursi uenatori q; certamen prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi ursus latebat, profectus, immisis canibus, illum exire compulit, qui, cuitato uenatoris ictu, cum prostravit humi. Tunc uenator sciens hanc feram in caudauera non sauire, anhelitu retento se mortuum simulabat. Ursus naribus admotis, olfaciens, cum illum nec naso, nec corde spirantem deprehenderet, absecessit. Coriarius cum feram abesse prospiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex arbore se deducens, et ad uenatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat, interrogauit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui uenator, monuit me, inquit, ne deinceps ursi pellem uendere uelim, nisi cum prius ceperim. ¶ Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

DE HEREMITA ET MILITE. L.

Heremita quidam uir sanctissime uite, militem hortabatur, ut relicta sæculi militia, quam

quam absq; Dei offensa, & animæ discrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, et animæ consuleret saluti. Cui miles, faciam, inquit, quod mones, pater, uerum enim est, quod hoc tempore milites neq; stipendia exigere ualeant, licet exigua sint, neq; prædari possunt.

¶ Fabula significat, multos uitijs renunciare, quia illa amplius exercere non possunt.

DE VIRO & uxore bigamis. LI.

Vir quidam defuncta, uxore, quam ualde dilexerat, duxit alteram, & ipsam uiduam, quæ assidue ei prioris mariti uirtutes, fortiaq; facinora obijciebat. Cui ut par referret, ipse quoq; defunctæ uxoris mores probatissimos, pudicitiamq; insignem referebat. Quadam autem die uiro irata, pauperi eleemosynam petenti, partem caponis quem in coenam utriq; coxerat, dedit, dicens: Do tibi hoc pro anima prioris uiri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, dicens Et ego quoq; do tibi hoc pro anima prioris uxoris meæ defunctæ. Sic illi dū alter alteri nocere cupiunt, quid cœnarent, tandem non habuerunt.

¶ Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optimè uindicare.

DE LEONE ET MVRE. LII.

Leo laqueo captus in sylua, cum se ita irretitum uideret, ut nullis uiribus se inde posse explicare con-

re consideret, murem rogavit, ut abroso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficij se non immemor futurum. Quod cum mus promptè fecisset, leonem rogavit, ut filiam eius sibi traderet in uxorem. Nec abnuvit leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Noua autem nupta ad uirum ueniens, cum eum non uideret, casu illum pede pressit ac contriuit.

¶ Hæc indicat fabula, matrimonia & cætera consortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

DE ULMO ET SILERE. LIII.

Ulmus in ripa fluminis nata, siler sibi proximum irridebat, ut debile & inualidum, quod ad omnem uel leuissimum undarum impetum flecteretur, suam aut firmitatem et robur magnificis extollebat uerbis, quod multos annos assiduos annis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maxima undarum uiolentia ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui siler ridens, inquit: Cur me deseris uicina, ubi nunc est fortitudo tua? ¶ Fabula significat, sapientiores esse qui potentioribus secedunt, quam qui resistere uolentes, turpiter superantur.

DE CERA duriciem appetente. LIIII.

Cera ingemiscebat se mollem et cuicumq; leuissimum ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres ex luto multo molliori factos in tantam duriciem ignis calore peruenisse, ut multa perdurarent sæcula, se iccit in ignem, ut eandem duriciem

riciem consequeretur. Sed statim igne liquefacta,
consumpta est.

¶ Hac admonemur fabula, ne appetamus, quod est
nobis natura denegatum.

DE AGRICOLA MILITIAM

et mercaturam affectante. LV.

Agricola quidam ægrè ferebat, se assiduè tera-
ram uolere, nec perpetuis laboribus ad ma-
gnas diuitias peruenire, cum nonnullos uidea-
ret milites qui actis prælijs, ita rem auxerant, ut be-
nè induti mcederent, et lautis epulis nutriti, beatã
agerent uitam. Venditis igitur ouibus, capris ac bo-
bus, equos emit et arma, et in militiam profectus
est, ubi cum ab imperatore suo malè pugnatum esset,
non solum quæ habebat perdidit, sed etiam pluribus
uulneribus affectus est. Quare damnata militia,
mercaturam exercere statuit, ut ubi maius lucrum,
et minorem laborem existimabat. Prædijs igitur
uenditis, cum nauem mercibus impleuisset, nauigare
exceperat, sed cum in alto esset, tempestate subito co-
orta, nauis submersa est, et ipse cum cæteris qui in
eæ erant, ad unum omnes periëre.

¶ Hec fabula monet, quemlibet debere sua arte esse
contentum, cum ubiq; parata sit miseria.

DE ASINO ET Scurra. LVI.

Asinus indignè ferens, scurrã quendam honora-
ri, et pulchris uestibus amiciri, quia magnos
uentris

uentris edebat sonos, & magistratus accessit, petens ne se minus quam scurram honorare uellent, & cum magistratus admirantes, eum interrogarent, cur se ita honore dignum duceret, inquit, quia maiores quam scurra crepitus uentris emitto, eosq; absq; scortore.

¶ Fabula eos arguit, qui rebus leuissimis suas pecunias profundunt.

DE AMNE SVVM FONTEM

conuitijs laceffente.

LVII.

Amnis quidam suum conuitijs fontem laceffebat, ut inertem, quod immobilis staret, nec ullos haberet pisces, se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet pisces, et per ualles blando murmure serperet. Indignatus fons in amnem uelut ingratum, undas repressit. Tunc amnis & piscibus & dulci sono priuatus, euauit.

¶ Hec fabula eos notat, qui bona quæ agunt, sibi arrogat, non Deo attribuunt, à quo largo fonte nostra bona procedunt.

DE VIRO MALIGNO ET

Demone.

LVIII.

Vir malignus, cum plurima perpetrasset scelera, & sepius captus, & carcere conclusus, arctissima & peruigili custodia teneretur, Demonis auxilium implorabat, qui sepenumero illi affuit, & e multis eum periculis liberauit. Tan-

dem iterum deprehenso, et solitum auxilium implo-
ranti, Dæmon magnum calceorum pertusorum fas-
scem super humeros habens, apparuit dicens: Amis-
ce, amplius tibi auxilio esse non possum, tot enim loa-
ca pro te liberando hætenus peragraui, ut hos oma-
nes calceos contriuerim. Nulla mihi superest pecu-
nia, qua alios ualeam comparare, quare pereundum
tibi est. ¶ Hæc admonet fabula, ne existimemus nos-
tra semper impunita fore peccata.

DE AVIBVS PLVRES REGES

eligere uolentibus.

LIX.

AVes consultabant de pluribus regibus eligenda-
dis, cum aquila tantos uolucrum greges sola
regere non posset, fecissentq; uoto satis, nisi
cornicis monitu à tali consilio destitissent, quæ cum
causam rogaretur, cur non plures reges duceret eli-
gendos, quia difficilius inquit, plures quàm unus sac-
cus implentur. ¶ Hæc fabula docet, longè melius
ab uno quàm à multis principibus gubernari.

DE MULIERE QUÆ PRO VIRO

sempri uelle dicebat,

LX.

Matrona quædam admodum pudica, et uiri
amantissima, egrè ferebat maritum aduersa
ualetudine detineri. Lamentabatur, ingemi-
scebat, et ut suum in uirum amorem testaretur, ro-
gabatur mortem, ut si maritum sibi esset ereptura, se
potius quàm illum uellet occidere. Inter hæc uerba
mortem

mortem cernit horribili aspectu uenientem, cuius timore perterrita, & iam sui uoti poenitens: Non sum ego inquit, quem petis, iacet ibi in lecto, quem occisura uenisti. Fabula indicat, neminem adeo esse amatorem amici, qui non malit sibi bene esse quam alteri.

DE ADOLESCENTE IN FV-

nere matris canente.

LXI.

Vir quidam defunctam uxorem, que ad sepulchrum efferebatur, lachrymis et fletibus prosequabatur. Filius uero eius canebat, qui cum a patre increparetur, ut amens et insanus, qui in matris funere cantaret, cum una secum moestus esse & flere deberet, inquit: Pater mi, si sacerdotes, ut canerent cōduxisti, cur mihi irasceris, gratis concinēti? Cui pater, non tuum, inquit, et sacerdotum idem est officium. Fabula indicat, non omnia omnibus decora.

DE VIRO ZELOTYPQ QUI VXOR-

rem dederat custodiendam.

LXII.

Vir zelotypus, uxorem quam parum pudicē uiuere compererat, cuidam amico, cui plurimum fidebat, dederat custodiendā, ingentem pollicitus pecuniam, si eam ita diligenter obseruaret ut nullo modo coniugalem uiolaret copulam. At ille ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingenium suum uersutia mulieris uinci comperisset, ad maritum accedens, dixit se amplius nolle hanc tam duram gerere prouinciam, quando-

I S

quidem

quidem ne Argus quidem, qui totus oculus fuit, mulierem inuitā posset custodire. Addidit præterea si necesse sit, malle se anno integro saccum plenum publicibus quotidie in pratum deferre, solutoq; sacco eos in herbis pascere, uespereq; facto, omnes domum reducere, quàm una die impudicam seruare mulierem. ¶ Hæc fabula indicat, nullos custodes esse ita diligentes, qui impudicas mulieres ualeant custodire.

DE VIRO clysteria recusante. LXIII.

Vir quidam natione Germanus, diues admodum ægrotabat, ad quem curandum plures accesserant medici (ad mel enim cateruatim conuolant muscæ) quorum unus inter cætera dicebat, opus esse clysteribus, si uellet conualescere, quod cum uir huiusmodi insuetus medicinæ, audiret, furore percitus, medicos domo eijci iubet, dicens eos esse insanos, qui cum caput sibi doleret, podici uellent mederi. ¶ Hæc fabula innuit, omnia etiam salutaria insuetis & inexpertis aspera & obfutura uideri.

DE ASINO ÆGROTANTE, ET

lupis uisitantibus. LXIII.

Asinus ægrotabat, famaq; exierat cum citò moriturum, ad eum igitur uisendum, cum lupi canesq; uenissent, peterētq; à filio, quomodo pater eius se haberet? ille per hostij rimulam respondit. Melius quàm uelletis. ¶ Hæc indicat fabula, quòd multi fingunt molestò ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire. Quòd

QVOD NVCI, asino & mulieri
profunt uerbera.

LXV.

Mulier quædam interrogabat nucem secus
uiam natam, quæ à prætereunte populo, saxi-
xis impetebatur, quare esset ita amens, ut
quo pluribus maioribusq; uerberibus caderetur, eo
plures præstantioresq; fructus procrearet. Cui iu-
glans, es ne, inquit, prouerbij immemor ita dicentis?

Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati,

Hæc tria nil rectè faciunt si uerbera cessent.

¶ Hæc fabula innuit, sepe homines proprijs iaculis
se solere confodere.

DE ASINO LABORVM FINEM

non inueniente.

LXVI.

Asinus hyberno tempore plurimum angeba-
tur, quòd nimio afficeretur frigore, et durum
palearum haberet uictum. Quare uernam
temperiem, & teneras herbas optabat. Sed cum uer-
aduenisset, cogereurq; à domino, qui figulus erat,
argillam in arcam & ligna ad fornacem indeq; late-
res, imbrices, tegulas ad diuersa loca deferre, pertea-
sus ueris, in quo tot labores tolerabat, æstatem om-
nibus uotis expetebat, ut dominus messe impeditus,
eum quiescere pateretur. Sed tunc quoq; cum mes-
sem in arcam, & inde domum triticum ferre com-
pelleretur, nec quieti locus sibi esset, Autumnum salu-
tem laborum suam fore sperabat. Sed ubi ne tunc
quodq;

quoq; malorum terminum adesse cernebat, cum quotidie uinum, poma, ligna, portanda essent, rursus hyemis niues & glaciem afflagitabat ut tunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

¶ Hæc fabula indicat, nulla esse presentis uitæ tempora, quæ non perpetuis sint subiecta laboribus.

DE MURE qui cum fele amicitiam

contrahere uolebat

LXVII.

Mures complures in cauea parietis cōmorantes, contemplabantur feicm, quæ in tabulato capite demisso, et tristi uultu recumbebat. Tunc unus ex eis, hoc animal, inquit, benignum admodum & mite uidetur. Vultu enim ipso sanctimoniam quandã præ se fert, uolo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem neçtere amicitiam. Quæ cum dixisset, & propius accessisset, à fele captus, et dilaceratus est. Tunc ceteri hoc uidentes, secū dicebant: Non est profecto, non est uultui temerè credendum. ¶ Hæc fabula significat, non ex uultu, sed ex operibus homines iudicandos, cū sub ouis pelle sepe atroces lupi delitescant

DE ASINO QUI HERO IN-

grato seruiert.

LXVIII.

Asinus qui uiro cuidam ingrato multos annos inoffenso pede seruiert, semel ut fit, dum sarcina pressus esset graui, & salebrosa incedit uia, sub onere ceciderat. Tunc dominus implacabilis multis uerberibus surgere compellebat, pigrum

grum animal & ignauum nuncupans. At ille miser inter uerba haec secum dicebat: Infelix ego, quam ingratum sortitus sum herum. Nam quamuis ei multo tempore sine offensa seruerim, tamen non hoc unum delictum, tot meis pristinis beneficijs compensat.

¶ Hec fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offensam, atroci poena prosequuntur.

DE LVPO SVADENTE HISTRICI,

ut tela deponeret.

LXIX.

Lvpus esuriens, in histricem intenderat animū, quem tamen, quia sagittis undiq; munitus erat, inuadere non audebat. Excogitata aut cum perdendi astutia, illi suadere coepit, ne paruo tempore tantum telorum onus tergore portaret, quandoquidem ne aliquid sagittarij, nisi cum praelij tempus instaret, portarent. Cui histrix, aduersus lupum inquit, semper praeliandi tempus esse credendum est. ¶ Hec fabula innuit, uirum sapientem oportere aduersus inimicorum et hostium fraudes semper esse munitū.

DE MVRE liberande miluum. LXX.

Mvs conspicatus miluum, laqueo aucupis implicitum, misertus est auis, quamuis sibi inimica, abrosisque dente uinculis, euolandi uia ei fecit. Miluuus tanti immemor beneficij, ubi se solutum uidit, murem nil tale suspicantem, corripens unguibus, rostro lacerauit. ¶ Fabula indicat malignos

gnos uiros huiusmodi gratias suis benefactoribus so-
lere rependere.

DE COCHLEA PETENTE A IOVE

ut suam domum secum ferre posset LXXI.

Cum Iupiter ab exordio mundi, singulis ani-
malibus munera quæ petissent, elargiretur,
Cochlea ab eo petijt, ut domum suam posset
circumferre. Interrogata à Ioue, quare tale ab eo
munus exposceret, quod illi graue & molestum fu-
turum erat. Malo, inquit, tam graue onus perpetuo
ferre, quàm cum mihi libuerit malum uicinium non
posse uitare. ¶ Fabula iudicat, malorum uicinitatem
omni incommodo fugiendam.

DE ERINACIO VIPERAM

hospitem eijciente. LXXII.

Erinacius hyemem aduentare presentiens,
blandè uiperam rogauit, ut in propria illius
cauerna aduersus uim frigoris locum sibi cõcederet.
Quod cum illa fecisset, erinaceus huc atq; illuc se
prouoluens, spinarum acumine uiperam pungebat,
& uehementi dolore torquebat. Illa malè secum actum
uidens, quando erinacium suscepit hospitio, blandis
uerbis, eum ut exiret, orabat, quandoquidem locus
ambobus esset angustus. Cui erinacius exeat, inquit,
qui hic manere non potest. Quare uipera sentiens
sibi locum ibi non esse, illi cessit hospitio. ¶ Fabula
significat, eos in consortio non admittendos, qui non
possunt eijci.

DE

DE LEPORE SESE VULPI OB PEDUM
 dum uelocitatem preferente. LXXII.

Lepus sese dignum reputabat, qui uulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernecitate superabat. Tunc uulpes: At ego inquit, ingenium sum sortita præstantius, quo sæpius quàm tu pernecitate tua, canes cludo. ¶ Hæc fabula indicat, corporis uelocitatem & uires, ab ingenio longè superari.

DE SENE ob impotentiam libidinem
 carnis relinquente. LXXIII.

Vir quidam sanctitate præditus singulari, senem quendam admonebat, ut tandem uitium libidinis dimitteret, cui uehementer insudauerat. Cui senex, obtemperabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisq; admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi obesse sentio, & uirga non amplius arrigitur. ¶ Fabula indicat, multos non amore, uirtutis & Dei, sed timore poenæ & impotentia, à consuetis uitijs solere desistere.

DE AGRICOLA & Poëta. LXXV.

Agricola quidam ad Poëtam accedens, cuius agrös colebat, cum eum inter libros solum offendisset, interrogauit eum, quo pacto ita solus uiuere posset. Cui ille, solus inquit, tantum esse coepi postquam te huc contulisti. ¶ Hæc indicat fabula, eruditos uiros, qui doctissimorum uirorum turba continue stipantur, tunc solos esse, cum inter illiteratos homines fuerint. D.B.

DE LVPO ouis pelle induto, qui gre-
gem deuorabat. LXXVI.

LVpus ouis pelle indutus, ouium se immiscuit
gregi, quotidieq; aliquam ex eis occidebat.
Quod cum pastor animaduertisset, illum in al-
tissima arbore suspendit. Interrogantibus autem cæ-
teris pastoribus, cur ouem suspendisset? Aiebat, pellis
quidem, ut uidetis, est ouis, opera autem erant lupi.
¶ Hæc indicat fabula, homines non ex habitu, sed ex
operibus iudicandos, quoniam multi sub uestimentis
ouium lupina faciunt opera.

DE PATRE FILIUM AD VIR-
tutes frustra hortante. LXXVII

Pater quidam filium uitijis deditum, multis hor-
tabatur uerbis, ut derelicta uitiorum uia, uirtu-
tibus inuigilaret, quæ ci laudem et decus erant
pariturae. Cui filius frustra, inquit, pater ad hæc fa-
cienda hortaris. Multos enim prædicatores (ut aiunt)
audiui, qui longè te melius ad uirtutum hortabantur
uiam, nunquam tamen eorum admonitionibus obse-
cutus sum. ¶ Fabula indicat, uiros malignæ naturæ
nullius hortatu à uitijis uelle desistere.

DE CANE oues domini sui occidente, à
quo suspensus est. LXXVIII.

Pastor quidam cani oues suas dederat custodien-
das, optimis illum pascens cibus. At ille sæpe ali-
quam ouem occidebat. Quod cum pastor animaduer-
tisset,

tisset, canem capiens, eum uolebat occidere. Cui canis, Quid me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis, interfice potius lupum, qui continuè tuo insidiatur ouili. Imò, inquit pastor, te quàm lupum morte dignum magis putò. Ille enim palàm se meum hostem profitetur. Tu uerò sub amicitie specie quotidie meum minuis gregem. ¶ Hæc innuit fabula, longè magis puniendos, qui sub amicitie specie nos lædunt, quàm qui apertè se nostros inimicos profitentur.

DE ARIETE CVM TAVRO

pugnante. LXXIX.

Aries quidam inter lanigeros erat greges tanta cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim facileq; superaret. Quare cum nullum amplius arietem inueniret, qui occursati sibi auderet resistere, crebris elatus uictorijs, tãdem ausus est taurum ad certamen prouocare. Sed primo congressu cum in taurinam frontem arietasset, tam atroci ictu repercussus est, ut ferè moriens, hæc diceret: Stultus ego. quid egi? Cur tam potentem aduersarium ausus sum laceffere, cui me imparem creauit natura? ¶ Fabula indicat, cum potentioribus non esse certandum.

DE VIDVA & ASINO uiridi. LXXX.

Vidua quædam coelibatum exosa nubere cupiebat, sed non audebat uerita uulgi irrisiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias. Sed mater eius, quàm con-

K

temnen-

temnende essent populi uoces hæc arte monstrauit, iussit enim asinum album, quem uidua habebat, uiridi colore depingi, & per omnes urbis uicos circumduci. Quod cum fieret, tanta admiratio ab initio omnes inuaserat, ut non solum pueri, uerumetiam senes hæc re insolita moti, asinum animi gratia concomitarentur. Deinde cum huiusmodi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari. Itidem inquit ad uiduam mater eueniet tibi. Si enim uirum acceperis, per aliquot dies eris fabula uulgi. Deinde hic sermo conticescet. ¶ Hæc fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non desinat esse miraculum.

DE AQUILA FILIOS CUNICULI

culi rapiente.

LXXXI.

Aquila in altissima arbore nidulata, catulos cuniculi, qui longè inde pascebantur, in escam pullorum suorum rapuerat, quam cuniculus blandis orabat uerbis, ut filios suos restituere dignaretur. At illa, eum, ut pusillum & terrestre animal, & ad sibi nocendum impotens arbitrata, eos in conspectu matris unguibus dilacerare, et pullis suis epulandos apponere non dubitauit. Tunc cuniculus filiorum morte commotus, hanc iniuriam minimè impunitam abire permisit, arborem enim quæ nidum sustinebat, radicibus effodit. Quæ leui impulsu uentotum procidens, pullos aquile adhuc implumes et inuolucres,

uolucres, in humum deiecit, qui à feris depasti, magna
gnum doloris solatium cuniculo præbuerunt.

¶ Hæc indicat fabula, neminem potentia sua fretum
imbecilliores debere despiciere, cum aliquando infir-
miores potentiorum iniuras ulciscantur.

DE LVPO PISCE FLV VII, MARIS
regnum affectante. LXXXII.

LVpus piscis erat in amne quodam, qui pulchri-
tudine, magnitudine, ac robore cæteros eius-
dem fluminis pisces excedebat. Vnde cuncti eum ad-
mirabantur, et tanquam Regem præcipuo prosequen-
bantur honore. Quare in superbiam elatus, maiorem
principatum cœpit appetere. Relicto igitur amne, in
quo multos annos regnauerat, ingressus est mare, ut
eius regnum sibi uendicaret. Sed offendens Delphinũ
miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo
insectatus est, ut aufugiens, uix amnis ostium ingre-
deretur, unde amplius non est ausus exire. ¶ Hæc
fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non
appetamus, quæ nostris uiribus sunt longè maiora.

DE OVE PASTORI CON-
uitiante. LXXXIII.

Ouis conuitiabatur pastori, quòd non conten-
tus lacte, quod in usum suum filiorumq; ab ea
mulgebat, insuper illam uellere denudaret.
Tunc pastor iratus filium eius traherat ad mortem.
Ecquid, inquit ouis, peius mihi facere potes? Vt te
K 2 inquit

inquit pastor, occidam, & lupis canibusq; proieciam deuorandam, siluit ouis, maiora adhuc mala formidans. ¶ Hæc fabula indicat, non debere homines in Deum excandescere, si diuitias, si filios ipsis permittat auferri, cum etiam maiora et uiuentibus et mortuis possit inferre supplicia.

DE AVRIGA ET ROTA

currus stridente. LXXXIII.

Auriga interrogabat currum, quare rota, quæ erat deterior, strideret, cum cæteræ idem non facerent. Cui currus, egroti, inquit, semper morosi et queruli esse consueuerunt. ¶ Hæc indicat fabula, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

DE VIRO AMICOS EX-

periri uolente. LXXXV.

Vir quidam diues admodum & liberalis, magnam habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sepius inuitabat, ad quem libentissimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter conuocauit, dicens, obortos sibi inimicos, ad quos perendos ire statuerat. Quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi uleiscerentur iniurias. Tunc omnes præter duos sese excusare coeperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicorum numero habuit, quos deinde singulari amore prosecutus est. ¶ Hæc indicat fabula, aduersum fortuna-

n. 116

nam amicitiae exprimentum esse optimum.

DE VULPE CARNEM LE-

poris cani laudante.

LXXXVI.

Vulpes cum fugaretur à cane, et iam iam esset capienda, nec ullam aliam euadendi uiam inuenire se posse cognosceret. Quid me, inquit, ò canis perdere cupis, cuius caro tibi usui esse non potest? cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cuius carnem suauissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio uulpis, omissa uulpe leporem insecutus est, quem tamen ob incredibilem eius uelocitatē capere non potuit. Paucis post diebus, lepus conueniens uulpem uehementer eam accusabat (uerba enim eius audierat) quòd se cani demonstrasset. Cui uulpes, quid me, accusas lepus? quæ te tantopere laudauis, quid diceres, si te uisuperassem? ¶ Hæc fabula indicat, multos mortales sub laudationis specie alijs perniciem machinari.

DE LEPORE CALLIDITATEM,

et uulpe celeritatem à Ioue

petentibus.

LXXXVII.

Lepus et uulpes à Ioue petebant, hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem, illi, ut uelocitati suæ calliditatem adiungeret. Quibus Iupiter ita respondit. Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiti. Vni autem omnia dedisse, aliorum fuisset iniuria.

K 3

Hæc

¶ Hec innuit fabula, Deum singulis sua munera ita esse equali lance largitum, ut quisque debeat esse sua sorte contentus.

DE EQVO inculto sed ueloci, & cæteris.
cum irridentibus. LXXXVIII.

E Qui complures ad Circenses ludos fuerant adducti, pulcherrimis phaleris ornati, præter unum, quem cæteri, ut incultum, & ad huiusmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam uictorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, & dato tuba signo, cuncti è carceribus exilière, tunc demum innotuit quanto hic paulò ante irrisus, cæteros uelocitate superaret. Omnibus enim alijs post se longo interuallo relictis, palmam affectus est. ¶ Fabula indicat, non ex habitu, sed ex uirtute homines iudicandos.

DE RVSTICO per uocem hœdi ad Iuriconsultum admissio. LXXXIX.

R Vsticus quidam graui lite implicatus, ad quemdam Iuriconsultum accesserat, ut eo patrono, sese explicaret. At ille alijs negocijs impeditus renunciari iubet, se non posse nunc illi uacare, quare abiret aliàs rediturus. Rusticus qui huic ut ueteri fidoq; amico plurimum fidebat, pluries rediens, nuquam admissus est. Tandem hœdum adhuc latentem & pinguem secum deferens, ante ædes Iurisperiti stabat, & hœdum uellicans illum balare cogebat

cogebat. Inanitor, qui ex præcepto heri dona portantes statim admittere solebat, audita hœdi uocce ianuam illico aperiens, hominem introire iubet. Tunc rusticus ad hœdum conuersus, Gratias, inquit, ago hœdule mi, qui tam faciles effecisti mihi fores.

¶ Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesque esse, quas munera non aperiant.

DE ADOLESCENTE EX COI-

tu infirmo & lupo.

XC.

Adolefcens quidam uxorem duxerat, et ipsam quoque adolescentulam, formosam admodum, & libidinosam, cuius effrenæ libidini dum satis facere cupit ita lumbos exhausit, ut paucis diebus macilentus fieret, & mortuo magis quam uiuo similis uideretur, non ingredi, non stare, non aliquod opus facere poterat, ut senex quidam apricatione gaudebat. Dum autem in aprico stans loco, calore Solis sese calefaceret, accidit ut uenatores, qui lupum fuerant insectati, illac iter haberent, quos cum adolescens interrogaret, cur lupum non ceperant, ob incredibilem, inquit, eius uelocitatem, illum assequi non potuimus. Tunc ait adolescens: Uxorem profecto hic lupus habere non debet, si enim uxori iunctus esset, nunquam tanta pedum pernitate polleret.

¶ Hæc indicat fabula, neminem esse adeo robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem reddat.

K 4

De senes

DE SENE IUVENEM POMA SIBI
surripientem lapidibus deiciente. XCI.

Senex quidam iuuenem sibi poma surripientem
blandis orabat uerbis, ut ex arbore descenderet,
nec res suas uellet auferre. Sed cum in cassum
uerba funderet, iuvene eius ætatem ac uerba con-
temnente, non in uerbis tantum, inquit, uerum etiam
in herbis audio esse uirtutem. Herbas igitur uellere,
& in illum iacere coepit. Quod iuuenis conspiciatus,
in uehementem risum effusus est, & senem delirare
arbitratur, qui crederet eum ex arbore herbis posse
depellere. Tunc senex omnia experiri cupiens, quan-
do, inquit, uerborum et herbarum uires aduersus rap-
torem mearum rerum nullæ sunt, lapidibus agam, in
quibus quoque dicunt esse uirtutem, lapidesque, quibus
gremium impleuerat, in iuuenem iaciens, illum descen-
dere coegit. ¶ Fabula indicat, omnia prius sapienti
tentanda, quam armorum confugiatur auxilium.

DE LVSCINIA CANTVM ACCI-
pitri pro uita pollicente. XCII.

Luscinia ab accipitre famelico comprehensa,
cum se ab eo deuorandam intelligeret, blandè
cum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro
tanto beneficio ingentem mercedem sese relaturam.
Cum autem accipiter eam interrogaret, quid gratie
sibi referre posset. Aures inquit tuas, mellifluis can-
tibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi
uentrem

uentrem demulceas, sine tuis enim cantibus uiuere,
sine cibo uerò non possum.

¶ Hæc fabula innuit, utilia iucundis anteponenda.

DE LEONE PORCVMSIBI

socium eligente.

XCIII.

LEO cum socios sibi adsciscere uellet, multaq;
animalia sese illi adiungere optarent, idq; præ
cibus et uotis exposcerent, cæteris spretis, cum
porco solum societatem uoluit inire. Rogatus autem
causam. respondit: Quia hoc animal adeò fidum est,
ut amicos et socios suos in nullo, quantumuis magno
discrimine unquam relinquat. ¶ Hæc fabula docet,
eorum amicitiam appetendam, qui aduersitatis tem-
pore, à præstando auxilio non referunt pedem.

DE CVLICE CIBVM ET HO-

spitium ab ape petente.

XCIII.

CVLEX hyberno tempore, cum fame & frigore
se periturum conijceret, ad apium accessit alue-
aria ab eis cibum & hospitium petens. Quæ si
ab eis fuisset consecutus, promittebat filios earum, se
artem Musicam edocturum. Tunc quædam apis: At
ego artem meam malo liberi mei discant, quæ eos à
famis & frigoris periculo eximere poterit. ¶ Fa-
bula nos admonet, ut liberos nostros ijs artibus eru-
diamus, quæ eos ab inopia ualeant uindicare.

DE ASINO TVBICINE, ET

lepore tabellario.

XCIV.

K 5

Lco

LE O Rex quadrupedum aduersus uolucres pugnaturus, suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso, quid ei asini inertia, aut leporis timiditas ad uictoriam conferre possent, quos ibi inter ceteros milites adesse cernebat. Respondit: Asinus tubæ suæ clangore, milites ad pugnam concitabit. Lepus uerò ob pedum celeritatem, tabellarij fungetur officio ¶ Fabula significat, neminẽ adeò contemptibilem, qui aliqua re nobis prodesse non possit.

DE ACCIPITRIBVS inter se inimicis,

quos columbæ pacauerant. XCVI.

Accipitres inuicem inimici quotidie decertabant, suisq; odijs occupati, alias aues minimè infestabant. Columbæ illorum uicem dolentes, eos missis legatis, composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, ceteras aues imbecilliores, & maximè columbas uexare & occidere non desinebant. Tunc secum columbæ, quàm utilior accipitrum discordia quàm concordia nobis erat.

¶ Hec monet fabula, malorum inter se ciuium odia alenda potius, quàm extinguenda, ut dum inter se digladiantur, uiros bonos quietè uiuere permittant.

DE MULIERE IGNE MINIMARI

riti domum deferente. XCVII.

VIR quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid sibi uellet facula illa quam noua nupta accensam à paterna domo

domo effert, rursusq; domum mariti ingressura, accendit & introfert. Significat, inquit, me hodie igne socii mei edibus ablatum in domum meam inferre. Fabula significat, saepe numero mulieres ignem quendam esse, qui mariti bona comburit.

DE PRÆTORE REPETUNDARUM DAMNATO. XCVIII.

Prætor qui provinciam cui præfuerat, expilauerat, repetundarum damnatus fuerat. Cumq; ægrè ablata restitueret, dicebat quidam è provincialibus, hic noster prætor mulieres imitatur, quæ foetus concipientes, mira uoluptate afficiuntur, cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula significat, aliena non esse surripienda, ne illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

DE SENE MORTEM DIFFERRE UOLENTE. XCIX.

Senex quidam mortem, quæ eum è uita raptura aduenerat, rogabat, ut paululum differret, dum testamentum conderet, et cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, cur non, inquit, hætenus præparasti toties à me admonitus? Et cum ille eam nunquam à se uisam amplius diceret, cum, inquit, non æquales tuos modò, quorum nulli ferè iam restant, uerum etiam iuuenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam, non te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, cæterosq; sensus

Sensus indies deficere, corpus ingrauescere sentiebas,
 nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te ad
 monitum negas? quare ulterius differendum non est.
 ¶ Hæc fabula indicat ita uiuendum, quasi mortem
 semper adesse cernamus.

DE VIRO AVARO SACCV=
 lum nummorum alloquente. C.

VIR quidam auarus, qui ingentem aurcorum
 aceruum malè partum relicturus morieba=
 tur, interrogabat sacculū nummorum, quem
 morienti sibi iusserat afferri, quibus uoluptatem es=
 set allaturus? Cui sacculus, hæredibus, inquit, tuis, qui
 nummos à te tanto sudore quæsitos, in scortis et con=
 uiuijs profundent, et Dæmonibus, qui animam tuam
 æternis supplicijs mancipabunt. ¶ Hæc indicat fas=
 bula, stultum esse in ijs laborare, quæ alijs gaudium,
 nobis autem sint allatura tormentum.

FINIS Fabularum Abstemiij.

PETRI PAULI PHANTINI DE
 Tradotio in Hecatomythion consummatif=
 simi uiri Laurentij Abstemiij Mace=
 raten. Tetrastichon.

Quod nemus Hesperidum Panchaia, Baetra, Subæi,
 Helisium quod habet, quod Tagus, Astur, Arabs.
 Cuncta tuo Abstemi nascuntur sponte uireto,
 Cuius habent siliquæ seria, non apinas.

IOAN

IOANNIS ANTRACINI MACERATEN. in Hecatomythion clarissimi uiri Laurentij
Abstemij Maceraten. Tetrastichon.

Doctiloquos alijs scriptis superare Latinos,
Quere sumus lepidis Græcia docta pares.
Te Xanthi seruus technis celebrauit amœnis,
Non minus Abstemij nos decorauit opus.

LAVREN

TII VALLEN. IN XXXIII. FABULARUM
Æsopi, è Græco in latinum sermonem trans-
latarum, ad clarissimum uirum Renaldum
Fonaledæ, Præfatio,

Promiseram nuperrimè tibi coturnices, quas
ipse uenatus essem, missurum. Eas capere ut ho-
mo uenandi insuetus, cum non possem, ad uena-
tionem meam, id est, literas, me conuerti, & fortè ad
manus uenit libellus Græcus, ex præda nauali, tres
& triginta Æsopi fabellas continens, has omnes bi-
dui labore uenatus sum. Mitto igitur ad te siue fa-
bellas, siue maui coturnices, quibus oblectare te pos-
sis ac ludere. Etenim si Octauianum, Marcumq; An-
tonium orbis terrarum Principes, ludo coturnicum
delectatos accepimus, profecto tu uir literarum aman-
tissimus, literato hoc genere ludendi delectaberis. Et
si quis

si quis Octauiano, aut Antonio, pugnacem aliquam harum auium, dono dedisset, iucundam illis rem gratamq; fecisset. Ego quoq; tibi iucundus gratusq; ero, quòd plus trigiuta eius generis aues dono mitto pugnaces, uictrices, & si fortè hoc te magis iuuat, & pingues, oblectant enim hæ fabulæ & alunt, nec minus fructus habent, quàm floris. Sed ne donum suum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu si coturnices ueras, quàm fabellas malis, rescribe, mittam namq; non modò coturnices, sed & perdices. Ex urbe Caieta, Calend. Maij. Anno M. D. XIII.

DE VVLPE ET CAPRO.

Vulpes & caper sitibundi in puteum descendunt, in quo cum perbibissent, circumspicienti reditum capro, uulpes ait: Bono animo esto caper, excogitavi namq; quo pacto uterq; reduces simus. Siquidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaq; adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga cornuaq; tua transfiliens, & extra puteum euadens, te isthinc postea educam. Cuius consilio fidem habenti capro, atq; ut illa iubebat obtemperanti, ipse è puteo profiliit. Ac. deinde præ gaudio in margine gestiebat exultabatq; nihil de hirco curam habens. Cæterum cū ab hirco ut fidi fraga incusaretur, respondit: Enim uero hirce, si tantum tibi esset sensus in mente, quantum

tum est setarum in mento, non prius in putcum descendisses, quàm de reditu exploratum habuisses.

¶ Hæc fabula innuit, uirum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam ueniat.

DE VULPE ET LEONE.

Vulpes nullum antea leonem conspicata, cum illi aliquis ex improviso obuiasset, ita aspectu eius expauit, ut parum absuerit, quin extingueretur. Quod cum iterum postea accidisset, ad aspectum quidem leonis est exterrita, sed non ita ut prius. Tertio autem, cum leonem eundem esset intuita, non modo non exterrita, sed etiam fidenter adiens, secum collocuta est & fabulata.

¶ Hæc fabula innuit, quod consuetudo & conuersatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidanda sunt, neq; horrida, neq; formidulosa uideantur.

DE GALLIS ET PERDICE.

Gallos quidam domi suæ cum haberet, mercatus est perdicem, eamq; alendam, & in societatem gallorum dedit unam cum illis saginandam, eamq; galli pro se quisq; mordicabant, abigebantq;. Perdix autem apud se afflictabatur, existimans idcò talia inferri sibi à gallis, quod suum ab illorum genere alienum esset. Vbi uerò non multò post aspexit, illos inter se pugnantes, mutuoq; percutientes, recreata à merore, inquit: Equidem post hoc non afflictabor amplius, uidens eos inter se dimicantes.

Hæc

¶ Hæc fabula innuit, uirum prudentem debere æquo animo ferre contumelias, ab alienigenis illatas, quos uidet ne domesticorum quidem iniuria abstinere,

DE VVLPE & capite reperto.

Vulpes aliquando in domum Cytharœdi ingressa, dum omnia instrumenta Musica, omnia nemq; suppellectilem scrutaretur, reperit e marmore caput scienter fabreq; factum. Quod cum in manum sumpsisset, inquit: O caput cum magno sensu factum, nullum sensum obtinens.

¶ Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriniam non habent.

DE CARBONARIO ET

Fullone.

Carbonarius conducta in domo habitans, fullo nem inuitauit, qui eo loci proximè uenisset, ut eisdem in ædibus unà habitaret. Ad quem fullo, ô homo, non est istud factum conducibile. Vereor enim ne quicquid ipse candificarem, id omne tu carbonaria aspergine fuscas.

¶ Hæc fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

DE VIRO IACTABUNDO.

VIR quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterum domum reuersus fuisset, cum multa alia in diuersis regionibus à se uiriliter gesta, iactabundus prædicabat, tum uerò id maximè, quòd

quòd Rhodi omnes in certamine salendi superasset, eiusdem rei Rhodios, qui affuerunt testes esse. Ad quem unus assistentium respondens, inquit, ô homo, si uerum istud est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce hîc Rhodus, ecce hîc certamen salendi. ¶ Hæc fabula innuit, quòd ubi rerum testimonia adsunt, non opus est uerbis.

DE VIRO APOLLINEM
tentante.

VIR quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus, habensq; passerculum sub palio, quem pugno tenebat, & accedens ad Tripodas, interrogabat Deum, dicens: Quod habeo in dextra, uiuit ne, an mortuum est? prolaturus passerculum uiuum, si ille mortuum respondisset, occidisset eum statim sub pallio clam, priusquam proferret. At Deus subdolam callitatem hominis intelligens, dixit: O consultor utrum mauis facere (penes te nam arbitrium est) facito, et siue uiuum, siue mortuum, quod in manibus habes proferto. ¶ Hæc fabula innuit mentem diuinã nihil neq; latere, neq; fallere.

DE PISCATORE.

Piscator quidam, demissis in mare retibus, extulit smaridem pusilli corporis, quæ sic piscatorem obsecrabat: Noli me in presentiarum capere pusillam & minutam, sine abire & crescere, ut postea sic adulta commodo maiore potiaris. Cui piscator

L

scator

scator inquit: Ego uerè amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo licet exiguum, præmittam spe futuri boni, quantum libet magni. ¶ Hæc fabula innuit, stolidum esse, qui propter spem maiorem, rem præsentem & certam, licet parua, non amplectitur.

DE EQVO ET ASINO.

VIR quidam habebat equum & asinum. In itinere, autem faciendo, inquit asinus equo: Si me saluum uis, releua à me partem oneris mei. Equo illius uerbis non obsequente, asinus sub onere cadens, moritur. Tunc dominus iumentorum, omnes quas portabat asinus sarcinas, simulq; coriannum, quod è mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemens cum clamore inquit: Ve mihi iumentorum infelicissimo, quid mihi misero mali euenit? Nam recusans partem, nunc totum onus porto, insuper & illius coriannum. ¶ Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utriq; incolumes sint.

DE VIRO ET SATYRO.

VIR quidam cum Satyro amicitiam inierat, qui cum edendi gratia sederent, exorta cœli tempestate ac frigore, uir manus ad os admouens, anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus, interrogabat quamobrem id faceret. Ille inquit, calore oris argentes manus refocillo, pauloq; post, calidiori edulio allato, cum uir iterum ad os manum

cumb

cum edulio admouens, calorem cibi tenui inspiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret, Respondente autem uiro, ut refrigeret edulium. Atq; ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promittis & frigidum. Vale.

¶ Hec fabula innuit, deuitandã eius amicitiam esse cuius anceps uita est, & non simplex sermo.

DE VULPE ET PARDO.

Vulpes & Pardo de pulchritudine altercabantur, & pardo suam uersicolorem pellem extollente. Vulpes cum suam præponere non posset, inquit: At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum uersicolorem sortita sum.

¶ Hec fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudini corporis.

DE FELE in fœminam mutata.

Feles quædam delitium formosi erat cuiusdam adolescentis. Hanc ille ut in fœminam mutaret, Venerem deprecatus est. Dea miserta cupiditati adolescentuli, conuertit bestiam in speciosam puellam, cuius forma inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum. Quibus confidentibus in cubiculo, Venus uolens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, murẽ immisit in medium. At illa & eorum qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubili surgens, murem insequen-

batur, illum comedere cupiens. Tunc Dea indignata, iterum in suam restituit naturam. ¶ Hec fabula innuit, scelestos homines, etsi conditionem statumq; mutant, tamen mores nequaquam mutare.

DE AGRICOLA & canibus.

Agricola quidam hyberno sydere in agro depressus deficientibus cibarijs, primum interfectis singulis ouibus, illarum carnibus vescatur, mox & caprarum, postremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod canes cum aduertissent, inter se collocuti sunt, dicentes: At nos hinc faciamus fugam, si enim operarijs bobus dominus noster non pepercit, ne nobis quidem parcat.

¶ Hec fabula innuit, fugiendos eos esse, cauendosq; qui à familiaribus quoq; manus non abstinent.

DE AGRICOLA SÆVIEN

te in filios.

Agricola filios suos uidens quotidie delitigantes, neq; in gratiam inter se reducere potis esset, iussit fasciculum uirgarum sibi adferri, aderant autem filij illic sedentes. Quæ cum allatæ essent, colligauit omnes in unum fasciculum, iussitq; singulos filiorum fasciculum capere atq; confringere. Illis uerò confringere non ualentibus, soluens postea fasciculum, tradidit singulas uirgas eis frangendas, atq; illis statim facileq; frangentibus, intulit, ita et uos filij mei, si perseueraueritis unanimes, præstiteritis in expugna

expugnabiles uos hostibus, inuictosq; præbebitis. Siminus, ipsa uestra æmulatio atq; seditio, oportuna uos prædam inimicis faciet.

¶ Hæc fabula innuit, æquè res humanas facere uel à concordia incrementum, uel discordia iacturam.

DE MULIERE & Gallina.

Mulier quædam uidua habebat gallinam, quotidie singula oua parientem, sperans autem pro singulis bina oua parituram, si plus tribuisset escarum, oppiparè educabat. Gallina uerò pinguis effecta, ne unum quidem ouum pariturire poterat. ¶ Hæc fabula innuit, quòd homines propter luxum & copiam rerum marcescentes, ab instituto retardantur.

DE HOMINE QVEM CANIS momorderat.

Ad morsus à cane quidam, circuibat singulos, corrogans curationem, nactusq; quendam qui cognita mali qualitate, inquit: Si tu quidem homo conualescere uis, sume crustulam panis madefactam in sanguine uulneris, porrige cani, qui te momordit, comedendam. Cui ille subridens, inquit: Ego me hercle si istud fecero, dignus sum, qui ab omnibus huius urbis canibus mordear. Hæc fabula innuit, improbos homines cum maxima beneficiis acceperunt, tum maximè ad maleficia animari.

DE DVOBVS Amicis & urso.

DVobus amicis unâ iter facientibus, sit ursus obuiam, quorum unus perterritus, in arborem scandens latuit, alter uerò cum se imparrem urso fore, etsi pugnare uellet, superatum iri intelligeret, procidens, simulabat se mortuum esse. Ursus autem adueniens, aures & occipitium olfaciebat. Illo, qui stratus iacebat, usq; continente respirationem, ita mortuum esse credens, ursus abiit. Aiunt enim ursum non seuire in cadauer. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus? Cui amicus inquit, admonuit me, ne posthac cum huiusmodi amicis iter faciam. ¶ Hæc fabula innuit, deuitandos eos amicos, qui periculoso in tempore ab auxilio præstando reuocant pedem.

DE ADOLESCENTIBVS & Coquo

DVO adolescentes obsonium à coquo mercati communiter erant. Cæterum cum coquus quibusdam negocijs domesticis intenderet, uacaretq; alter adolescentum partem obsonij in alterius sinum immisit. Conquerenti qui carnem sustulerat, iurabat se non habere. Qui uerò habebat, iurabat se non abstulisse. Quibus coquus, intellecta adolescentum astutia, inquit: Etsi me latet fur, tamen eum, quem iurastis Deum, non latebit.

¶ Hæc fabula innuit, quod si homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus.

De

DE ARVNDINE & Olea.

Disceptabant arundo & olea, de constantia, de fortitudine, & de firmitate, & olea quidem probra arundini ingerebat, ut fragili, et ad omnem uentum uacillanti. Arundo aut obticebat, non longum tempus expectans. Nam cum uentus uehemens ingruisset, arundo agitabatur, reuellebaturque, olea uero cum uiolentie uentorum reluctari uellet, confraeta est. ¶ Hæc fabula innuit, eos qui ferocioribus ad tempus cedunt, potiores esse ijs qui non cedunt.

DE TVBICINE.

ERat tubicen, qui in militia signum caneret. Is interceptus ab hominibus, ad eos qui circumstabant, proclamat: Nolite me, o uiri, innocuum, infontemque occidere, nullum enim unquam ego occidi. Quippe nihil aliud quam hanc tubam habeo. Ad quem illi uicissim cum clamore responderunt: Tu uero hoc ipso magis trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, cæteros potes ad certam impellere. ¶ Hæc fabula innuit, quod præter cæteros peccant, qui malos & importunos Principes persuadent ad iniquè agendum.

DE AUCVPE ET VIPERA.

Auceps quidam sumptis aucupatorijs retibus ad uenandum processit, uisoque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiosè arundines cum recti, ad auem clanculum ad-

mouebat, sperans illum se uenari posse. Quod cum agit, in altum intuens, iacentem uiperam pedibus pressit, quæ exasperata dolore hominem momordit: At ille iam diffidens, me miserum inquit, qui cum alterum uenari uolo, ipse ab altero captus pereo.

¶ Hec fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare. Sæpe tamen ab alijs idem sustinere.

DE CASTORE uirilia sibi amputante.

Castor præter cæteros quadrupedes, in aqua durare dicitur, eiusq; genitalia ad artem medicam sanè utilia esse. Tunc ubi uidet indagantibus hominibus captum iri (non enim ignorat, quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præcidit, eaq; ad insequentes proijciens, hoc modo incolumis euadit. ¶ Hec fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute, nullam rationem habere fortunarum.

DE THYNO & Delphino.

Thynus cum Delphinum insequentem præcipiti cursu sugeret, & iam iam capiendus esset, in anfractum quendam se intrusit. Delphinus quoq; ad alterum similem impetu ipso illisus est, ad quem thynus respiciens, iamq; expirantem uidens, inquit: iam mihi mors non est molesta, uidens eum, qui mihi causa mortis est, mecum morientem.

¶ Hec fabula innuit, equo animo ferre homines calamitates, cum eos, propter quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

De

DE CANE ET LANIONE.

CAnis quidam insilijt in macellū. Lanio in aliqua re occupato, & erepto pecoris corde fugiebat. Ad quem lanio conuersus, fugientemq; aspiciens, inquit: O canis, ubicunq; fueris obseruabo, non enim sustulisti, sed mihi cor dedisti. ¶ Hec fabula inuuit, iacturam semper hominibus esse doctrinā.

DE VATE QVODAM.

Vaticinator quidam in foro sedens sermocinabatur, cum quidam sibi denunciant, fores domus eius effractas esse, omniaq; direpta quæ in domo fuissent. Ad quod nuncium uaticinator gemens properansq; cursu, se domū recipiebat. Quem currentem quidam intuens, ô tu inquit, qui aliena negocia te diuinaturum promittis, certè tua non diuinasti. ¶ Hec fabula ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, prouidere & consulere conantur.

DE ÆGROTO ET MEDICO.

Ægrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset, præter modum respondit, in sudorē se fuisse resolutum, cui medicus, istud, inquit, bonum est. Altero, aut die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit algoribus correptus, diu uexatus sum, & id quoq; medicus inquit, bonum est. Tertio, cum ab eo medico interrogaretur, respondit, profluuio corporis debilitatus sum.

sum. Istud etiam bonum est, inquit medicus. Postea aut à familiari quodā interrogatus, quomodo habes ô amice? Respondit, etiam atq; etiam bene habeo, sed morior. ¶ Hæc fabula innuit, arguēdos assentatores.

DE ASINO ET LUPO.

Asinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoq; lupo, ait: O lupe, en præ cruciatu morior, futurus esca aut tua, aut uulturum, aut coruorum. Vnū modò munus abs te flagito, educ prius de pede aculeum, ut moriar saltē sine cruciatu. Tunc lupo summis dentibus aculeum mordicus præhēdens eduxit. Asinus uerò doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit, fractisq; illius fronte, naribus, dentibus, ansugit. Lupo seipsum accusante, ac merito sibi id euenisse dicente, quòd qui didicerat esse lanius iumentorum, nunc illorum uolebat esse chirurgus. ¶ Hæc fabula innuit, quòd qui sua artificia deserunt, transferentes se ad alia ipsis non apta, & in derisum ueniunt & in discrimen.

DE AUCUPE ET MERULA.

Auceps tetenderat uolucris retia, quod eminus intuens merula, percontabatur hominem quid negocij ageret. Ille respondit, se condere urbem, abiitq; longius, & sese abdidit. Merula uerò illius uerbis fidem habens, & accedens ad escam iuxta retia appositam, capta est. Accurrente aucupe, inquit, ô homo, si tu quidem talem urbem condis, haud

haud multos iuuenes habebis incolas. ¶ Hæc fabula innuit, eo maximè modo rem priuatam & rempublicam destrui, cum præsides seuitiam exercent.

DE VIATORE & pera inuenta.

Viator longum ingressus iter, uoluit si quid inuenisset, eius dimidium Ioui se oblaturum. Inuenta autem postea in itinere pera palmularum amygdalarumq; plena, comedit omnes palmulas, amygdalasq;. Sed harum nucleos, illarum putamina & cortices, ad aram quandam obtulit, inquiens: habes Iupiter, quod tibi uoueram, quod enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero.

¶ Hæc fabula innuit, auarum propter pecunie cupiditatem etiam Dijs moliri fallacias.

DE PVERO ET MATRE.

Puer quidam in schola condiscipulo furatus tabellam alphabetariam attulit matri suæ, à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore coepit furari maiora. Tandem à magistratu deprehensus, ducebatur ad supplicium. Matre uerò sequente ac uociferante, rogauit ille satellites, ut paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent, quibus permittentibus, & mater festinabunda aurem ad os filij admouente, ille auriculam matris dentibus euulsit. Et cum mater cæteri q; increparent non modò ut furem, sed in parentem suam impium, inquit, hæc mihi ut perderer, causa extitit.

Si enim

Si enim me tabellam alphabetariam furatum castigasset, nequaquam ad ulteriora progressus, nunc ad supplicium ducerer.

¶ Hæc fabula innuit, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

DE PASTORE ARTEM NAVI

ticam exercente.

Pastor in loco maritimo gregem pascebat, qui cum uideret mare tranquillum, incesit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaq; uenundatis ouibus, emptisq; palmarum sarcinis, nauigabat. Oborta autem uehementi tempestate, & naui mergi periclitante, omne pondus nauis in mare deiecit, uixque euasit exonerata naui. Paucis post diebus, ueniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim sanè tràquillum) respondens, inquit, palmulas iterum uult, quantum intelligo, ideoq; immotum sese fore ostendit. ¶ Hæc fabula innuit, eruditiores effici homines damno atq; periculo.

DE FILIO CVIUSDAM

senis & leone.

Filium senior quidam habebat unicum, generosi animi & uenaticorum canum amatorem, hunc per quietē uiderat à leone trucidari. Territus, ne fortè somnium hoc aliquando sequeretur euentus, extruxit domum quandam quàm politissimam, et laquearibus ac fenestris amœnissimam. Illuc inducens
filium

filium, assiduus illi custos inhaerebat. Depinxerat enim ea in domo ad oblectationem filij, omne animalium genus, in quibus & leonem. Adolescens haec inspiciens, eò amplius molestiae contraherebat. Quadam autem uice propius stans leonem, inquit, ô truculentissima fera, propter te & inane somnium patris mei, in hac domo asseruor, uelut in carcere. Quid tibi faciam? & haec dicens, manum parieti incussit, oculum leoni eruere uolens, & in clauo, qui illic latebat, offendit, qua ex percussione emarcuit, succreuitque sanies, & febris subsequuta est, breuique tempore adolescens est mortuus. Ita leo adolescentem occidit, nihil adiuuante patris sophismate. ¶ Haec fabula innuit, quae natura sunt, deuitare posse neminem.

DE CALVO CRINESEXTER=
nos gerente pronatiuis.

Caluus quidam mentitos crines gerens, dum equo uehebatur, ecce sibi ualidior uentus illos de capite sustulit. Risus statim magnus à circumstantibus excitabatur, & ille mutuo risu ad illos inquit: Quid mirum, si crines, qui non erant mei, à me recesserint, illi quoque recesserunt, qui mecum fuerant nati? ¶ Haec fabula innuit, non debere nos mœrere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, id non potest nobiscum perpetuo permansere.

FINIS.

ÆS O P I

ÆSOPI

FABVLATORIS CLARISSIMI

Apologi, è Græco Latini per Ri-
micium facti.

ARGVMENTVM.

AESOPVS fabulator clarissimus, natione quidem Phrygus, fortuna uerò seruus fuit, colore niger, ac facie supra modum desormis. Is, quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalis in somnis sibi assistens, largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamq; ac uariarum fabularum inuentionem, quæ porro fabule non parum conducunt mortalium uite, nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominũ sunt actiones, quas ita ante oculos ponit, quòd audientium animos incitat ad uirtutem, nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo, ipse non aperiat. Has igitur fabulas, si quis ritè gustauerit, quam uiam sequi, quamq; uitare debeat, in priuatis publicisq; negocijs facile comperiet. Nam in primis fabulam narrat, tum quid fabula significet, compendiosius exponit, atq; ordinem alphabeti in Græco secutus, qui in Latino sermone seruari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila

DE AQUILA & Vulpe.

Aquila & Vulpes, conflata inter se amicitia in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conuersatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta super arbore instituit. Vulpes uerò arborem propter, inter dumeta catulos collocauit. Vna igitur dierum, cum uulpes latibulum egressa, pastum catulis quæreret, aquila & ipsa cibi indiga, in latibulum deuolans, uulpis catulos arripuit, ac pullis suis comestum præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, ualdè tristata est, et cum aquilam ulcisci non posset, quia quadrupes existens, uolucrum persequi nequibat, quod unum miseris ac impotentibus datur, aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur, tantum in odium cum uiolatur, uertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus, ruri capras immolari, cuius frustum unâ cū carbonibus accensis aquila arripicns, sustulit ad nidum, sed uento uehementius spirante, nidus, qui ex sceno ac materia exili aridaq; confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam sentientes, quum uolare adhuc nequirent, humi decidunt, uulpes confestim illos arripicns, in aquilæ conspectu deuorat.

¶ Hæc fabula significat, quòd qui amicitiam uiolant, quamuis quos læserint, ultionem declinant, Dei supplicium non tamen effugiunt.

DE AQUILA ET CORVO.

Aquila

Aquila celsa ex rupe deuolans, agnum ex omni grege arripuit, quam rem cum coruus conspicatur, emulatione motus, uehementi cum strepitu ac stridore deuolat in arietem, atque unguis in arietis uellus ita implicat, quod inde etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc pastor, cum ita implicitum uidet, accurrens, coruum comprehendit, atque alarum pennis incisus, pueris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiam coruum rogaret, quæ nam uolucris esset? Coruus ait, prius equidem quo ad animum aquila sui, nunc uero me coruum esse certè cognosco.

¶ Fabula significat, quod qui supra uires quippiam audet, hoc solum efficit, quod in aduersa sepius incidit, ac se uulgo ridiculum exhibet.

DE AQUILA & Scabrone.

Aquila leporem persequebatur, at lepus auxilij inops, quæ tempus obtulit, scabronem conspicatus ab eo auxilium implorauit, cui sedulo pollicitus est tutelam ac custodiã suam. Deinde cum aquilam propinquantem scabro conspicatur, eam preatur, ne suum eripiat sibi seruum. At aquila scabronis paruitatem contemnens, coram eo leporem exedit. Verum scabro suæ iniuriæ memor, ubi aquila nidificaret, obseruat. Ecce aquila oua parit, scabro alis elatus, ad aquile nidum uolat, atque oua deuoluens, humi deiecit. Aquila iactura ouorum
mærore

in cerore concita, euolat ad Iouem (est enim ales Deo illi sacra) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Iupiter sibi concedit, ut cum tempus adest, eius in sinu pariat oua. Hoc scabro prouidens, globum e stercore conficit, atq; sursum euolans, in Iouis sinum demisit. Iupiter uolens e sinu globum excutere, oua aquilae simul excussit. Ex tunc aiunt, aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt. ¶ Fabula significat, quod nullus est contemnendus, quoniam nemo est, qui iniuriam accipiat, quin cum tempus datur, se ulcisci querat.

DE PHILOMELA & accipitre.

Philomela cum in alta quercu sederet, more suo sola canebat, eam accipiter cibum queritans, cum intueretur, repente euolat, illamq; rapit, At Philomela, cum se interitum ire uidet, accipitrem precatur, ut se missam faciat, quonia ad explendum eius uentrem, ipsa satis minima sit, sed pro saturitate sua ad maiores aues ut se uertat, opus profecto fore, eam accipiter torue conspiciens, ait: Stultus equidem nimium essem, si quem manibus teneo cibum, illum dimitto, amplioris spe pastus. ¶ Fabula significat, quod qui omittunt id, quod manu tenent, rerum maiorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

DE VULPE ET TRAGO.

Vulpes & tragus sitientes, in puteum descenderunt. Verum enim post potum cum egres-

M

sum

sum conspiceret hircus, uulpes ei comiter ait: Bono sis animo, nam quid salutis nostræ opus sit, probè animaduerti. Si enim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusq; muro adhaerebis, tuas ego scapulas cornuaq; conscendens, cum egressa puteum fuero, te manu comprehendens, hinc desuper traham. Huic caper promptè deseruiuit, uulpes suo exultans egressa, circa os putei capro illudebat. Ad dum caper illam incusat, sibi pacta haud seruasse, ei facete uulpecula inquit: Si ea caper sapientia præditus esses, quo pilorum ornatu isthæc tua barba referta est, non prius in puteum descēdisse, quàm egressus pensiculate uisidisses. ¶ Fabula significat, quòd homines consilio præditi, rerum fines prius inspiciunt, quàm dent operam rebus gerendis.

DE VULPE ET LEONE.

Vulpes quæ nunquam uiderat leonem, cum illi fortè obuiaisset, adeò pertimuit, ut mortem penè obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minimè ut primum. Eum tertio cum intuetur propè accedens, fuit ausa coram differere. ¶ Fabula significat, quòd rerum terribilia usus & consuetudo domestica facit.

DE CATO ET GALLO.

Catus cum gallum cepisset, atq; causam quæreret qui cum comedere posset, illum criminari coepit, quòd esset animal turbulentum, qui no-

Et ucla.

At clamitando haud permetteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quòd id ageret ad eorum utilitatem, cum ad opera facienda illos excitaret. Rursus catus ait, impius es, ac supra modum scelustus, qui agis continuo contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed per incontinentiam te cum illis commisceas. Gallus item defendebat, quòd domini sui quæstus gratia, id quoq; ageret, enimvero ex huiusmodi coitu gallinæ pariunt oua. Tunc inquit catus, excusationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

¶ Fabula significat, quòd qui prauus existit natura cum semel delinquere animo proposuit, quamuis cause desit prætextus, à prauitate tamen non desistit.

DE VULPE SINE CAUDA.

Vulpes ut è laqueo euaderet, abscissa cauda cum è pudore uitam sibi mortem putaret, excogitauit alias dolo inducere vulpes, ut sub communis commodi specie sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus leuaret. Itaq; ad unum uulpibus congregatis, suadet, ut caudam sibi abscindant, differens, caudā non modò dedecori uulpibus esse, sed oneri graui atq; inepto. E uulpibus ei una facetè respondit: Heus soror, si res ista tibi soli conducit, tum itidem alijs consulere haud est equū.

¶ Hæc fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie suum commodum consulendo prospiciunt.

DE PISCATORE SMARIDA

ride pisciculo.

Piscator quod mari rete tetendit, eo smarida cepit pisciculum, qui parua adhuc ætate piscatoriam orabat, ut dum grandis esset, atq; maiorem questum ex ea assequi posset, eam uita donaret. Huic piscator lepidè respondit: Ego quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem, amplioris spe questus.

¶ Fabula significat, quòd certa pro incertis, quamuis magna insit in eis spes, stultum est dimittere.

DE VULPE ET RUBO.

Vulpes cum sepem quandam ascenderet ut periculum uitaret, quòd sibi imminere uidebat, rubum manibus comprehendit, atq; uolam sentibus profigit, & cum grauiter saucia foret, gemens inquit ad rubum, ut me iuuares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus, errasti uulpes, ait quæ pari dolo me capere putasti, quo cætera capere consueuisti. ¶ Fabula significat, quòd stultum est implorare auxilium ab alijs, quibus à natura datum est obesse potius quàm alijs prodesse.

DE VULPE CROCODILO.

Vulpes & crocodilus de nobilitate contendebant, cum crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se iactaret de splendore progenitorum suorum. Vulpes ei subridens ait: Heus amice

amice, & si tu hoc quidem non dixeris, ex tuo corio
clare apparet, quod multis iam annis tuorum splen-
dore fuisti denudatus. ¶ Fabula significat, quod ho-
mines mendaces res ipsa potissimum refellit.

DE VULPE & Venatoribus.

Vulpes uenatores effugiens, ac per auia cura-
rendo iam defessa, hominem casu reperit li-
gnarium, quem rogat, ut se quoquo loco ab-
scondat. Ille tectorium sibi ostendit. Vulpes istud in-
grediens, in angulo quodam se abscondit. Adsunt ue-
natores, lignarium, si uulpem uiderit, rogant. Li-
gnarius uerbis quidem uidisse negat, manu uero, ubi
uulpes latebat, locum ostendit. Verum enim uenato-
res re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos
abiisse prospicit, tectorio egrediens, tacite recedit,
lignarius uulpem criminatur, quod cum saluam fece-
rit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc uulpes se conuer-
tens, illi facetè ait, heus amice, si manum, opera ac
mores uerbo similes habuisses, meritas tibi persolue-
rem gratias.

¶ Fabula significat, quod homo nequam, etsi bona
pollicetur, mala tamen & improba praestat.

DE GALLIS ET Perdice.

Gallos quamplures cum quis domi haberet,
quam emerat perdicem, illis compascere per-
misit. Sed cum galli illam infestarent, rostrisq;
percuterent, perdix ea iniuria uehementer perdo-
luit,

luit putans quia aduena, nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde, cum ad inuicem certantes conspiceret, per dix amota animi perturbatione, ait, de cætero equidem haud tristabor, posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

¶ Fabula significat, quòd homines sapientia præditi, moderato animo ferant, iniurias, ab his maximè sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

DE VVLPE ET LARVA.

Vulpes citharædi domũ ingressa, dum quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosa compositũ, quod manibus capiens, ait: ò quale sine cerebro caput.

¶ Hec fabula significat, quod non omnes corpore decoro, eandem animo habent pulchritudinem.

DE HOMINE & ligneo Deo.

Homo quidam Deum ligneum domi habens, eum oravit, ut boni quippiam sibi tribueret, sed quanto magis orabat, eo res domi angustior erat, demũ ille concitus ira, Deum cruribus cepit, & caput parieti percutit, illi exciso igitur capite, multum auri exiit, quod homo colligens, ait, peruersus nimium es, atq; perfidus, qui dum in honore te habui, nihil quidem profuisti, percussus uerò ac uerberatus, boni plurimum contulisti.

¶ Fabula significat, quòd homo nequam, si quando prodest, id efficit coactus.

De cane

DE CANE ad cœnam uocato.

VIR quidam, cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam domũ uocauit. Eius quoq; canis canem alterius ad cœnam inuitabat. IS domum ingressus, cum tantum dapium uidet apparatus, letus ipse ait: Hodie porrò ita me explebo, quòd die crastino comedere non indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus uerò eum conspiciens, tacitus per caudam capit, atq; illum sæpius rotans, per fenestram proijcit. Ille attonitus humo assurgens, dum clamando aufugit, cæteri canes sibi occurrunt, atq; rogitant, quàm opiparè cœnauerit. At ille languens ait: Ita potu ac dapibus me expleui, quòd cum exiuerim, uiam non uidi.

¶ Fabula significat, quòd quibus rebus quis doliturus est, rebus illis letari non debet.

DE AQUILA & Homine.

Aquilam homo quidam cum cepisset, pennas alarum sibi euulsis, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, penas alas denuò munit, tum aquila uolans, leporem capit, fertq; illum benefactori suo. Quam rem conspiciens uulpes, homini ait: Noli hanc aquilam sicuti prius hospitio habere, ne ceu leporem te æquè uentur. Tunc homo aquilæ iterum pennas euulsit.

¶ Fabula significat, quòd beneficientes sunt quidem remunerandi, improbi uerò omni studio uitandi.

DE VIRO AGRICOLA.

Homo quidam agricultural existens, cum finem uitæ sibi adesse cognosceret, cuperetq; filios in agrorum cultu fieri peritos, eos uocauit, atq; inquit: Filij, ego è uita discedo, bona mea in uinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in uinea thesaurum quendam reperire, assumptis ligonibus, marris ac bidentibus, uineam funditus effodiunt, nullumq; thesaurum inueniunt. Verum enim uinea cū probè effossa forte, longo post plures solito fructus produxit, atq; illos diuites fecit.

¶ Fabula significat, quòd labor assiduus thesaurum parit.

DE CARBONARIO & Lotore.

Carbonarius lotorem quendam rogauit, ut quam precio conduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At lotor rei alias expertus ait: Id conducibile haud mihi esset, nam quæ albificarem, ea omnia carbonum fauillis ipse maculares.

¶ Fabula significat, quòd res natura dissimiles, stare simul commodè non possunt.

DE VVLPE ESURIENTE.

Vulpes ingenti fame concita, cum quodam in tectorio carnis frustrum ac panem reposita prospiceret, tectorium ipsum intrauit, atq; tantum comedit, quo ad ingentem tumorum uentrem distendit, & cum ex nimia uentris tumefactione in
de egressa

de egredi nequiret, tumens gemebat. Eius gemitum uulpes alia transiens illac cum audiret, illuc accedit, rogatq; quidnam generet, deinde causam gemitus edocta, lepidè ait, isthic manendum est, usq; cum co tenuis efficiaris, quanta eras cum intraisti. Nam eo pacto facile egredieris. ¶ Fabula significat, quòd nihil est tam durum, quòd tempus non dissoluat.

DE PISCATORE QVODAM.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibijs ac reti assumptis, iuxta maris littus accedit, atq; saxo quodam super existens, in primis tubicinare coepit, putans cantu se pisces facile esse capturum. Verum cantu cum nullum consequeretur effectum, depositis tibijs, rete in mare demittit, ac pisces cepit complures. Sed cum reti ex pisces extraheret, atq; eos saltantes perspiceret, non insulse ait, improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare nolulistis, nunc quia canere cesso saltus datis assiduos.

¶ Hec fabula significat, quòd omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore suo.

DE PISCATORIBVS quibusdam

Piscatores piscatum profecti, diuq; piscando defessi, fame præterea ac mœrore quod nihil cepissent confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in nauiculam saltat, illum piscatores supra modum leti comprehendunt, ac in urbem reuersi, grandi precio uendunt,

M 5

uendunt,

an elre
a
mied
in

uendunt. ¶ Fabula significat, quòd frequentius fortuna id exhibet, quòd ars efficere non potest.

DE VIRO INOPE & infirmo.

Homo quidam pauper cum egrotaret, Dijs uouit, quando eo morbo liberaretur, boues centum immolare, quòd Dijs experiri uolentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à morbo, cum boues (quia pauper) non haberet, ossa centum bouum collegit, eaq; super altare deponens, lepide inquit: Ecce, quòd uoui uotum uobis nunc persoluo. At Dijs illum ulcisci uolentes, in somnijs sibi assistunt, atq; inquirunt: Ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto, auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnij memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones, captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille talenta auri persolueret eis. ¶ Fabula significat, quòd homo mendax, Deos & homines pariter contemnit.

DE VULPE ET PARDO.

Vulpes cum pardo de pulchritudine contendebat, cum uarijs corporis notas pardus sibi ducceret decori, uulpes ei comiter ait: Ego quidem longè formosior sum iudicanda, quæ non corpus, sed animum uarijs notis habeo notatum.

¶ Fabula significat, quòd decor mentis est potior omni corporis ornatu.

DE PISCATORIBVS quibusdam.

Piscatores

Piscatores quidam e mari rete trahebant, quod cum graue esse sentirent, letitia gestiunt, putantes multos pisces se habere irretitos, sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum uero ingens reti inesse cum perspiciunt, longe tristantur. Quidam ex illis natu iam grandis, non inurbanè socijs inquit: Animis estote quietis, quippe letitiæ soror est mœstitia, oportet enim casus prospicere futuros, illosq; ut leuius quis ferat persuadere sibi esse euenturos.

¶ Fabula significat, quòd qui reminiscuntur sortis humanæ, in aduersis minimè franguntur.

DE RANIS Regem petentibus

Ranæ mœrentes, quòd sine rege forent, Ioui supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi dedat. Iupiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium demisit, quod dum in stagnum cecidit, eius sonus supra modum terruit ranas, quæ cum lignum esse nouerunt, rursum Ioui supplicatum mittunt, ut regem uiuum haud mortuum sibi dedat. Iupiter stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is in diem cum ranas deuoraret, tertio ranæ Iouem præcantur, ut regem seuum atq; immanem ab eis amoueat. Tunc Iupiter inquit, quem tot precibus regem exorastis, eum uobis perpetuo habetote. ¶ Fabula significat, quòd sæpè ea precamur, quæ impetrasse nos postea pœnitet.

De

DE CATA in foeminam mutata.

Cata quædam speciosi cuiusdam adolescentis amore capta, qui Venerem orauit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis mutauit eam, quæ cum longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experiri cupiens, si mutata facie, mutasset & mores, in medium constituit murem, quem cum illa prospexit, oblita formæ & amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Quæ super re Venus indignata, denuo eam in priorem formam mutauit. ¶ Fabula significat, quòd homo nequam, licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

DE SENE MORTEM VOCANTE.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa uia defessus esset, fasce humi deposito mortem uocauit, ecce mors aduenit, causam quamobrem se uocarit, interrogauit. Tunc senex, ut hunc lignorum fascem super humeros mihi imponeres, ait. ¶ Fabula significat, quòd quisquis uitæ cupidior est, licet mille subiiciatur periculis, mortem tamen semper deuitat.

DE MULIERE ET MEDICO.

Mulier anus, cum ophthalmiam pateretur, medicum ad se curandum accersit, certum precium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur,

raretur, si uerò non liberaretur, nihil ci debere pacta est. Medicus uerò, quoties illam ibat curatum, toties quippiam à domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret, medico mercedem pactam petenti, soluere denegat. Quamobrem uocata in iudicium, pactum quidem non denegat, sed se curatam ophthalmia esse, id uerò pernegat, aiens, cum caecam eram, domum multa supellectile refertam uidebam, nunc cum uideo, ut medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio. ¶ Fabula significat, quòd homines auaritiæ dediti, sibi met sepius contradicunt.

DE AGRICOLA & canibus.

Agricola quidam, magnitudine hyemis in suburbanis se locauit, sed cum alimonia sibi deficeret, capris & ouibus primum uesci cepit. Cum uerò indiem magis seuiret hyems, bobus quoque non pepercit, quod facinus cum animaduertunt canes, inuicem uerba faciunt: Quid hic stamus, inquit, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? putamus ne eum nostræ parcere uitæ, qui alimoniæ gratia boues iugulauit?

¶ Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter seuiunt.

DE AGRICOLA ET FILIIS.

Agricola quidam quamplures habuit filios, continua seditione discordes, ac eius admonitiones

nitiones perpetuò negligentēs. Cum fortè unà domè omnes sederent, iussit pater uirgarum fascem coram deportari, atq; natos cœpit hortari, ut integrum fascem disrumperent. Cum igitur fascem cum totis uiribus frangere non possent, genitor præcepit, ut soluto fasce, singulatim frangerent uirgas, cum quisque facillè hoc persiceret, tunc factò silentio, pater ait eis, si quando animis idem sentietis, nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis. Sed si inter uos scditiones seruabitis, qui uolet, is facillè uos perdet. ¶ Fabula significat, quòd fortior est unio, quàm scditio, quæ est imbecillis.

DE MULIERE ET GALLINA.

Vidua quedam mulier gallinam habebat, quæ die quolibet pariebat ouum, putauit mulier more ingenij humani, quod sitis habendi semper sollicitat, gallinam illam bis die parituram, si plus speltæ traderet ei solito. Atq; gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum desijt parere ouum. Sic mulier, ex quo maius lucrum quæritabat, id cæcè augendi cupiditate amisit.

¶ Fabula significat, quòd plurima cupiditate rerum, præsens tandem deperditur quæstus.

DE HOMINE à cane morso.

Homo quidam cum eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quò sanari posset, quidam sibi obuiam factus, atq; de medico

medico rogatus ait : Si uis amice fieri sanus , non est tibi opus medico. Nam si canis, qui te momordit, à uulnere lingua sanguinem terget, ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arridens, uenustissimè inquit : si huiusmodi uxor remedio , in diem magis ac magis à canibus mordebor. ¶ Fabula significat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficijs retribui solent.

DE DVOBUS amicis & ursa.

AMici duo cum rus uiarunt, ursa eis obuiam occurrit, qua prospecta, alter eorum territus, ut se saluaret, continuo arborem ascendit. Alter cum ursæ uiribus posse obsistere dubitaret, uti mortuus hami iacuit resupinus, retinens statum atq; anhelitum, cum nec ore nec naso respiraret, ursa eum exanimatum existimans, abiit. Dicunt enim à cadauere ursam omnino se abstinere. Alter deinde ex arbore descendens, quid in aurem sibi dixerit ursa, socium rogauit. Ille urbano sermone respondit: Admonitus sum ab ursa, ut cum huiusmodi amicis non proficiscar amplius. ¶ Fabula significat, quòd eorum amicitia colenda non est, qui cum opus est, amicis subsidia denegant.

DE ADOLESCENTIBVS

duobus & coquo.

Adolescentuli duo, æquis sumptibus carnes coemerunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter

Obiter coquus cum alijs uacat negocijs, alter iuuenum carnes eas clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, se haud habere iurat, qui uerò habebat, se non accepisse iurabat. Coquus percepto iuuenum dolo, ait: Etsi fallor equidem á uobis, per quem uerò iuratis, res ipsa non latebit Deum. ¶ Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.

DE DVOBVS INIMICIS.

DVO quidam gladiatorio animo inter se inimicitias habentes, una in nauis nauigabant, et cum alter eodem in loco stare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate, cum nauis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat nauis gubernatorem, que pars nauis submergi prius deberet, & cum gubernator puppim dixisset, ait ille, mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori prospicio. ¶ Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, seipsum perdere sepius cligit.

DE CALAMO ET OLIVA.

QUÆnam esset fortior, durior, & magis resistens, canna & oliua inuicem contendebant, oliua calamo humilitatem obijciebat, eò quòd uentis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit uerbum, paulò post turbine uehementi aspirans uentus radicitus euulsit oliuam, totis uiribus

uiribus sibi obsistentem. At canna flatibus se incli-
nans, salutem facile est assecuta.

¶ Fabula significat, quod potentioribus sine contro-
uersia mos est in tempore gerendus.

DE VITVLA ET BOVE.

Vitula cum bouem arantem prospiceret, illum
præ se quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum
immolationis affuit dies, bos quidem missus,
vitula uerò, ut immolaretur, retenta est. Quam rem
bos, cum conspiciatur, subridens ait: Heus vitula, idcō
non laborabas, ut immolareris. ¶ Fabula significat,
quo ociosis et nihil agētibus, pericula quoq; imminēt

DE PVERO ET FORTVNA.

Cum puer quidam iuxta puteum dormiret,
fortuna illuc accedens, illum excitauit, inqui-
ens, surge, & hinc ocys abi, quippe in pu-
teum si caderes, non tuam inscitiam, sed me fortu-
nam omnes accusarent. ¶ Fabula significat, quod
frequenter pericula culpa nostra incurrimus, deinde
abs re fortunam accusamus.

DE MVRIBVS ET CATO.

Domo quapiam quod per plures essent mures,
catus presentiens illuc accessit, atq; nūc unū
nunc aliam capiens, complures interimendo
comedit. Verum mures ubi se in diem consumi perci-
perunt ad unū coacti, inquiunt secum, de cætero in fe-
rius non esse descendendum, si nolumus perditum iri

N

omnes

omnes, sed hic superius manendum, quo catus ascendere non potest. At catus consilio murium percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat, è muribus quispiam deorsum acutè prospiciens, ut catum esse cognouit haud in facetè ait: Heus amice, etsi te solem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

¶ Fabula significat, quòd uir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non amplius ficit.

DE SIMIA ET VULPE.

A pud brutorum animalium concilium, simia ita appositè saltauit, quòd omnium ferè consensu rex statim fuit creatus. At uulpes inuidens ei, ubi uiderat carnes laqueo in fovea sitas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam: Hic thesaurus absconditus est, qui ex lege pertinet ad reges, quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia uulpis suasu illuc temerè accedens, ut se captam laqueo sensit, uulpem acriter accusat, quæ dolose deceperat. Ei uulpes haud illepidè ait: Heus stulta, quæ cum fortuna te extulisset, dominari cæteris iam te putas dignam. ¶ Fabula significat, quòd qui temere quippiam aggreditur, temerè in aduersa incidit, ac uulgo ridiculus fit.

DE CERVO & Leone.

Ceruus uehementi siti cum uexaretur, ad fontem proficiscitur, dumq; potat, suam in aqua prospici

prospiciens umbram, ualdè letatus est magnitudine
cornuum ac ramositate, deinde pedes & crura pro-
spiciens nimium contristatus est. Hec dum animo uer-
tit, ecce leo apparet, ac ceruum persequitur. At cer-
uus fugam arripens, leonem per campos longè an-
teibat. Dicunt enim ceruorum uires consistere in pe-
dibus, ac leonis in animo stare robur. Quousq; igitur
leo per campos secutus est ceruum, cum assequi non
potuit. Casu uerò contigit, ceruum nemus intrare,
ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non
posset, à leone captus, cum se moriturum uideret, heu
me miserum, inquit, qui cornibus gauisus, ipsis corni-
bus pereo. ¶ Fabula significat, quòd quæ putamus
nobis profutura, ea nobis sepius obsunt.

DE AGRICOLA & Pelargo.

Agricola laqueos in agro tetendit, ut grues &
anseris uenaretur, qui sata sua continuè de-
pascabant. At simul uenatus est cum illis pe-
largum, qui pede tentus, rogat agricolam, ut eum
soluat, missumq; faciat, cum nec sit grus, nec specie
anser, sed pelargus, auium piissimus, qui parentibus
semper deseruiat, nec illos in senectâ deserat unquã.
Ei agricola subridens, ait: Quæ dicis haud me sus-
ciunt, nam qui sis probè teneo, sed his simul captus
cum sis, his quoq; simul est moriendum. ¶ Fabula si-
gnificat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur
crimine, pari poena plebitur cum illis.

DE AGNO ET LVPO.

Agnus in domo bene clausa existens, cum lupum ad se uenientē perspexit, illum conuitijs et maledictis persequitur. At lupo inquit ei, non tu, sed locus inaccessibilis mihi conuitia dicit.

¶ Fabula significat, quòd locus & tempus faciunt timidos persepe audaces.

DE IOVE ET CORVO.

Iupiter uolatilibus regē creare uolens, diem concilij auibus indixit, ut qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quā rē præsentiens coruus ac sue deformitatis conscius, pennis aliorum hinc inde collectis, se decorauit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies præfinitus, ueniunt ad concilium aues. Iupiter coruum ob pulchritudinem, cum regem auibus creare uellet, id aues indignè ferentes, quæq; suas coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cum esset exutus, coruus ut erat demū remansit.

¶ Fabula significat, quòd qui rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam ipse sit, cuiq; liquido patet.

DE TVBICINE QVODAM.

Tvbicen quidam, tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus, miranda uoce clamat. Ne abs re ac frustra me occidere uelitis, ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud possideo. Qui cum unctum ducebant, huiusmodi uerba contrà reddiderunt.

runt. Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quod cum hostibus manum conferre deuitans, alios sonitu ad pugnam hortaris. ¶ Fabula significat, quod grauiore poena sunt iudicandi, qui cum ipsi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agendam impellunt.

DE FABRO ET CANE.

Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet, continuè dormiebat. Cum uerò manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant deiecta, ceu ossa & alia huiusmodi, sine mora corrodebat, quam rem animaduertens faber, ait ad canem: Heus miser, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & segnitia teneris. Rursum cum dentes moueo, statim surgis, & cauda mihi applaudis. ¶ Fabula significat, quod socordes & somnolenti, qui ex aliorum uiuunt laboribus, graui censura sunt coërcendi.

DE MVLA.

Mula quædam nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciuiabat, secū inquiens Pater mihi equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis. Parum post contigit, quod oportuit mulam quantū potuit currere, sed cū cursu cessauit, heu me miseram, inquit, quæ equi filiā me esse putabam, at nunc memini asinum mihi patrem fuisse. ¶ Fabula significat, quod stulti in prosperis seipsos dediscunt, sed in aduersis suos persepe recognoscunt errores.

DE THYNODelphino.

Thynus cum cum Delphinus persequeretur, magno elatus impetu ac stridore, à uehementi fluctu in Insulam defertur, eundemq; in scopulum à fluctu eodem Delphinus dum se putat capere thynum, ipse quoq; defertur, thynus conuersus, cum delphinum expirantem animam perspicit, secū ipse ait, mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio.

¶ Fabula significat, quòd quiuis aduersa leuius fert, cum aduersitatum autorem eadem aduersitate se cum opprimi perspicit.

DE MEDICO QVODAM.

Medicus quidam, cum quem curaret egrotū, eum mori contingeret, efferentibus funus, aiebat: Vir iste si se uino abstinuisset, & clysterijs usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his qui aderant, quispiam medico haud in facetè ait: Heus medice ista consilia, cum quibant, dicenda fuerunt, non nunc cum nihil ualeant prodesse.

¶ Fabula significat, quòd ubi haud prodest consilium, id eo tempore dare, est sanè amicū deludere.

DE AUCVPE.

Auceps aucupatum calamos uiscosq; tetendit, et cum turdum canere arboris desuper ramū aspexit, ut eum caperet, calamos crexit. At inter ambulandum pede altero uiperam calcavit, morsusq;

morsusq; ab ea, cum iam iam ob uenenum se deficere
 persensit Heu me miserum, ingemuit, qui dum alium
 capere festino, alter ad mortem me est aucupatus.
 ¶ Fabula significat, quòd quæ contra alios facere
 nitimur, ea persepe ab alijs ipsi patimur.

DE CASTORE.

Castor est animal quadrupes, qui in paludibus
 se nutrit, eius testes uarijs medelis utiles esse
 dicuntur. Itaq; cum quispiã cum sequitur, sua
 persecutionis causam non ignorans, ac pedum uelo-
 citati fidens, quantum potest fugit, usquequo ad lo-
 cum, ne uideatur saluus deueniat, atq; ibi testes exci-
 dens, in uenatores cum sibi appropinquant, proijcit,
 & isto pacto à uenatoribus se eripit.

¶ Fabula significat, quòd sapiens ut à periculis se
 eripiat, nihil intentatum deserit.

DE PVERO oues pascente.

Puer quidam, cum oues eminentiori in loco
 pasceret, sepius clamabat: Heus o à lupis mihi
 succurrite. Qui circum adstant cultores agrorum,
 cultum. omittentes, ac illi occurrentes, atq; nihil esse
 comperiètes, ad opera sua redeunt. Cum pluries puer
 id ioci causa fecisset, ecce cum lupus pro certo adesset,
 puer ut sibi succurratur, serio clamat. Agricola
 id uerũ non esse putantes, cum minime occurrerent,
 lupus oues facile perdidit. ¶ Fabula significat, quòd
 qui cognoscitur mentiri, ei ueritas postea non credi-
 tur.

DE CORVO ET VULPE.

CORVUS cum carniū frustum rapuisset, arborem quandam supersedit, vulpes eum suspiciens, atq; carnes sibi cupiens, illum arte aggredditur. Stans igitur sub arbore, coruum laudare occipit, dicens: O quā maxima avis est hæc, quā speciosa, quā uenatrix, quā formosa, hanc decuit esse auium regem. Nam omnia regia super alias sibi sunt aues, si modo uocem haberet. His laudibus coruus inflatus, & dici mutus haud uolens pati ulterius dum magna uoce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cum uulpes rapuisset, conuersa inquit ad coruum: Heus coruc, omnia decora tenes, modo mente haud careres. ¶ Fabula significat, quod qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in aduersa sepius incidunt.

DE CANE ET LUPO.

CANIS cum ante aulam dormiret, lupus superueniens, cum statim cepit, & cum ipsum occidere uellet, canis ne cum occideret, rogauit, inquiens: Here mi lupo, nunc me occidere noli, nam ut uides, tenuis sum, gracilis & macilentus. Sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parum me expectas, ego opiparè manducans, atq; pinguior factus ero tibi utilior. Lupus his uerbis fidem habens, canem dimisit. Paucis post diebus lupus accedens, cum canem domi dormientem reperit, stans
ante

ante aulam, canem rogat, ut sibi promissa præstet. Ei canis haud rusticè, inquit: Heus lupe, si ante aulam de cetero me reperieris, haud amplius nuptias expectes. ¶ Fabula significat, quòd sapiens cum periculum uital, ab illo postea continuè cauet.

DE CORVO ÆGROTANTE.

COruus cum egrotaret, matrem rogauit, ut sua pro sanitate Deos precaretur, inquit, mater, noli plorare, sed Deos potius precare, ut sanitatem mihi restituant. Ei mater scitè respondit, quem Deorum tibi fore propitium putas, cum nullus sit è cuius aras sacra non rapueris? ¶ Fabula significat, quòd qui in prosperitate quemuis offendit, in aduersis amicum sibi reperit neminem.

DE CANE carnes portante.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub aqua umbram perspexisset, putauit alium esse canem, qui plus carniū deferret. Itaq; quas ipse ferebat, eas carnes sub aquas ire demisit, & ut umbram caperet semouit, sed carnes & umbram, quæ sanè nihil erant, simul perdidit. ¶ Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendi quæ tenemus ea sæpenumero perdimus.

DE LEONE ET RANA.

LEo cum ranam magniloquacem audiret, putās aliquod magnum animal esse, se retro uertit, parumq; stans, ranam è stagno excuntem uisit,

dit, quam indignabundus statim pedibus calcavit, aiens, nullum amplius, ut te respiciat animal, clamore mouebis. ¶ Fabula significat, quòd apud uerbosios præter linguam nihil reperitur.

DE LEONE SENE.

LEO cum senuisset, nec uictum sibi querere posset, uiam machinatus est, qui alimenta haud sibi desint. Igressus igitur speluncam, grauiter se egrotare iacens simulabat. Animalia illum uere egrotare putantis, uisitandi gratia ad eum accedebant, quæ leo capiens, singulatim manducabat. Cùm multa animalia iam occidisset, uulpes leonis cognita arte, aditum speluncæ accedens, leonem quo ualeat pacto, exterius stans rogat. Ei leo blandè respondens ait: Vulpes filia, cur non intro ingrederis ad me? Ei uulpes lepidè ait, quoniam heremi animalium ingredientium per plura equidem uestigia cerno, sed egredientium uestigia nulla.

¶ Fabula significat, quòd homo prudens, quia pericula eminentia prouidet, illa facile deuitat.

DE LEONE ET TAURO.

LEO ingentem taurum per insidias sequens, cum propè accessit, eum uocauit ad cœnam, inquit amice, ouem occidi, hodie mecum si placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, ut discubuerunt, cum multos lebetes, nec non magnos & plures obeliscos paratos conspiceret, & ouem ibi
nullam

nullam adesse, è uestigio abiit, quem leo abeuntem
perspiciens, cur abiret, rogauit. Ei taurus haud iura-
bane respondit, non de nihilo equidem habeo, cum in-
strumenta non ad onem, sed ad taurum coquendum
uideam esse parata. ¶ Fabula significat, quòd ho-
mines prudentes minime latent improborum artes,

DE LEONE, ASINO & VULPE.

LEO, asinus & uulpes, conflata inter se socie-
tate, uenatum exeunt, cum multam prædam
cepissent, leo asino mandat, ut prædam diuidat.

Asinus cū eam in tres partes æquales esset partitus,
optionem capicndi socijs dedit, quam partitionem
leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à diuisione
deposuit cum, mandauitq; uulpi, ut prædam ipsa par-
tiretur. At uulpes illas tres partes in unum colligens,
ac præde nihil sibi seorsim relinquens, leoni omnia
tradidit. Tunc leo uulpi ait, quis te partiri edocuit?
Inquit ex tempore uulpes, asini periculum id me fac-
cere instruxit. ¶ Fabula significat, quòd aliorum
pericula homines faciunt cautiores.

DE LEONE CUIUSDAM RUSTICI

stici filiam amante.

LEO cuiusdam rustici filiam amabat, illam cum
habere cuperet, patrè uirginis rogauit, ut sibi
nubere ipsam assentiret. Ei rusticus ait, nullo pacto
se assensurum, quòd filia bestie nubat. Cum illum
leo toruè aspiceret, ac dentibus frenderet, Rusticus
mutato

mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modo dentes & ungulos prius cædat euellatq; , quoniam uirgo illis rebus longè terreatur. Leo id postquam præ nimio amore fecit, rusticū adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus leonem cum ungulis & dentibus perspicit inertē, arrepto fuste, ipsum frequens pulsando persequitur. ¶ Fabula significat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

DE LEENA ET VULPE.

LEena cum à uulpe sæpe exprobraretur, quòd quolibet partu, unum duntaxat pareret catulum, ait: Vnum sanè, & λέοντα.

¶ Fabula significat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, sed in uirtute consistit.

DE LVPO ET GRUE.

LVpus in guttere osse retento, cum longè cruciaretur, grui precium obtulit si illud ex gutture extraheret. Grus rostro cum os è gutture extraxit, precium sibi promissum expostulat. Ei lopus subridens, simulq; acuens dentes, ait: Satis precij tibi esse debet, quòd ex lupi ore caput sine lesione eduxeris. ¶ Fabula significat, quòd apud improbos gratitudo non parua habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

DE LVPO ET AGNO.

LVpus cum agnum inuenisset errantem, cum non cepit fortissima manu, sed causam quaesivit,

uit, quo iure uel iniuria eum comederet, igitur agno-
uerba huiusmodi fecit: Tu mihi abundè iam diu in-
tulisti iniurias. Agnus gemendo ait, quomodo id fieri
potuit, cum nuperrimè uenerim ad lucem? Lupus de-
nuò ait: Agrum mihi pascendo deuastasti. Agnus
inquit ei, cum dentibus etiam caream, id facere ne-
quiui. Lupus rursus ait, ex meo quoq; fonte bibisti.
Et inquit agnus, quo pacto id fieri potuit, cum aquã
ex ætate nouum biberim, sed lac matris eibus &
potus adhuc mihi sit? Lupus demum ira concitus, ait
licet tua soluere nequeo argumenta, cœnare tamen
opiparè intendo, agnumq; accepit, ac illum mandu-
cauit. ¶ Fabula significat, quòd apud improbos
ratio & ueritas locum haud habent.

DE DVOBVS GALLIS IN-
tra se certantibus.

DVO galli intra se ruri certabant. Qui galli-
narum prior dux erat, cum ab altero supe-
ratus esset, præ uerecundia se abscondit, al-
ter uerò uictoria elatus, domus tectum statim super-
uolans, uehementi alarum plausu cantuq; significat,
se riualem suum pugnando superasse, & de aduersa-
rio ferre trophæum. Dum hæc & huiusmodi iacta-
bundus uoce crocitat, ecce aquila cibi indiga, ex alto
deuolans, gallum unguibus rapit, ac pullis suis in ali-
moniam contulit. Quam rem qui uictus fuerat
gallus prospiciens, ceu ex hoste triumphans, in pu-
blicum

blicum uenit, ac solus gallinis liberè potitur.

¶ Fabula significat, quòd qui prosperis nimium stetit, in aduersa sepius præceps incidit.

DE VATE QVODAM.

Foro urbis medio quidam uates, cuius sortem aperiebat futuram, quamobrem magna hominum frequètia stipatus, dum uni aut alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito, domum in ariculo dum abiit, quidam ei obuiam factus, ridiculè ait: Cur alios, quid esset futurum, monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

¶ Fabula significat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina se scire negligunt.

DE FORMICA & COLUMBA.

Formica sitiens in fontem descendit, ubi dum bibere uult, in aquam cecidit. Columba quedam arborem fonti eminentem supersedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora deijcit in fontem, ad quem formica se applicans, ex aquis in tutum se recipit. Obiter auceps quidam aduenit, & ut columbam uenetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit aucupi, eo dolore auceps concitus, calamos demittit, quorum strepitu columba territa, ex arbore aufugiens, uitæ periculum euasit. ¶ Fabula significat, cum bruta in beneficos grata sint, eo magis esse debent, qui participes sunt rationis.

De

DE VITULO ET CERVA.

Vitululus cervæ aliquando ait, cum magnitudine
 sis maior canibus, et pedum celeritate, cursus
 uelocior, et ad pugnam longè cornibus mu-
 nitior, cuius rei gratia mater tantopere canes refor-
 midas? Ei cerua inquit subridens: Quoniam fili li-
 cet quæ dicis, omnia possideam, canum latratum fer-
 re non possum, sed præ timore fugam statim arripio.
 ¶ Fabula significat, quòd qui natura timidi sunt,
 apud eos, ut audeant, nulla ualet hortatio.

DE APE ET IOVE.

Apis quæ cæræ mater existit, quondam acce-
 dens, ut Dijs sacra faceret, Ioui donum obtu-
 lit mellis. Qua oblatione Iupiter letus, iussit
 sibi concedi quicquid ipsa precaretur. Apis igitur
 rogans ait: Illustrissime Deus Deorum, ancille tuæ
 concedere uelis, ut quicumq; ad alucare pro rapiendo
 melle accesserit, is simul ac pupugero eum, continuo
 moriatur. Qua rogatione Iupiter diu ambiguus,
 quoniam genus mortalium longè amabat, demum
 api ait: Satis sit tibi, quòd quicumq; alucaria pro ra-
 piendo melle accesserit, si cum pupugero, et in pun-
 ctura stimulum dimiseris, continuo ipsa moriaris, ti-
 biq; uita sit ipse stimulus.

¶ Fabula significat, quòd inimicis quandoq; mala
 precamur, quæ in nos sæpius uertuntur.

DE MUSCA.

Musca

Mysca quæ in ollam carniū deciderat, cum se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait: **LV** Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me laui, quòd iure saturus mori possū.

¶ Fabula significat, quòd prudentis est, id potenti animo ferre, quod uitari minimè potest.

DE ADOLESCENTE QVODAM
dam & hirundine.

Adolescens luxuriosus, cum bona patris consumpsisset, solaq; uestis remansisset, uisa ante tempus hirundine, æstatam iam adesse existimans, ipsam quoq; uendidit uestem. Sed hyeme denuò orta, cum immenso cruciaretur frigore, uisa rursus hirundine, quæ & ipsa frigore obibat, ait: O pessima uis, quæ me & te pariter perdidisti.

¶ Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

DE ÆGROTO & Medico.

Aegrotus à medico rogatus, quo pacto se habuisset, plus quàm esset opus, seq; sudasse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundo rogatus ab eodem, quomodo se haberet, inquit ægrotus, uehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore medicus quoq; ait. Tertio ab eodem rogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus ait, id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis,

cune

cum quidam egrotum interrogaret, quomodo uale-
ret? Illi eger ait: Signa ad salutem, ut medicus ait,
perplura & optima sunt, illis tamen dispereo signis.
¶ Fabula significat, quòd qui ad uoluptatem loquū-
tur, illis aures præstare quis non debet.

DE LIGNATORE QVODAM.

Lignator quidam, cum iuxta flumen Deo Mer-
curio dicatum, ligna cæderet, securis casu de-
cidit in flumen. Multo igitur mœrore com-
prehensus, iuxta fluminis ripam gemens consedebat.
Mercurius misericordia motus, lignario apparuit,
suiq; fletus causam rogauit, quam simul ac didicit,
securim auream deferens, utrum, quam perdiderat,
illa esset rogauit, ac eam pauper suam esse negauit.
Secundò, Mercurius alteram detulit argenteam,
quam cum pauper ille suam quoq; esse denegaret.
Postremò, Mercurius ligneam sustulit, illam suam es-
se, cum pauper assentiret, Mercurius cognoscens
illum hominem esse uerum, iustumq; omnes sibi do-
no dedit. Accedens igitur ad socios lignarius, quod
sibi acciderat, aperit. Vnus ex socijs id experiri uo-
lens, cum ad flumen accessisset, securim in aquam de-
iicit, deinde flens in ripa consedit, cui Mercurius fle-
tus causam doctus, securim auream afferens, si quam
perdiderat, illã esse rogauit, quam cum suam esse as-
sereret: Mercurius cognita eius impudentia ac men-
dacio, nec auream nec suam quoq; tradidit.

O

Fabula

¶ Fabula significat, quòd quanto Deus propitior est probis, eò improbis existit infestior.

DE ASINO ET IOVE.

Asinus olitori cuidam seruiens, cum multum comederet, & parum laboraret, Iouem exorauit, ut alium dominum sibi mutaret. Itaq; Iupiter mandat, ut figulo ueneat, apud quem asinus, ut laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & huiusmodi. Secundo Iouem precatur, ut alij deseruiat domino. Iupiter iterum mandat, ut coriario uenundetur, cui asinus multo cum labore, & pauco cibo seruiens, heu me miserum cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriore perueni, apud quem, ut uideo, corium meum etiam post mortem cruciabitur.

¶ Fabula significat, quòd priores dominos tunc serui desiderant, cum deteriores experiuntur.

DE LEPORIBVS & Ranis.

Lepores in unū simul conuenerunt, ubi cum de miseria ipsorum innata dolerent, gementq; quòd uita eis, quàm cæteris animalibus data esset miserior, quoniam homines, aquile & canes ad mortem eos usq; persequerentur, decernunt melius sibi fore semel mori, quàm in uita tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio, ut se in stagnum precipitent, dum ocyus tendunt, ranae quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt,

desiliunt, seq; aquis submergunt. Quam rem qui lepus præibat cum conspicatur, reliquis ait, state, nam nobis sententia mutanda est. Quippe ut liquidi uidetis, animalia quàm nos magis timida reperiuntur.

¶ Fabula significat, quòd cum miser miseriorum aspicit, suam æquius miseriam fert.

DE ASINO ET EQVO.

Asinus cum equum alimonia & ocio, diligentè cura abundare prospiceret, cum longe beatorem esse commendabat, seq; nimium infelicem dicebat. Qui cum multum laboraret, & ad saturitatem de paleis baud haberet. At cum tempus belli aduenit, miles armatus equum ascendit, & cum medios decurrit in hostes, equus mucrone percussus, cadit humi prostratus. Quem asinus prospiciens, ingemuit, eiusq; misertus, sui animi sententiam mutauit. ¶ Fabula significat, quòd cum paupertate, quæ mater est quietis, quis conuenire debet potius, quàm locupletioribus inuidere.

DE ASINO & Lupo.

Asinus quidam altero pede sentem calcauit, claudusq; factus, cum lupum ad se uenientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili uoce inquit: Heus lupo, demorior equidem è dolore, sed ex quo opus est, ut tibi & coruis futurus sim cibus, obsecro quatenus tua benignitate sentem è pede uelis extrahere, ut munere tuo, extremam sine dolore

obeam diem Dum sentem dentibus lupus euellit, asinus cum calce percussit. Lupus deinde naso, fronte ac dentibus perfractis, heu me miserum exclamat, iure hoc patior, deplorando reiterat, qui cum essem coquus, medicus esse uolui. ¶ Fabula significat, quod quam quisque norit, ea se exerceat arte.

DE MULIERE & Gallina.

Mulier quædam gallinam habebat, quæ aurea continuè oua pariebat, putans igitur totam intus auream esse, illam occidit. Sed cum alijs gallinis esse similem reperit, ubi diuitem fore se putauit, quem primò questum habebat, cum plus habendi cupiditate amisit. ¶ Hæc fabula significat, quod plus habendi cupiditate id sepe perimus, quod habemus in manibus lucrum.

DE RANA ET VULPE.

Rana in palude existens cæteris animalibus clamando, cum profiteretur medicam se esse pharmacorumque peritam, ei uulpes uenustissimè ait: Qui alios curaueris, cum claudicantem curare te nescias? ¶ Fabula significat, quod alios docere quis non potest, id quod haud didicerit.

DE SERPENTE & Agricola.

Serpens ante agricolæ cuiusdam domum latebrat habens, cum ab agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quod morsu ex illo puer repente obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes

parentes gemitus oritur. Tunc pater mærore cons-
 citus, accepta securi, serpentem ut occideret, perse-
 quitur, uibransq; securim, ut serpentem percuteret,
 extremum eius caudæ cecidit, deinde uolens pacem
 cum serpente conficere, acceptis farina, aqua, sale &
 melle, ad reconciliandam inter se amicitiam uocat
 serpentem. Ei serpens sub petra latens, sibilando ait:
 Frustra laboras bone uir, nam inter nos amicitia fo-
 re non potest. Quippe dum me sine cauda aspexero,
 & tu tui filij sepulchrum, quieto animo esse nequi-
 bimus. ¶ Fabula significat, quòd dum iniuriam re-
 cens uel maximè excitat memoria, odia tolli minimè
 queunt.

DE GALLINA ET VULPE.

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cum
 gallinam nido ægotantem aspexisset, eam
 rogauit quomodo ualeret. Cui gallina prom-
 ptè respondit: Meliuscule me haberem si hinc abires
 soror. ¶ Fabula significat, quòd inimicorum præ-
 sentia nimium est molesta.

DE VIATORE.

Viator quidam, cum multam uiam uiasset, uo-
 tum Mercurio uouit, quòd si quid reperiret,
 eius rei medium sibi offerret. Fortè igitur
 adiuuenit peram amygdalis & dactylisq; refertam. Et
 cum putaret id esse argentum, peram capiens, amya-
 gdalarumq; nucleos & carnes dactylorum ipse co-
 medit.

medit. Deinde templū Mercurij ingressus, atq; arane
manibus tenens, uerbis ridiculis inquit ad eum: Votū
Mercuri nunc persoluo tibi. Nam quas equidem res
ad inueni, earum tibi offero medium, ossa scilicet da
ctylorum ac testas amygdalarū. ¶ Fabula significat,
quo homines auaritia deorum efficit contemptores.

DE LEONE & Homine.

LEO & homo, cum semel simul uiam uiarent,
ac inter uiandum se quisq; uerbis commendat
ret, ecce lapideæ occurrerunt columnæ, in quib
bus erat incisum, quòd homo suffocabat leonē. Quam
sculpturam homo leoni ostendens, ait, hīc uidere li
cet quanto homines leonibus ac feris omnibus præ
stantiores sunt, ac robustiores. Ei leo promptè re
spondens, inquit, si apud leones essent ceu apud ho
mines, qui sculperet scirēt, plures à leonibus homines
quàm ab hominibus leones suffocari sculptos uide
res. ¶ Fabula significat, quòd homines iactabundi
sunt se fecisse, quæ facere nunquam tentarunt.

DE VULPE QVADAM:

Vulpes cum racemos uuarum plenos iam ac
maturescentes prospiceret, cupida de illis
manducare, omnem uiam machinata est, qua
illos comprehendere posset. Sed cum omnem uiam
frustra tētasset, nec desiderio suo satis facere quiuisset,
mæstitiam uertens in gaudium ait. Racemi illi
adhuc nimium sunt acerbi. ¶ Fabula significat, quòd
prudens

prudentius est fingere, se ea nolle, quæ consequi non posse cognoscit.

DE PVERO & Scorpione.

Pver quidam ruri uenabatur locustas, & cum Scorpionem capere uellet, scorpio eius simplicitate cognita, ait ei: Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non uis totus perire. ¶ Fabula significat, quod qui ad utramq; partem cogitat, is quæ sequi & quæ uitare debeat, probè teneat.

DE VENATORE & Perdice.

Venator quidam, cum quam ceperat perdicem occidere uellet, perdix gemens huiusmodi uerba facit ad eum: Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac uitam donaueris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei auceps appositè respondit: Nunc eò magis occidi dignam iudico, quod amicos per insidias perdere polliceris.

¶ Fabula significat, quod qui sibi charos perdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

DE LEPORE & Testudine.

Testudo cum eius pedes lepus derideret, subridens inquit ad eum, si periculum in cursu feceris, quod quam tu uelocior sim liquidò cognosces. Cui lepus ait: Te profecto fugit, quid mei ualeant pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum & terminum nobis diffiniat. Igitur eligunt uulpem brutorum omnium sagacissimam, qua ut locum & curam

ſus terminum conſtituit, teſtudo omni ſegnitiã ac negligentia ſemota, iter arripiens haud quieuit, donec ad terminum peruenit. Lepus uero pedibus fidens, ubi paululum quieuit, ſomno excitatus, quantum pedes ualuerunt ad terminum cucurrit, ibiq; cum teſtudinem quieſcentem reperit, ſe cum rubore fateſtur à teſtudine ſuperatum.

¶ Fabula ſignificat, quòd ſtudio & diligentia, non corporis uiribus, res uel maximè conficiuntur.

DE SALICE ET SECURI.

S*Ecuris cum ſalicem cæderet, ex ea ipſa cuneos ſecit, quibus ſalicem facilius ſcinderet. Quam rem præſentiens ſalix, gemens ciulansq; ait: Non tantum de ſecuri queror, quæ hominum manibus me ſcindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo. ¶ Fabula ſignificat, quòd in aduerſis non ueri amici infeſtiores amicis, quam inimici ſæpius redduntur.*

DE PVERO QVODAM FVRE.

P*Ver quidam è ludo literario librum ſocio clam auferens, ſuæ matri tradidit illū, quem mater cum libenter accepiffet, nec filium caſtigaffet, ruruſus puer alij ueſtè clam abſtulit, atq; matri quoq; detulit, quam cum mater etiam libenter accepiffet, puer caſtigatione carens, cum plura in diem ac maiora creſcentibus annis furaretur, demū publicè captus, cœni furti reus, per queſtores publicè damnatus eſt.*

est mortis. Sed cum ad locū iusticiæ duceretur, cumq; mater gemebunda sequeretur, impetrata uenia, ut matri ad aurem unum loqui uerbum ualeret, ad eam conuersus, atq; os auri matris adhærens, uti quippiā secreto dicturus, aurē dentibus sibi abscindit. Mater uerò præ dolore exclamans, mala sibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cum supra modum criminarentur, non solum furti, sed quòd iam impius fuerit in matrem. Ille absq; rubore inquit ad eos: Nemini uestrum sit mirum, quòd aurem matri dentibus abscidi. Ipsa enim huius meæ perditionis autor & causa est. Quippe si me castigasset cum ei librum detuli, quem socio è scholis clam abstuli, omisis præ timore uerberum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non peruenissem.

¶ Fabula significat, quòd qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

DE PASTORE ET MARI.

Pastor quidam iuxta littus maris pecudes pascebat, cum mare ipsum semel placidum aspiceret, nauigandi studio captus, oues pro dactylis commutauit, quibus naui impositis, cum altum iam nauigaret, & tempestate sine spe salutis fluctuaret, que in naui sunt, ea omnia proiecit, atq; in portum uix se recepit. Denuò cum oues pasceret, ac rursus mare tam tranquillum uideret, suo consocio ipsam maris tranquillitatem commendanti, ridicule ait

O S

mare,

mare iterū dactylos cupit. ¶ Fabula significat, quòd
usus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

DE PVNICA & malo arboribus.

PVnica & malus arbores, de pulchritudine con-
tendebant, cum diu inter se uarijs & acerbis
contentionibus certassent, rubus ex proximo
sepe huiusmodi contentiones accipiens, accessit ad
eas, atq; inquit: Satis iam satis certatum inter uos
est, quiescite admodum & contentionibus finem im-
ponite. ¶ Fabula significat, quòd minores maiorum
lites sepe numero componunt.

DE TALPA ET MATRE.

TAlpa cæcum natura animal est, hæc aliquãdo
matri ait: Ingentem sentio odorem. Paulò post
rursum ait: Excelsam aspicio fornacem. Ter-
tiò item ait: Malleorum sonitus audio fabriles. Ei
mater comiter ait: Heus filia, tu, uti percipio, non so-
lum oculis, sed naso & auribus orba existis.

¶ Fabula significat, quòd homines iactabundi, cum
magna profitentur, tunc uel maximè in minimis re-
darguuntur.

DE VESPIS, PERDICIBVS

& agricola.

VEspæ semel & perdices siti concitæ, cum si-
mul conuenissent, ad rusticum quendam ten-
dunt, potum ab eo petentes, atq; pollicentur,
quòd sibi pro aqua largas referant gratias. Quippe
perdia

perdices uineam sibi cofœdere promittunt, quòd
 plenos uites producāt racemos. Vesp̄e uerò, se uineā
 circuiendo custodire, ac fures inde amouere largē
 offerunt. Quibus agricola inquit: Duos habeo boues,
 qui cum nihil promittant, eandem hanc operam ni-
 hil minus præstant. Itaq; satius est mihi illis, quàm
 uobis aquam exhibere. ¶ Fabula significat, non esse
 illis subueniendum, qui nauici & inutiles sunt.

DE IOVE.

Cum Iupiter nuptias celebraret, cuncta animalia
 sibi munera obtulerunt, quodq; pro uiribus
 suis, uerum etiam serpens rosam legit, illamq;
 ore tenens, Ioui obtulit. At Iupiter, ut eam aspexit,
 palam inquit, ab omnibus dona libenter equidem ac-
 cipio, uerum à serpente id haud quaquam facio.
 ¶ Fabula significat, quòd improborū munera nō esse
 sine dolis quiuis prudens sibi persuadere debet.

DE SIMIA.

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad
 unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum
 diligentissimè nutrit. Alterum uerò odit negli-
 gitq;. Contigit autem, quòd qui in delitijs habebatur,
 à simia in somnis fuit suffocatus, quamobrem qui
 neglectus erat ad perfectam usq; etatem matris de-
 litijs fuit educatus.

¶ Fabula significat, quòd hominum prudentiam
 fortuna procul dubio superat.

De pu

DE PVLICE.

Pvlex cum quendam morsu aliquando stimulasset, captusq; rogaretur, quis nam esset, qui membra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, ut eo pacto vitam uiuant, nec eum occidere uelit, cum multum mali facere ipse sibi nequeat. At homo ille subridens, inquit ad eum, eò magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum nec parum abs re quempiam ledere licet. ¶ Fabula significat, quòd malorū, licet parum, uel multum delinquant, misereri haud oportet.

DE PVLICE ET HOMINE.

Pvlex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illumq; morsu acriter pupugit, Qua punctione homo ille grauiter concitus, pulicem cepit, ac unguibus obtundere uoluit. Sed pullex manibus exiliens, mortem uitauit. Tum homo exclamans ait: O Hercules malorum extirpator, equid mihi in hunc opprimendum presens non fuisti? ¶ Fabula significat, quòd non in minimis, sed in magnis arduisq; rebus à Dijs auxilium quis implorare debet.

DE FORMICIS ET CICADA.

Hymis erat medium, cum formicæ sparsum triticum apricabant. Quod cicada aspiciens cum inedia conficeretur, accessit, ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent, orauit. Et
cum

cum formicæ eam rogarent, quid nam æstate fecerit, num segnis & ociosa eo tempore steterit. Illis cicada ait: Neq; segnis aut ociosa steti, sed cantu cecini, quo laborem uicæ uiuantibus leuabam. Quare audita, formicæ subidentes inquit: Si æstate cecinisti, ut uiantes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris.

¶ Fabula significat, quòd qui, quæ facienda sunt, suo tempore non fecit, is in angustias, quando non putat, incidit.

DE VIRO ET VXORIBVS.

Tempus erat ueris, quo quidam in delicijs educatus, cum nec iuuenis nec senex esset (semicanus enim erat capillos) duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram uerò iuniorem. Cum omnes eandem habitarent domum uxor anus ut uirum in amorem suum totum pelliceret, quotidie uiro caput pertractās, nigros sibi euellat capillos. Pari studio iunior, ut ab anus consuetudine illum amoueret, albos euellit capillos. Postremo ita illum depilarunt, quòd caluum atq; ridiculum, non sine summo opprobrio reddiderint.

¶ Fabula significat, quòd nulla melior salus senibus existit, quàm foemina carere, & maximè iunioribus, nisi penitus obrui se uelint.

FABVLARVM ÆSOPI
FINIS.

GVILIA

**GVILIELMVS CANONICVS
DIVI AVRELII AVGVSTINI**

Florentio suo, illustri Baroni Isela-
steimo, S. D.

Fabulas Æsopi cum ex oratione ligata, in solus-
tam uertissem, tibi florentissime Florenti dicere
placuit, quàm enim sis amans literarum, ex
meo Antonio, uiro literatissimo, facile intelligo. Nam
cum tu quidem quòd eruditum scires, acciuisi, & is
tui amantissimus est, cum ab alia quædã, tum ob amo-
rem tuum erga literatos. Neq; illud præterire de-
beo, me quoq; à te uehementer amari, & te commen-
dante Magistro Antonio, succensum desiderio nostri.
Apprimè sanè dicere solet, qui genere sit illustris, eũ
esse amicum & familiarem literarum, quæ ut cætera
commoda earum silcam, uel solæ adeo faciunt immor-
talem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, ut
opinor, utilis, quippe ubi multa ad benè uiuendũ ap-
posita inuenies, grata certè earum lectio, & non po-
test non esse iucunda. Hactenus autem ab illis, qui ali-
as complures scripserunt, fuisse neglectas, satis mi-
ror, nec equidem tamen scripturus fuissẽ, ni & Tia-
tus Liuius harum in historia meminisset, & Flaccum
nostrum in Epistolis usum uiderem, & Quintilianũ
institutionum libris utendum suadere cernerem. Sed
satis iam exordij. Id te admonitum uelim, ne sis in-
scius, animantes, quæ iam mutæ sunt, olim fuisse lo-
quaces. Vale, & me, ut facis, ama.

Petri

PETRI ÆGIDII ANTVERPIANI
Endecasyllabon, ad lectorem.

Q Visquis noscere fabulas iocosas
Æsopi cupis, hunc nouum libellum
Limatum, nitidum, eruditulumq;
Exili tibi compara moneta.
Quo nec tersior est, uenustiorq;
Nec iucundior est, facetiore,
Seu purum inspicias stylum Latinum,
Seu tu bestiolas legas loquentes.
Quin & sensiculis scatens amœnis,
Ut uita instituenda, cuiq; monstrat.
Hunc nec barbarus ore zoileo
Pinset, deprimet, atq; lancinabit.
Hunc uel religiosuli probabunt.
Qui fructi piceo caput cucullo
Ipsis sunt Cynicis seueriores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel (quæ ledere testulam iuuenta
Possent) illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? libellus iste
Prorsus nobilis, elegans, Latinus,
Horarum est simul omnium libellus.

F I N I S.

Zwünny

Supplikation

III

Dispositio

aus dem Jahr 1515

17.

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.

III A ibg.

SIGNAT. ciobccccxiii.

3

ULB Halle
004 975 308

FABVLA

RVMQVÆHOC

*libro continentur, interpretes
atq; Autores sunt hi:*

Guilielmus Goudanus.
Hadrianus Barlandus.
Erasmus Roterodamus.
Aulus Gellius.
Laurentius Valla.
Angelus politianus.
Petrus Crinitus.
Ioannes Antonius Campanus.
Plinius Secundus Nouocomensis.
Anianus Guilielmus Hermannus.
Nicolaus Gerbelius Phorcensis.
Laurentius Abstemius.
Rimicius iam denuo additus.

*Jirge
Jacobi*

*Æsopi uita ex Maximo Planude excera
pta & aucta.*

FRANCOFORDIÆ AD ODERAM,
IN OFFICINA IOHANNIS
EICHORNII.

no 93. 9